

ПРОГРАМА
ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

ОБЩИНА САДОВО

2021 - 2028

СЪДЪРЖАНИЕ

Съкращения.....	3
1.Въведение	4
1.1. Обхват на програмата.....	4
1.2.Принципи при управление на отпадъците	10
2. Обща характеристика на общината	15
2.1.Географска характеристика на територията на общината	15
2.2.Административно-териториална характеристика	28
2.3.Социално-демографска характеристика	29
2.4.Икономическо развитие на общината. Стопански дейности	42
2.5.Екологична характеристика	56
3.Съществуващо състояние и практики по управление на отпадъците.....	62
3.1.Данни за отпадъците	62
3.2.Проучване, прогнозиране, планиране	71
3.3.Съществуващи практики за третиране и транспортиране на отпадъците	73
3.4 SWOT анализ.....	77
4.Основни цели на програмата	79
4.1.Подпрограма за предотвратяване образуването на отпадъци	82
4.2.Подпрограма за разделно събиране и изпълнение на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци най-малко от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло	89
4.3. Подпрограма за разделно събиране и постигане на целите за биоразградимите битови отпадъци в т.ч. за биоотпадъците	96
4.4.Подпрограма за изпълнение на изискванията и целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци	101
4.5.Подпрограма за предотвратяване и намаляване на риска от депонирани отпадъци.....	106
4.6.Подпрограма за информационно осигуряване, запазване и подобряване на административния капацитет на общината по управление на отпадъците	112
4.7.Подпрограма за прилагане на разяснителни кампании и информиране на обществеността по въпросите на управление на отпадъците	116
5. Координация с други общински и регионални планове и програми	121
6.Система за наблюдение, контрол и отчитане на изпълнението на общинската Програма за управление на отпадъците	123

СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА

ББО	Биоразградими битови отпадъци
БО	Битови отпадъци
ЕС	Европейски съюз
ЗБР	Закон за биологичното разнообразие
ЗМДТ	Закон за местните данъци и такси
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗУО	Закон за управление на отпадъците
ЗУТ	Закон за устройството на територията
ИАОС	Изпълнителна агенция по околна среда
ИУГ	Излезли от употреба гуми
ИУЕЕО	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване
ИУМПС	Излезли от употреба моторни превозни средства
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МРО	Масово разпространени отпадъци
МС	Министерски съвет
НПО	Неправителствени организации
НППОО	Национална програма за предотвратяване образуването на отпадъци
НПУО	Национален план за управление на отпадъците
НСИ	Национален статистически институт
НСОРБ	Национално сдружение на общините в Република България
НУБА	Негодни за употреба батерии и акумулатори
ОПОО	Оперативна програма "Околна среда"
ПИРО	План за интегрирано развитие на община
ОСР	Отпадъци от строителство и разрушаване
ПОО	Предотвратяване на образуването на отпадъци
ПСОВ	Прочиствателна станция за отпадъчни води
ПУДООС	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
РЗП	Разгъната застроена площ
РДО	Рамкова директива за отпадъците
РИОСВ	Регионални инспекции по опазване на околната среда и водите
РСУО	Регионално сдружение за управление на отпадъците
СО	Строителни отпадъци
ТБО	Такса битови отпадъци

I. Въведение

1.1.Обхват на програмата

Програмата за управление на отпадъците на община Садово за периода 2021-2028 г. е изготвена на основание чл.52 (1) от Закона за управление на отпадъците с цел да подпомогне администрацията в прилагането на законодателството в сферата на управлението на отпадъците. Програмата се разработва и приема за период, който следва да съвпада с периода на действие на Националния план за управление на отпадъците и се актуализира при промяна във фактическите или нормативните условия.

Програмата се разработва в съответствие със структурата, целите и предвижданията на Националния план за управление на отпадъците и включва необходимите мерки за изпълнение на задълженията на кмета на общината. Програмата за управление на отпадъците се публикува на интернет страницата на общината с цел осигуряване на обществен достъп и се приема от общинския съвет, който контролира изпълнението ѝ. Кметът на общината информира ежегодно в срок до 31 март общинския съвет за изпълнението на програмата през предходната календарна година.

Съгласно Чл. 16. от Закона за управление на отпадъците Кметът на общината организира управлението на дейностите по отпадъците, образувани на нейна територия, съобразно изискванията на този закон и Наредбата на Общинския съвет, с която определя условията и реда за изхвърлянето, събирането, включително разделното, транспортирането, претоварването, оползотворяването и обезвреждането на битови и строителни отпадъци, включително биоотпадъци, опасни битови отпадъци, масово разпространени отпадъци, на територията на общината, разработена съгласно изискванията на този закон и подзаконовите нормативни актове по прилагането му, както и заплащането за предоставяне на съответните услуги по реда на Закона за местните данъци и такси

Съгласно чл. 19 на закона Кметът на общината организира управлението на битовите и строителните отпадъци, образувани на нейна територия, съобразно изискванията на този закон Кметът на общината осигурява условия, при които всеки притежател на битови отпадъци се обслужва от лица, на които е предоставено право да извършват дейности по тяхното събиране, транспортиране, оползотворяване и/или обезвреждане.

Кметът на общината отговаря за:

1. осигуряването на съдове за събиране на битовите отпадъци - контейнери, кофи и други;
2. събирането на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за оползотворяването и/или обезвреждането им;
3. почистването на уличните платна, площадите, алеите, парковете и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване;
4. избора на площадка, изграждане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или на други инсталации или съоръжения за оползотворяването и/или обезвреждане на битови отпадъци;
5. организирането на събирането, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на територията на съответната община;
6. разделното събиране на битови отпадъци на територията на общината най - малко за следните отпадъчни материали: хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло;

7. организирането на дейностите по разделно събиране на масово разпространени отпадъци и/или оказва съдействие на организациите за оползотворяване на масово разпространени отпадъци, в т.ч. определя местата за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване на масово разпространени отпадъци;
8. изпълнението на решенията по чл. 26, ал. 1 на общото събрание на регионалните сдружения и съдействия за създаване на центрове за повторна употреба, поправка и подготовка за повторна употреба;
9. организирането на разделно събиране на опасните битови отпадъци извън обхвата на наредбите по чл. 13, ал. 1 и предаването им за оползотворяване и/или обезвреждане;
10. разделното събиране и съхраняването на битови биоразградими отпадъци, в т.ч. определя местата за разполагане на необходимите елементи на системата за разделно събиране на отпадъците и предаването им за компостиране или анаеробно разграждане;
11. осигуряването на площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци и други във всички населени места с население, по-голямо от 10 000 жители на територията на общината, и при необходимост в други населени места;
12. почистването от отпадъци на общинските пътища в съответствие;
13. осигуряването на информация на обществеността чрез интернет страницата на съответната община, както и по друг подходящ начин;
14. поддържането на регистър на площадките за предаване на отпадъци от пластмаси, стъкло, хартия и картон на територията на съответната община;
15. предотвратяването на изхвърлянето на отпадъци на неразрешени за това места и/или създаването на незаконни сметища и организиране на почистването им.
16. организира изпълнението на задълженията си за участие в системите за разделно събиране, като сключва договори при условия и ред, определен с решение на общинския съвет.

Общинската програма е разработена в съответствие със структурата, целите и предвижданията на Националния план за управление на отпадъците, който не е разработен и публикуван за периода след 2020г и е съобразена с Методическите указания за разработване на общински програми за управление на отпадъците, издадени на основание чл.54, ал.10 от ЗУО (Утвърдени със Заповед № АД-211/31.03.2015 г. на министъра на околната среда и водите).

ПУО има за цел да осигури на община Садово инструмент за планиране на необходимите ресурси, мерки и дейности за предоставяне на качествени услуги по управление на отпадъците на жителите на общината и да подобри управлението на отпадъците в съответствие с общоевропейската йерархия за отпадъците. Очаква се изпълнението на Програмата да окаже съществен принос за ефективно използване на ресурсите и намаляване на вредните въздействия на отпадъците върху околната среда.

Реализирането на заложените с програмата мерки и дейности има за резултат предотвратяване и намаляване на вредното въздействие на отпадъците върху околната среда и човешкото здраве и намаляване на използването на първични природни ресурси. Програмата е ориентирана към концентрацията на ограничените ресурси към приоритетни за финансиране проекти в сферата на управление на отпадъците от собствени и европейски източници на финансиране

Програмата включва:

1. анализ на състоянието и прогноза за вида, количествата и източниците на отпадъците, образувани на територията на общината;

2. съществуващите схеми за събиране на отпадъци и основни инсталации и съоръжения за обезвреждане и оползотворяване, включително всякакви специални договорености за отработени масла, опасни отпадъци или потоци от отпадъци, за които са регламентирани изисквания с този закон и подзаконовите нормативни актове по прилагането му;
3. оценка на необходимостта от нови схеми за събиране, закриване на съществуващи инсталации и съоръжения за отпадъци, допълнителна инфраструктура от инсталации и съоръжения за отпадъци, както и съотносимите към това инвестиции;
4. достатъчно информация за критериите, използвани за определяне на местоположението, и ако е необходимо - капацитета за бъдещото обезвреждане или за основните инсталации и съоръжения за оползотворяване на отпадъци, които се предвижда да бъдат изградени;
5. общи политики за управление на отпадъците, включително предвидени технологии и методи за управление на отпадъците, и специфични политики към определени групи отпадъци, които изискват специално управление;
6. мерки за подпомагане на повторната употреба на продуктите и на дейности по подготовка за повторна употреба, по-специално чрез насърчаване създаването на мрежи за повторна употреба и поправки и подкрепата за тях, използването на икономически инструменти, критерии за доставка, количествени цели или други мерки;
7. мерки за осигуряване на висококачествено рециклиране чрез въвеждане на схеми за разделно събиране на отпадъци, когато това е технически, екологично и икономически приложимо, за да се гарантират необходимите стандарти за качество на съответните рециклиращи сектори;
8. организационни аспекти, свързани с управлението на отпадъци, включително описание на разпределението на отговорностите между териториалните изпълнителни органи, физическите и юридическите лица, които осъществяват управлението на отпадъците;
9. мерки за насърчаване на разделното събиране на биоотпадъците с цел компостиране и анаеробно разграждане, както и за третиране на биоотпадъците по начин, който осигурява висока степен на защита на околната среда, в т.ч. мерки за поетапно намаляване на количествата депонирани биоразградими отпадъци;
11. мерки за насърчаване прилагането на варианти за управление на отпадъците, които обезпечават най-благоприятните за околната среда резултати като цяло, в съответствие с йерархията за управление на отпадъците по чл. 6, ал. 1;
12. използването на безопасни за околната среда материали, произведени от биоотпадъци;
13. управлението на опаковките и отпадъците от опаковки, в т.ч. мерки за предотвратяване и повторна употреба;
14. мерки за ограничаване на количествата биоразградими отпадъци, обезвреждани в депа;
15. информация за замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъци и мерки за тяхното възстановяване;
16. мерки за прилагане на разяснителни кампании и предоставяне на информация, насочена към широката общественост или към специфични групи от потребители;
17. целите, етапите и сроковете за тяхното постигане;
18. оценка на финансовите средства, необходими за осъществяване на плана;
19. координация с други планове и програми, имащи връзка с дейността;
20. система за отчет и контрол на изпълнението;
21. система за оценка на резултатите на плана.

Програмата предвижда мерки за прилагане на системи за разделно събиране най-малко на следните отпадъци: хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло, и мерки за изпълнение

на целите за повторна употреба, рециклиране и оползотворяване на отпадъчни материали по чл. 31 и 32.

В програмата са посочени общините, които ползват общо регионално депо и други съоръжения за третиране на отпадъци.

Програмата се изготвя за период от най-малко 6 години.

За успешното изпълнение на програмата особено важно е както вземащите решения, така и гражданите и бизнеса в общината да са запознати с йерархията на управлението на отпадъците и нейните ключови характеристики.

В законодателството и в политиката за предотвратяване и управление на отпадъците се прилага като **приоритетен ред следната йерархия на отпадъците:**

- предотвратяване;
- подготовка за повторна употреба;
- рециклиране;
- друго оползотворяване, например оползотворяване за получаване на енергия;
- обезвреждане.

При прилагането на посочената по-горе йерархия на отпадъците, трябва да предприемат мерки за насърчаване на вариантите, които обезпечават най-благоприятните за околната среда резултати като цяло. Това може да наложи специфични потоци отпадъци да се отклонят от йерархията, когато това се основава на съображения, свързани с жизнения цикъл на отпадъците, във връзка с цялостното въздействие на образуването и управлението на такива отпадъци. Вземат се предвид общите принципи за опазване на околната среда - предпазни мерки и устойчивост, техническата осъществимост и икономическата приложимост, опазването на ресурсите, както и цялостното въздействие цели да се предотврати или намали вредното им въздействие върху човешкото здраве и околната среда и се осъществява в съответствие с изискванията на нормативните актове относно: опазване на водата, въздуха, почвата, растенията и животните; шума и миризмите и опазване на природната среда и местата, които са обект на специална защита.

Подобряването на ефективността при използването на ресурсите и гарантирането, че отпадъците се оценяват като ресурс може да допринесе за намаляване на зависимостта от вносна суровина и да улесни прехода към по-устойчиво управление на материалите и към модел на кръгова икономика. Този преход следва да допринесе за постигането на целите за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж, посочени в стратегията „Европа 2020“, и да разкрие съществени възможности пред местните икономии и заинтересовани страни, подпомагайки същевременно увеличаването на полезните взаимодействия между кръговата икономика и политиките в областта на енергетиката, климата, селскостопанство, промишлеността и научноизследователската дейност, както и носейки ползи за околната среда, от гледна точка на емисиите на парникови газове, и за икономиката.

Управлението на отпадъците, следва да се усъвършенства и да се превърне в устойчиво управление на материалите, с цел да се опазва, съхранява и подобрява качеството на околната среда, да се опазва човешкото здраве, да се гарантира разумното, ефективното и рационалното използване на природните ресурси, да се насърчават принципите на кръговата икономика, да се увеличава използването на енергия от възобновяеми източници, да се повишава енергийната ефективност и да се намалява зависимостта от вносни ресурси, като по този начин се осигуряват нови икономически възможности и дългосрочна конкурентоспособност. За да стане икономиката действително кръгова, е необходимо да се предприемат допълнителни мерки за устойчиво производство и потребление, чрез

поставяне на акцент върху целия жизнен цикъл на продуктите по начин, който да позволява опазване на ресурсите и затваряне на кръга. По-ефективното използване на ресурсите би довело също така до значителни нетни икономии за предприятията, публичните органи и потребителите, като същевременно се намаляват общите годишни емисии на парникови газове

Ясните дефиниции са от решаващо значение за точното определяне на нивата на йерархията за управление на отпадъците, като по този начин се избягват случаи на неправилно приложение на йерархията.

Като цяло, трябва да се подчертае, че това, че даден оператор дава описание на дадена операция в съответствие с терминологията на дефинициите на Рамковата директива за отпадъците (РДО) или на съответния национален закон, не означава автоматично, че това е точно тази операция. Конкретните обстоятелства на планираната операция винаги трябва да се имат предвид, когато се оценява, дали определението е изпълнено.

Предотвратяване

Законодателството дава следното определение за предотвратяване (съгласно параграф § 1, т.28 от ДР на ЗУО): „Мерките, взети преди веществото, материалът или продуктът да стане отпадък, с което се намалява:

- количеството отпадъци, включително чрез повторната употреба на продуктите или удължаването на жизнения им цикъл;
- вредното въздействие от образуваните отпадъци върху околната среда и човешкото здраве; или
- съдържанието на вредни вещества в материалите и продуктите”

Предотвратяването е хоризонтална мярка, която обхваща всички фази на потока от материали – добив, производство, разпространение и потребление.

Повторна употреба

Законодателството дава определение за „повторна употреба” като всяка дейност, чрез която продуктите или компонентите, които не са отпадъци, се използват отново за целта, за която са били предназначени. Повторната употреба е един от начините за предотвратяване на отпадъците. Тя не е дейност по управление на отпадъка.

Оползотворяване

Определението на термина „оползотворяване” е една от ключовите концепции на Закона за управление на отпадъците. „Оползотворяване” и противоположният термин „обезвреждане” заедно съставляват „третиране на отпадъците”. Всяко третиране на отпадъците може да е или дейност по оползотворяване, или дейност по обезвреждане. Нито една дейност не може да се определи едновременно като дейност по оползотворяване и обезвреждане. Накратко казано, операциите по обезвреждане е всяка „дейност, която не е оползотворяване, дори когато дейността има като вторична последица възстановяването на вещества или енергия“ и са предимно операции по управление на отпадъците, които целят освобождаване от отпадъците чрез депониране, докато основният резултат на операция по оползотворяване е „е всяка дейност, която има като основен резултат използването на отпадъка за полезна цел чрез замяна на други материали, които иначе биха били използвани за изпълнението на конкретна функция, или подготовката на отпадъка да изпълнява тази функция в производствено предприятие или в икономиката като цяло“. Оползотворяването е разделено на три под-категории: подготовка за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване.

Подготовка за повторна употреба

Определението за „подготовка за повторна употреба“ е: „са дейностите по оползотворяване, представляващи проверка, почистване или ремонт, чрез които продуктите или компонентите на продукти, които са станали отпадък, се подготвят, за да могат да бъдат използвани повторно без каквато и да е друга предварителна обработка“. Основната разлика между "повторна употреба" и "подготовка за повторна употреба" е, че в първия случай материалът или предметът не е станал отпадък, докато в случаите на "подготовка за повторна употреба" въпросният материал е станал отпадък, по смисъла на определението за отпадъци и след това чрез поправка се превръща отново в продукт, който се използва по предназначение.

Рециклиране

Определението за „рециклиране“ в законодателството по управление на отпадъците е „всяка дейност по оползотворяване, посредством която отпадъчните материали се преработват в продукти, материали или вещества за първоначалната им цел или за други цели. То включва преработването на органични материали, но не включва оползотворяване за получаване на енергия и преработване в материали, които ще се използват като горива или за насипни дейности.“

Общата идея при рециклирането е, че един материал бива преработван с цел да се променят неговите физико-химични свойства и това да позволи той да се употребява повторно за същите или за други цели. Главната цел на Рамковата директива за отпадъците е обществото да стане повече от „рециклиращо общество“, което се стреми да избягва образуването на отпадъци и да използва отпадъците като ресурс.

Конкретните дейности по управление на отпадъка, които се класифицират като рециклиране, включват (но не само):

- Рециклиране на материали – например на пластмасови продукти или компоненти в пластмасови материали, стопяване на отпадъчно стъкло за стъклени продукти, употреба на хартиени отпадъци в заводи за хартия и др.
- Производство на компост, отговарящ на критериите за качество на продуктите. Рециклирането включва физическо, химическо или биологично третиране, което води до материал, който вече не е отпадък. Член 3 (17) на РДО не изисква никакво специално характеризирание на дейността по обработка или преработка, докато същата генерира материал, който се използва като оригиналния или за други цели и така затваря икономическия кръг на материала. Съгласно РДО изключение от това правило има при преработване в материали, които ще се използват като горива или за насипни дейности, като те се изключват от рециклирането и представляват „друго оползотворяване“ по смисъла на РДО“.
- От определението за рециклиране на РДО следва, че единствено преработката на отпадъци в продукти, материали или вещества може да се приеме като рециклиране. Преработката на отпадъци, при която се получава отпадък, който претърпява други последващи стъпки за оползотворяване, не се приема за рециклиране, а за предварително третиране преди оползотворяване. Такава дейност следва да се категоризира като „подготовка преди оползотворяване или обезвреждане“ или „предварителна обработка“ преди оползотворяване. Последното включва дейности като разглобяване, сортиране, натрошаване, намаляване на обема, палетизиране, изсушаване, преупаковане, сепариране, смесване и др. Тези дейности не подхождат на никое от нивата на йерархия на отпадъците и поради това може да се разглеждат като "предшествващи" специфични типове оползотворяване. Например, биологичната

преработка на отпадъци с цел стабилизиране на отпадъците преди насипни операции трябва да се класифицира като предварително третиране преди "друго" оползотворяване, а не като процес на рециклиране.

Друго оползотворяване

Другите форми на оползотворяване не са споменати в легалните дефиниции на закона, но са очертани в чл. 4 (1) от РДО, където след рециклиране се нареждат други форми на оползотворяване. „Друго оползотворяване” е всяка дейност, която отговаря на определението за „оползотворяване” съгласно РДО, но която не отговаря на специфичните изисквания за подготовка за повторна употреба или за рециклиране.

Примери за друго оползотворяване са:

- изгарянето или съвместното изгаряне, когато основното използване на отпадъците е като гориво или друг начин за получаване на енергия. Това е операция по управление на отпадъците с оползотворяване на енергията, класифицирана като R1 в приложение II към РДО респективно R1 в приложение 2 към § 1, т. 13 на ЗУО. Това контрастира с изгарянето на отпадъци, без оползотворяване на енергия, класифицирано като операция по обезвреждане D10 в приложение I към РДО, респективно D10 в приложение 1 към § 1, т. 11 на ЗУО. За определяне, дали изгарянето в инсинератори, предназначени за изгаряне на твърди битови отпадъци трябва да бъде класифицирано като R1 или D10, в съответствие с критериите за енергийна ефективност, трябва да се използва като ориентир Ръководството на Комисията.
- насипни дейности, отговарящи на дефиницията за оползотворяване вж. § 1, т. 10 от ДР на ЗУО.

Обезвреждане

Съгласно Член 3 (19) от РДО, респ. в § 1, точка 11 от ДР на ЗУО, определението за „обезвреждане” е: „всяка дейност, която не е оползотворяване, дори когато дейността има като вторична последица възстановяването на вещества или енергия”. От това определение следва, че всяка дейност по третиране на отпадъци, която не отговаря на критериите на определението за оползотворяване по подразбиране се счита за обезвреждане. Определението „дори когато дейността има като вторична последица възстановяването на вещества или енергия” отразява обратно идеята, че всяка дейност по оползотворяване трябва да отговаря на критерия, че „основен резултат” е „използването на отпадъка за полезна цел” чрез замяна на други материали, които иначе биха били използвани за изпълнението на тази цел.

1.2.Принципи при управление на отпадъците

Програмата за управление на отпадъците на община Садово се основава на следните основни принципи:

- *“Предотвратяване”* - образуването на отпадъци трябва да бъде намалено и избегнато, където това е възможно;
- *“Разширена отговорност на производителя”* и *“замърсителят плаща”* – лицата, които образуват или допринасят за образуването на отпадъци или замърсяват околната среда или сегашните притежатели на отпадъците трябва да покрият пълните разходи за третиране на отпадъците и да ги управляват по начин, който гарантира висока степен на защита на околната среда и човешкото здраве;
- *“Превантивност”* – потенциалните проблеми с отпадъците трябва да бъдат предвиждани и избягвани на възможно най-ранен етап;

- *“Близост”* и *“самодостатъчност”* – отпадъците трябва да бъдат обезвреждани възможно най-близко до мястото на тяхното образуване;
- *„Участие на обществеността“* – съответните заинтересовани страни и органи, както и широката общественост имат възможност да участват в обсъждането на плановете за управление на отпадъците и на програмите за предотвратяване на отпадъците, да правят предложения и да имат достъп до тях след разработването им.

Програмата за управление на отпадъците на община Садово е напълно съобразена с националното законодателство относно отпадъците. Изпълнението ѝ ще допринесе, както за подобряване на управлението на отпадъците на територията на община Садово, така и за изпълнение на националните цели и политики в областта на отпадъците.

Основание и подход за изработване на Програмата

През 2012 г. е приет нов Закон за управление на отпадъците (ЗУО). ЗУО въвежда изискванията на Рамковата директива за отпадъците 2008/98/ЕС в българското законодателство и регламентира мерките и контрола за защита на околната среда и човешкото здраве чрез предотвратяване или намаляване на вредното въздействие от образуването и управлението на отпадъците, както и чрез намаляване на цялостното въздействие от използването на ресурси и чрез повишаване ефективността на това използване.

Член 52 от ЗУО изисква общините да разработват и изпълняват програми за управление на отпадъците за територията на съответната община за период, който следва да съвпада с периода на действие на Националния план за управление на отпадъците и Националната програма за управление на отпадъците, като негова съществена част и да ги разработят в съответствие със структурата, целите и предвижданията на НПУО. В допълнение ЗУО изисква общинските програми за управление на отпадъците да включват и необходимите мерки за изпълнение на задълженията на общините, произтичащи от същия закон.

Именно на това основание и при спазване на посочените изисквания е разработена Програмата за управление на отпадъците 2021-2027 г. на община Садово.

При разработването на програмата са взети предвид освен посочените законови изисквания и редица европейски и национални програмни и методически документи и изследвания, в т.ч:

- Национален план за управление на отпадъците 2014–2020 г. и Националната програма за предотвратяване на отпадъците, като част от него;
- Методически указания за разработване на общински програми за управление на отпадъците, МОСВ, март 2015 г.(Утвърдени със Заповед № АД-211/31.03.2015 г. на министъра на околната среда и водите);
- „Ръководство за разработване на програми за предотвратяване на образуването на отпадъци”, ЕК, Генерална дирекция „Околна среда”;
- Национален стратегически план за поетапно намаляване на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране 2010–2020 г.;
- Национален стратегически план за управление на строителните отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради за периода 2011-2020 г.;
- Третия национален план за изменение на климата, 2013-2020 г., и по-конкретно в частта, отнасяща се до емисии на парникови газове от Сектор „Отпадъци”.
- Методология за стратегическо планиране в Република България, април 2010 г., Министерски съвет - Съвет за административна реформа;

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ОБЩИНА САДОВО 2021 - 2028

- Националната програма за реформи на Република България в изпълнение на Стратегия "Европа 2020";
- Национална програма за развитие: България 2030;
- Интегрирана териториална стратегия за развитие на ЮЦР 2021-2027г..
- Националният план за действие по управление на устойчивите органични замърсители 2012-2020 г.

Мерките в настоящата програма са набелязани в съответствие с изискванията на действащото законодателство и изпълнението им следва да се съобрази с изискванията на следните нормативни актове:

- Закон за управление на отпадъците;
- Закон за опазване на околната среда;
- Закон за устройство на територията;
- Закон за местните данъци и такси;
- Закон за ратификация на Базелската Конвенция за контрол на трансграничното движение на опасни отпадъци и тяхното обезвреждане;
- Наредба № 1 от 04 юни 2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри. Наредбата определя изискванията за предоставяне на информация на НСИ и ИАОС относно отпадъците и съоръженията и инсталациите за отпадъците, включително информация и от общините;
- Наредба № 2 от 23.07.2014 г. за класификацията на отпадъците. Наредбата въвежда европейската класификация на отпадъците, задължителна за прилагане и от общините.
- Наредба № 4 за условията и изискванията за изграждането и експлоатацията на инсталации за изгаряне и инсталации за съвместно изгаряне на отпадъци;
- Наредба № 6 за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци;
- Наредба №7 за изискванията, на които трябва да отговарят площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци;
- Наредба №7 от 19.12.2013 год. за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци; за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградимите отпадъци;
- Наредба за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали;
- Наредба за опаковките и отпадъците от опаковки;
- Наредба за изискванията за третиране и транспортиране на производствени и опасни отпадъци;
- Наредба за реда и начина за оползотворяване на утайки от пречистването на отпадъчни води чрез употребата им в земеделието;
- Наредба за отработените масла и отпадъчните нефтопродукти;
- Наредба за излезлите от употреба моторни превозни средства;
- Наредба за излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване;
- Наредба за батерии и акумулатори и за негодните за употреба батерии и акумулатори;
- Наредба за изискванията за третиране на излезли от употреба гуми;

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ОБЩИНА САДОВО 2021 - 2028

- Наредба за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми;
- Наредба за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда;
- Наредба за управление на отпадъците на територията на Община Садово.

Националното законодателство поставя количествени цели, които община Садово следва да постигне в периода на Програмата за управление на отпадъците. Тези цели са взети предвид при разработване на Програмата.

Таблица 1. Национални количествени цели за битовите отпадъци

Цел	2020	2025	2030	2035
Рециклиране и подготовка за повторна употреба на битови отпадъци от хартия, картон, пластмаси, метали и стъкло	мин. 50 % от общото им тегло	мин 55% от общото им тегло	мин 60% от общото им тегло	мин 65% от общото им тегло
Рециклиране и оползотворяване на биоотпадъци	мин. 50 % от количеството битови биоотпадъци, образувани през 2014 г.			
Отклоняване на битови биоразградими отпадъци от депата	до 35 % от общото количество на същите образувани отпадъци през 1995 г.		до 70 % от общото количество на същите образувани отпадъци през 1995 г.	

Таблица 2: Национални количествени цели за строителните отпадъци¹

¹ Целите се постигат поетапно до 2020 г., като междинните цели са посочени в Приложение № 8 на Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ОБЩИНА САДОВО 2021 - 2028

Цел	2025
Подготовка за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване, вкл. чрез насипни дейности, чрез заместване на други материали	е по-малко от 70 на сто от общото им тегло, от което се изключват материали в естествено състояние, определени с код 17 05 04 от списъка на отпадъците съгласно Решение 2000/532/ЕО
Влагане на рециклирани строителни материали	<p>Възложителите на СМР на проекти, финансирани с публични средства, отговарят за влягането в строежите на рециклирани строителни материали или на третиранни СО за материално оползотворяване в обратни насипи съгласно приложение № 10 в количества, както следва:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. за строителство на сгради – 2 на сто от общото количество вложени строителни продукти; 2. за строителство на пътища – 10 на сто от общото количество вложени строителни продукти; 3. за рехабилитация, основен ремонт и ре- конструкция на пътища – 3 на сто от общото количество вложени строителни продукти; 4. за строителство, реконструкция и основен ремонт на други строежи от техническата инфраструктура – 8 на сто от общото количество вложени строителни продукти; 5. за оползотворяване на предварително третиранни СО в обратни насипи – 10 на сто от общото количество вложени строителни продукти
материално оползотворяване при строителство на пътища	– 80 на сто материално оползотворяване от теглото на образуваните при тези дейности строителни отпадъци, считано от 14 юли 2014 г.
селективно разделяне и материално оползотворяване при СМР или премахване на строежи извън предходния ред	– осигуряват селективното разделяне и материално оползотворяване на определени видове отпадъци в минимални количества и съгласно сроковете, посочени в Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влягане на рециклирани строителни материали

В съответствие с йерархията за управление на отпадъците и с цел намаляване на количеството отпадъци, община Садово си поставя следната количествена цел.

Таблица 3. Количествена цел за предотвратяване на образуването на отпадъци в община Садово

Цел	2030
– Предотвратяване на битови отпадъци	– Нормата на натрупване на битови отпадъци нараства със значително по-бавни темпове от нарастването на минималната работна заплата

Включените в Програмата цели и мерки и дейности за тяхното постигане бяха разработени въз основа на подробни анализи на текущото състояние за управление на отпадъците в община Садово, изводите от тях и прогнозите за отпадъците. В обхвата на настоящата Програма попадат дейностите, свързани с формираните на територията на община Садово отпадъци, изведени и приоритизирани на база идентифицираните проблеми, които общинското ръководство трябва да реши, за да се постигне екологосъобразното им управление.

Програмата разглежда процесите от образуването на отпадъците до тяхното крайно обезвреждане, а именно:

- видът на отпадъците и тяхното образуване;
- количества и характеристика на отпадъците;
- начин на събирането и използвани съдове;
- транспортиране и използвана техника;
- рециклиране и оползотворяване;
- обезвреждане на отпадъците.

В рамките на Програмата за управление на отпадъците на територията на община Садово е изготвен анализ на съществуващото състояние по отношение дейностите, свързани с отпадъците, на база, който са идентифицирани проблемите и са формулирани целите за периода 2021-2028 г. Разработен е План за действие, в който са посочени необходимите мерки в близка и в средно-срочна перспектива, отговорните институции и необходимите финансови средства за обезпечаване на планираните дейности.

Програмата е отворен документ, който може да бъде допълван и актуализиран при следните обстоятелства:

- промяна на нормативната уредба;
- промяна на фактическата обстановка;
- при промяна на обхвата на регионалната система;
- по препоръка на компетентните органи;
- при конкретизация на инвестиционните проекти.

II. Обща характеристика на общината

2.1. Географска характеристика на територията на общината

2.1.1 Местоположение и природни ресурси

Като част от Южен централен район община Садово попада в югоизточната част на Пловдивска област. Заема площ от 192,9 кв.км, които представляват 3 % от територията на областта и 0,17 % от територията на страната. Землището ѝ граничи на изток с територията на община Първомай, на север с общините Марица, Раковски и Братя Даскалови, на запад с общините Пловдив и Родопи, а на юг с община Асеновград.

Център на общината е гр.Садово обединяващ икономическите, административните и културно - просветни функции и 11 села – Ахматово, Богданица, Болярци, Караджово, Катунца, Кочево, Милево, Моминско, Поповица, Селци и Чешнегирово. Населението на Общината възлиза на 14 841 жители. Градът е в близост до р. Марица, на 18 км източно от гр.Пловдив. Природните ресурси и географското положение са едни от важните фактори, оказващи влияние върху развитието на общината. Положителна роля има благоприятното геостратегическо положение по отношение на основните потоци от стоки и пътници.

Община Садово се намира в източната част на Пловдивско - пазарджишкото поле на Горнотракийската низина и принадлежи административно към Пловдивска област и Южен централен район за планиране.

До 2005 год. общината попада в категорията изостанал селски район . След 2006 год. до сега, според определящите статистически показатели тя е в групата на районите извън обхвата на целенасочено въздействие.

Разположението на община Садово в най-активната част на Южен централен регион, преминаването през нейната територия на европейския магистрален път Е-80 и железопътното направление СЕ-70, свързващи Западна Европа с Близкия Изток и Азия, /добрата транспортна достъпност до всички части на страната/, развиващият научно - изследователска и производствена дейност Институт по растителни и генетични ресурси - Садово, непосредствената близост до гр.Пловдив и попадането на част от общината в една от осите на активно влияние на Община Пловдив, както и предприемчивостта на местния

бизнес са предпоставките, които ще продължат да благоприятстват социално-икономическото ѝ развитие.

Наред с това разпокъсаното, ниско ефективно земеделие, недостатъчно развитите канали производство - реализация, разрушените икономически зони около населените места, незадоволителното състояние или липсата на инженерна и подлежащата на рехабилитация социална инфраструктура, високото равнище на безработица, влошената демографска характеристика се явяват проблемите, които стоят пред превръщането на общината в място привлекателно за живот и развитие

2.1.2.Релеф и поземлени ресурси

Ситуирана в Тракийското поле ,с координати 49⁰ 9' N и 24⁰ 57 S и надморска височина 150 - 160 м., общината попада в оградена от планини и възвишения територия, които с полето формират една голяма коритовидна морфоструктура. Тези оградни планини са от северозапад Същинска и Сърнена Средна гора, на изток са Чирпанските възвишения и възвишенията на Драгойна и Мечковец, от юг полето е оградено от склона на Родопи, от запад са източните склонове на Рила.

Община Садово се намира в Маришката разломна зона и е с геоложка възраст горна креда. От процесите с внезапно действие е характерна високата земетръсна активност за региона, която се обуславя от силно разломената основа на Горнотракийската депресия, нейният клеткообразен строеж и движенията на земната кора, протичащи с различна скорост. Съгласно прогнозното сеизмично райониране на България, проучваният район попада в област с девета степен на сътресяемост за 1000 годишен период. При евентуално силно земетресение може да се очаква възникването на вторични неблагоприятни инженерно - геоложки явления и деформации в земната среда, допълнителни напуквания и разрушения на сгради и съоръжения, които не са фундирани в съответствие с изискванията за земетръсната активност на района.

Община Садово се характеризира с равнинен и хълмист облик на ландшафта, слабо разчленен и заоблен, което определя релефа като спокоен. По - голямата част от територията на общината е със слаб наклон от юг на север към поречието на р.Марица и е заета от земеделски земи. Останалата площ предимно в югоизточната част е доминирана от хълмове и падини с преобладаваща дървесна и ливадна растителност. Ориентацията на склоновете, падините и възвишенията, теченията на реките, разположението на равнинните площи, предопределят възникването на населените места, тяхната застройка, нейната плътност, ориентация и характер, ориентацията на уличната мрежа, наличието или отсъствието на растителност, водни площи, изкуствени покрития и т.н .

2.1.3.Климат

Община Садово попада в климатичния район на Източна средна България, умерено - континентална подобласт на Европейско - континенталната област. Климатът е преходно-континентален със средиземноморско влияние.

Пловдивското поле, в което попада общината, е формирано като класическа алувиална низина от река Марица и нейните притоци. Оградеността му с планини от юг на север и запад и откритостта на изток – югоизток определя пловдивския въздушен басейн и обуславя спецификата на физическите процеси в него. Специфични особености на термичния режим са честите преходи на температурите на въздуха през 0°C, малкия брой на студените дни през зимата и значителен дял на сухите дни през лятото /35-45% от дните през юли и август/.

В община Садово зимата е сравнително мека и топла. Средният годишен брой на дни със снежна покривка е 32,4 дни, валежите от сняг не са обилни.Отрицателни стойности на

температурата се постигат още през декември , а средната минимална температура за януари е в границите от – 4.4 до -5,0 градуса, Средната януарска температура е от – 1,5⁰С до + 1⁰ С . Пролетните температури на въздуха сравнително бързо нарастват, достигайки средни стойности 10-12⁰С, а максимални до 23,0⁰С. Още по-бърз е прехода към типично летните температури. Средната юлска температура е 23 – 24⁰С, а максималната лятна достига до 42⁰С. В гр. Садово на 5.VII.1916 година е измерена най-високата за страната максимална температура от 45,2⁰ С. През есента се наблюдава спад по отношение на средните месечни температури с около 11⁰С .

Средната годишна температура за общината е 12,3⁰С, относителната влажност е 71,2%., а средното атмосферно налягане – 997,5 hPa. Средната продължителност на слънчевото греене / в часове/ е едно от най-големите в страната – 2293,8 часа за годината, като през юли то достига 330,3 часа, а най-ниско е през януари – 81,7 часа.

Особеностите на местния ландшафт в тесни граници обособяват зони с микроклимат, обхващащи поречията на реките и микроязовирите където благодарение на въздушните течения и изпаренията от водната площ през горещите летни дни влажността на въздуха се увеличава с 10-15 % , а температурите се понижават с 3-4 градуса.

Пловдивското поле е район с орографски предопределени ниски стойности на валежите. Данните предоставени от станция Садово показват, че главният максимум на валежите е през май-юни, вторичният през декември; главният минимум е през август, а вторичният - през февруари. Общото годишно количество на валежите от 551мм е недостатъчно за развитие на земеделско производство при не поливни условия.

Вятърът е климатичен елемент с изключително значение за естествената вентилация на въздушния басейн на всяко селище. Градиентът на скоростта във височина е различен, в зависимост от термодинамичната статификация на атмосферата в определен момент. Данните предоставени от станция Садово се отнасят за височина от 10м. и налагат извода, че не винаги може да се разчита на естествената вентилация на въздушния басейн над разглеждания регион.

Средна месечна скорост на вятъра в м/с

01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	год
1,3	1,6	1,4	1,6	1,3	1,1	1,1	1,1	1,0	0,8	1,0	1,1	1,2

Източник: Община Садово

Средната месечна скорост на вятъра се изменя от 0,8 до 1,6 м/с, като средногодишната стойност е 1,2 м/с. В гр.Садово доминирацият западен вятър достига до 4,5м/с. В същата станция е установено, че в 95% от случаите с вятър скоростите са в диапазона 0 – 5м/с, в 4,4% от случаите скоростта е между 6 и 9м/с и едва 0,5% - над 10-13 м/с. Разработките за повтораемост на вятъра по скорост показват, че 50% обезпеченост имат стойностите 1,1 м/с средно месечно.

2.1.4.Почви

Община Садово попада в преходната геоморфоложка област на Средна България. Почвите са формирани под влияние на южната ксеротермална лесостеп и температурно-водният им режим е мезо - ксеричен (топъл и сух).

Видовете почвите в община Садово са: канеловидна смолница - в Садово, Чешнегирово, Поповица, Милево, Селци, Моминско, Караджово; ливадно-канелени в с. Катунница, излужени канелено-горски Селци, Богданица, Чешнегирово, Ахматово, Болярци, ливадно чернозем- смолници Кочево, канелено - подзолисти и ерозирани излужени - канелени

Садово и Катунца, а по поречието на река Марица са разположени алувиално-ливадни почви.

Поземлени ресурси

Баланс на земята в община Садово

Община	Общо дка	Вид територии							
		Земеделски територии			Горски територии	урбанизирани територии	Водни течения и водни площи	Територии за добив на полезни изкопаеми	Територии за транспорт и инфраструктура
обща площ	в т.ч. обраб. Площ	от тях поливни площи							
Област Пловдив	5972891	3449048	2766694	1127568	1862425	266330	170388	173315	51385
Садово	192859	159120	140264	64097	5683	11343	9520	3478	3715

Областна служба „Земеделие“ – Пловдив

Земеделски земи според формата на собственост

земеделска земя /ха/	в т.ч.			
	Държавна собственост /ха/	Общинска собственост /ха/	Частна собственост /ха/	друга/ха/
14623,400	333,743	1417,700	9933,228	2938,729

Областна служба „Земеделие“ – Пловдив

Разпределение на горския фонд в Община Садово по населени места.

- с.Ахматово - 82,0374 ха
- с.Богданица - 164,7407 ха
- с.Милево - 57,3885 ха
- с.Моминско - 1,0665 ха
- с.Поповица - 111,9108 ха
- с.Селци - 7,2478 ха
- с.Чешнегирово - 165,8442 ха
- с.Катунца - 16,8731 ха

2.1.5.Водни ресурси

През територията на община Садово преминава р.Марица, представляваща основна отточна артерия. Други по - значими открити водни течения са р.Чая и р.Черкезица. Средногодишното водно количество на р.Марица в региона е 70,6 куб.м/сек. Терасата на р.Марица се ползва за водоснабдяване на част от населението и промишлените предприятия на територията на общината. Реките са категоризирани като водоприемници II категория и се използват за напояване. Напояването се осъществява от повърхностни и подземни води, като около 45 % от обработваемата земя се полива. На разглежданата територия е изградена напоителна система, която създава предпоставки за интензивно развитие на земеделието и животновъдството.

Водни площи :

1. Микроязовири – в населените места – с. Моминско с площ – 206,423 дка, с. Кочеве с площ – 226,106 дка и с. Богданица с площ – 49,100 дка;
2. Водоеми - в с. Караджово – 28,006 дка, с. Богданица – 18,278 дка, с. Ахматово – 19,375 дка, с. Болярци – 54,537 дка, с. Катунца – 15,880 дка, с. Чешнегирово – 132,693 дка – собственост на “Напоителни системи” АД.

2.1.6. Флора и фауна

Растителност

Почвената покривка в областта на Горнотракийската низина е силно повлияна от характера на релефа, от естеството на геоложката основа и от особеностите на биоклиматичните условия. Тук в най - тясна връзка с разпространението и диференциацията на почвите стои разпределението на оцелелите естествени растителни видове. Покрай река Марица и нейните по-големи притоци речните акумулативни наслаги се съпровождат с алувиални почви. При тяхното разпространение се наблюдават локалитети с плитки подпочвени води и наличието на условие за образуване алувиално-ливадни или алувиално - блатни почви, съчетани на места със солонци и солончаци. освен това тук се наблюдават остатъци от влаголюбива тревна и горска растителност, представена от камъш, върба, топола и елша. Върху неспоените плиоценски езерни седименти негативните земекорни движения, изживяват езерно - блатен стадий и въздействието на средиземноморското климатично влияние са обусловили широкото разпространение на смолниците. Леко нахълмените и дренирани площи в периферията на низината се характеризират с наличието на канелени горски почви и остатъци от сравнително сухолубива горска растителност. Тя е представена от драка, черен габър, нискорасъл дъб и полски бряст. Като цяло широкият обхват на обработваемите земи в низината обуславя незначителните остатъци от ареала на естествената растителност.

Горски фонд поради равнинният терен на община Садово преобладават широколистни дървесни видове и храсти, които са около 4 500 дка.

Животни

Горнотракийската низина се отличава с твърде редуцирана средноевропейска и преходно средиземноморска фауна. Тук значително стесненият ареал на естествената растителност и широкото разпространение на усвоените от стопанската дейност на човека площи определят незначителната фаунистична населеност. Главни видове, които се срещат в низината са водният плъх, колхидският фазан, розовият скорец, дроплата, полската яребица. Обикновено водният плъх се среща в добре овлажнените площи на оризищата и свързаните с тях напоителни канали. Колхидският фазан обитава запазената на места по-компактна тревна и горска растителност. Освен това той, както и останалите представители на птичата фауна, се срещат в просторните площи на гъсто развитата културна растителност.

2.1.7. Защитени територии и защитени зони

Защитени зони:

Марица Първомай - Защитена зона по директивата за птиците

Площ: 11513.09 хектара

Местоположение:

Област: Пловдив, Община: Първомай, Населено място: гр. Първомай, с. Бяла река, с. Винаща, с. Градина, с. Добри дол, с. Караджалово, с. Крушево; Община: Раковски, Населено място: с. Белозем, с. Чалькови; Община: Садово, Населено място: с. Милево, с. Поповица, с. Селци; Област: Стара Загора, Община: Братя Даскалови, Населено място: с. Мирново; Община: Чирпан, Населено място: гр. Чирпан, с. Зетьово, с. Златна ливада; Област: Хасково, Община: Димитровград, Населено място: с. Великан, с. Скобелево, с. Сталево, с. Ябълково

Документи за обявяване: Заповед No.РД-909 от 11.12.2008 г., бр. 13/2009 на Държавен вестник 2-1-2081-909-2008

Цели на обявяване: Опазване и поддържане на местообитанията на посочените в видове птици за постигане на тяхното благоприятно природозащитно състояние; Възстановяване на местообитанията на видове птици, за които е необходимо подобряване на природозащитното им състояние.

Предмет на опазване (видове и местообитания):

1. Малък воден бик (*Ixobrychus minutus*), Нощна чапла (*Nycticorax nycticorax*), Малка бяла чапла (*Egretta garzetta*), Голяма бяла чапла (*Egretta alba*), Червена чапла (*Ardea purpurea*), Черен щъркел (*Ciconia nigra*), Бял щъркел (*Ciconia ciconia*), Поен лебед (*Cygnus cygnus*), Белоока потапница (*Aythya nyroca*), Черна каня (*Milvus migrans*), Морски орел (*Haliaeetus albicilla*), Орел змияр (*Circaetus gallicus*), Малък креслив орел (*Aquila pomarina*), Малък орел (*Hieraaetus pennatus*), Малък сокол (*Falco columbarius*), Ливаден дърдавец (*Crex crex*), Малък горски водобегач (*Tringa glareola*), Речна рибарка (*Sterna hirundo*), Земеродно рибарче (*Alcedo atthis*), Синявица (*Coracias garrulus*), Черен кълвач (*Dryocopus martius*), Полска бърбица (*Anthus campestris*), Червеногърба сврачка (*Lanius collurio*), Черночела сврачка (*Lanius minor*), Малък корморан (*Phalacrocorax rugosus*), Късопръст ястреб (*Accipiter brevipes*), Белоопашат мишелов (*Buteo rufinus*), Сирийски пъстър кълвач (*Dendrocopos syriacus*), Белочела сврачка (*Lanius nubicus*), Голям маслинов присмехулник (*Hippolais olivetorum*);
2. Малък гмурец (*Tachybaptus ruficollis*), Голям корморан (*Phalacrocorax carbo*), Сива чапла (*Ardea cinerea*), Ням лебед (*Cygnus olor*), Голяма белочела гъска (*Anser albifrons*), Зимно бърне (*Anas crecca*), Зеленоглава патица (*Anas platyrhynchos*), Голям ястреб (*Accipiter gentilis*), Малък ястреб (*Accipiter nisus*), Обикновен мишелов (*Buteo buteo*), Северен мишелов (*Buteo lagopus*), Черношипа ветрушка (Керкenez) (*Falco tinnunculus*), Воден дърдавец (*Rallus aquaticus*), Зеленоножка (*Gallinula chloropus*), Лиска (*Fulica atra*), Стридожд (*Haematopus ostralegus*), Речен дъждосвирец (*Charadrius dubius*), Обикновена калугерица (*Vanellus vanellus*), Средна бекасина (*Gallinago gallinago*), Голям горски водобегач (*Tringa ochropus*), Пчелояд (*Merops apiaster*), Брегова лястовица (*Riparia riparia*).

Режим на дейности:

- Забранява се премахването на характеристики на ландшафта (синори, единични и групи дървета) при ползването на земеделските земи като такива;

- Забранява се залесяването на ливади, пасища и мери, както и превръщането им в обработваеми земи и трайни насаждения;
- Забранява се използването на пестициди и минерални торове в пасища и ливади;
- Забранява се паленето на тръстикови масиви и крайречна растителност;
- Забранява се намаляването площта на крайречните гори от местни дървесни видове.

Припокриване (частично или пълно): Защитена местност: Находище на блатно кокиче;
Защитена местност: Шарения остров.

Река Чая - Защитена зона по директивата за местообитанията.

Местоположение:

Област: Пловдив, Община: Асеновград, На селено място: гр. Асеновград, Община: Родопи, Населено място: с. Крумово, с. Ягодово, Община: Садово, Населено място: с. Катунцица.

Тип: Защитена зона по Директива 92/43/ЕЕС за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна

Предмет на опазване (видове и местообитания):

- *Безгръбначни:* Бисерна мида (*U. crassus*); Бръмбар рогач (*L. cervus*); Вертиго (*V. angustior*); Вертиго (*V. moulinsiana*).
- *Рибни:* Балкански щипок (*S. aurata*); Горчивка (*Rh. sericeus*); Маришка мряна (*B. plebejus*); Обикновен щипок (*C. taenia*).
- *Земноводни и влечуги:* Голям гребенест тритон (*T. karelinii*); Жълтокоремна бумка (*B. variegata*); Жълтокоремна бумка (*B. variegata*); Об. блатна костенурка (*E. orbicularis*); Червенокоремна бумка (*B. bombina*);
- *Бозайници, без прилети:* Видра (*L. lutra*); Лалугер (*S. citellus*); Пъстър пор (*V. peregusna*).
- *Прилети:* Голям нощник (*M. myotis*); Голям подкованос (*Rh. ferrumequinum*); Дългопръст нощник (*M. saraccinii*); Дългоух нощник (*M. bechsteinii*); Остроух нощник (*M. blythii*).

Река Марица - Защитена зона по директивата за местообитанията

Тип: Защитена зона по Директива 92/43/ЕЕС за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна

Площ: 14 693,10 ха

Местоположение: Област: Пазарджик, Община: Белово, Населено място: гр. Белово, с. Дъбравите, с. Мененково, Община: Пазарджик, Населено място: гр. Пазарджик, с. Величково, с. Говедаре, с. Звъничево, с. Мирянци, с. Мокрище, с. Огняново, с. Синитово, с. Хаджиево, Община: Септември, Населено място: гр. Ветрен, гр. Септември, с. Бошуля, с. Виноградец, с. Злокучене, с. Карабунар, с. Ковачево
Област: Пловдив, Община: Марица, Населено място: с. Костиево, с. Маноле, с. Рогош, Община: Пловдив, Населено място: гр. Пловдив, район Западен, район Северен, Община: Първомай, Населено място: гр. Първомай, с. Винаца, с. Градина, с. Добри дол, с. Караджалово, с. Крушево, Община: Раковски, Населено място: с. Белозем, с. Чалъкови, Община: Родопи, Населено място: с. Оризари, с. Цалапица, с. Ягодово, Община: Садово, Населено място: с. Катунца, с. Милево, с. Поповица, с. Селци, с. Чешнегирово, Община: Стамболийски, Населено място: гр. Стамболийски, с. Ново село, с. Триводици, Област: Стара Загора, Община: Братя Даскалови, Населено място: с. Мирово, Община: Чирпан, Населено място: с. Зетьово, с. Златна ливада, Област: Хасково, Община: Димитровград, Населено място: гр. Димитровград, с. Брод, с. Великан, с. Златополе, с. Крум, с. Радиево, с. Райново, с. Скобелево, с. Сталево, с. Черногорово, с. Ябълково, Община: Любимец, Населено място: гр. Любимец, с. Георги Добрево, с. Йерусалимово, Община: Свиленград, Населено място: гр. Свиленград, с. Генералово, с. Капитан Андреево, с. Момково, Община: Симеоновград, Населено място: гр. Симеоновград, с. Константиново, с. Свирково, Община: Харманли, Населено място: гр. Харманли, с. Бисер, с. Българин, с. Доситеево, с. Преславец, с. Рогозиново, с. Шишманово, Община: Хасково, Населено място: с. Нова Надежда

Предмет на опазване (видове и местообитания):

1. *Природните местообитания* – алувиални гори от черна елша (*Alnus glutinosa*) и планински ясен (*Fraxinus excelsbi*) крайречни смесени гори от летен дъб (*Quercus robur*), бял бряст (*Ulmus laevis*), планински и полски ясен (*Fraxinus excelsior*, *F. angustifolia*), крайречни галерии от бяла върба (*Salix alba*) и бяла топола (*Populus alba*) и др.

2. *Местообитание на редица редки и защитени животински видове* от бозайниците са лалугер (*Spermophilus citellus*), видра (*Lutra lutra*), мишевиден сънливек (*Myomimus roachi*), от земноводните и влечугите червенкоремна бумка (*Bombina bombina*), обикновена блатна костенурка (*Emys orbicularis*), южна блатна костенурка (*Mauremys caspica*), шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*), шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*), голям гребенест

тритон (*Triturus karelinii*), а от рибите распер (*Aspius aspius*), маришка мряна (*Barbus plebejus*), обикновен щипок (*Cobitis taenia*), балкански щипок (*Sabanejewia aurata*), горчивка (*Rhodeus sericeus amarus*).

3. *Местообитание и място за гнездене и размножаване на редица редки и защитени видове птици*, включени в Приложение I на Директива 79/409/ЕЕС – тръстиков блатар (*Circus aeruginosus*), ливаден блатар (*Circus pygargus*), малка бяла чапла (*Egretta garzetta*), осояд (*Pernis ptilorhynchus*), ръждива чапла (*Ardea purpurea*), земеродно рибарче (*Alcedo atthis*), нощна чапла (*Nycticorax nycticorax*) голяма бяла чапла (*Egretta alba*), бял щъркел (*Ciconia ciconia*), черен щъркел (*Ciconia nigra*), малък воден бик (*Ixobrychus exilis*), гривеста чапла (*Ardeola ralloides*), ливаден дърдавец (*Crex crex*), малък креслив орел (*Aquila rapax*), орел змияр (*Circus cyaneus*) и др.

Река Черкезица – Защитена зона по директивата за местообитанията

Площ: 144.75 хектара

Местоположение:

Област: Пловдив, Община: Асеновград, Населено място: с. Боянци, с. Избеглии, с. Козаново, с. Конуш, Община: Садово, Населено място: с. Ахматово, с. Богданица, с. Болярци, с. Поповица, с. Селци

Документи за обявяване: Решение No.122 от 02.03.2007 г., бр. 21/2007 на Държавен вестник 2-2-437-122-2007

Предмет на опазване (видове и местообитания):

- *Безгръбначни:* Бисерна мида (*U. stassus*); Бръмбар рогач (*L. cervus*); Офиогомфус (*O. cecilia*).
- *Рибни:* Горчивка (*Rh. sericeus*); Маришка мряна (*B. plebejus*); Обикновен щипок (*C. taenia*).
- *Земноводни и влечуги:* Голям гребенест тритон (*T. karelinii*); Жълтокоремна бумка (*B. variegata*); Об. блатна костенурка (*E. orbicularis*); Смок (*E. sauromates*); Червенокоремна бумка (*B. bombina*).
- *Бозайници, без прилети:* Видра (*L. lutra*); Лалугер (*S. citellus*); Пъстър пор (*V. peregusna*).
- *Прилети:* Голям нощник (*M. myotis*).

Защитени територии:

Мъртвицата - Защитена местност

Местоположение:

Област: Пловдив, Община: Садово, Населено място: с. Поповица

Площ: 1.0 хектара

Местоположение: Община: Садово, Населено място: с. Поповица

Документи за обявяване: Заповед No.155 от 11.04.1978 г., бр. 36/1978 на Държавен вестник

Документи за промяна: Промяна в режима на дейностите със Заповед No.РД-559 от 12.07.2007 г., бр. 72/2007 на Държавен вестник ;

Цели на обявяване: Опазване на находище на бяла водна лилия.

Режим на дейности:

- Забранява се провеждането на отводнителни мероприятия;
- Забранява се въвеждането в езерото на неместни растителни и животински видове;
- Забранява се развъждането на риба за стопански цели;
- Забранява се развъждането на растителноядни видове риба;
- Забранява се навлизането на домашни животни в езерото;
- Забранява се извеждането на сечи, с изключение на санитарни;
- Забранява се паленето на огън;
- Забранява се замърсяването с отпадъци;
- Забранява се строителството;
- Забранява се търсенето, проучването и добивът на подземни богатства.

Фосилни находки - Природна забележителност

Местоположение: Община: Първомай, Населено място: с. Бяла река, с. Езерово, с. Православен; Община: Садово, Населено място: с. Ахматово, с. Богданица, с. Поповица, с. Селци

Площ: 9100.0 хектара

Документи за обявяване: Заповед No.36 от 11.01.1968 г., бр. 43/1968 на Държавен вестник.

Цели на обявяване: Опазване на вкаменелости от хоботни бозайници

Режим на дейности:

- Забранява се извършването на каквито и да било разкопки от частни лица и обществени учреждения и организации без разрешение на Министерството на горите и горската промишленост и катедрата по палеонтология при Софийския държавен университет;
- Забранява се чупенето, разрушаването и присвояването на случайно открити фосилни остатъци от хоботни бозайници от частни и служебни лица;
- Забранява се изкопаването на кости, зъби, хоботи и др. При обработка на почвата от тракторите, членовете на ТКЗС и други лица да се предават за съхранение в горското

стопанство, което от своя страна да уведомява своевременно Министерството на горите и горската промишленост.

2.2.Административно-териториална характеристика

Община Садово има 12 населени места с общо население 14 841 жители (31.12.20 г.) от които единствения град е Садово. Най – многобройно е населението на с. Болярци - 2670, а най – малко 280 са жителите на с. Ахматово.

Население в община Садово по населени места към 31.12.2020г.:

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Община Садово	15564	15369	15225	15043	14940	14773	14650	14504	14422	14841
с.Ахматово	262	248	254	247	241	247	264	264	262	280
с. Богданица	682	680	669	666	651	647	629	611	590	615
с. Болярци	2699	2690	2665	2672	2653	2638	2636	2629	2640	2670
с. Караджово	1088	1067	1061	1063	1075	1058	1061	1051	1057	1079
с. Кагуница	2452	2432	2410	2370	2333	2314	2308	2287	2268	2363
с. Кочеве	577	565	551	541	537	540	527	525	533	566
с. Милево	952	946	942	922	909	878	858	833	827	854
с. Моминско	432	431	427	427	449	441	432	424	430	435
с. Поповица	1452	1403	1369	1331	1286	1268	1248	1225	1202	1244
гр. Садово	2571	2568	2544	2502	2506	2476	2452	2439	2424	2456
с. Селци	503	499	500	501	498	498	487	480	472	501
с. Чешнегирово	1894	1840	1833	1801	1802	1768	1748	1736	1717	1778

НСИ 2020г.

Намаляването на населението на общината в периода 2011-2019 г. се дължи на отрицателния естествен прираст и външна миграцията. Тази ситуация може да се обясни с националните тенденции и местните характеристики на икономиката. В 2020 г. е налице обрат с увеличение на населението, който вероятно се дължи на Ковид кризата. Увеличението е с 419 души и то се дължи на механичния прираст от 518 човека.

Разликата между отделните населени места, очертава негативна тенденция на депопулация в малките населени места, като някои от тях са загубили по голям процент от постоянното население. Общата тенденция, която се наблюдава, е че за по-малките населени места, населението намалява с по-бързи темпове в сравние по-големите, с изключение на 2020 година. Това се дължи като на миграционните процеси, така и на по-ниската раждаемост и по-високите нива на смъртност в малките села.

2.3.Социално-демографска характеристика

2.3.1.Демографски характеристики

Демографските ресурси с техните образователни и квалификационни характеристики са един от решаващите фактори за регионалното развитие и растеж.

В сравнение с края на 2011 г. през 2018 г. населението на ЮЦ район намалява с 60 859 души, или с 4.1% (средногодишен темп на намаление 0.6%). По остротата на процесите на демографски спад областите в Южен централен район показват чувствителни различия. В област Кърджали се отбелязва нарастване на населението с 0.6%. В област Пловдив отбелязаното демографско намаление за периода е 1.8%, като град Пловдив увеличава своето население. Населението в областите Хасково и Пазарджик намалява съответно със

6.5% и 6.7%. С най-неблагоприятни демографски показатели е област Смолян, която през този период губи 12.5% от своето население.

Установена е ясна положителна връзка между относително по-благоприятните коефициенти на възрастова зависимост и показателите за инвестиции. Инвестициите търсят и от своя страна привличат хората в трудоспособна възраст. В тази връзка определен шанс би следвало да имат областите Кърджали, Пловдив и донякъде Хасково. Друго голямо предизвикателства в развитието на ЮЦР е активизирането на големия брой хора, особено младите, които на практика са извън пазара на труда.

Налице е тенденция за намаляване дела на нискообразованото население в района през последните години. Най-висока положителна промяна се отбелязва в област Смолян, където делът на това население намалява от 21% през 2014 г. на 15.5 % през 2018 г. Всички останали области, включително Пловдив, са със стойности на нискообразованото население над средните за страната, което определя незадоволителни характеристики на работната сила в района.

Подобни неблагоприятни характеристики се отбелязват и по отношение на дела на населението на възраст между 25-64 години с висше образование. Всички съставни области са с показатели по-ниски от средните за страната през 2018 г. В област Кърджали този проблем е най-силно изявен (делът на висшите е 13,8 % при средно за ЮЦР - 22.2%, за страната - 27.8%, следван от област Хасково (17.3%) и Пазарджик (19.1%).

Като се има предвид изискванията за специализация на ЮЦР и съставните области в индустрия, която за да е конкурентоспособна в бъдещ период, следва да се основава на висококвалифицирана работна сила, е необходимо да се предприемат активни политики и мерки, водещи до реформиране и повишаване на гъвкавостта и качеството на образователната система, за привличане на децата и младежите към получаване на образование и умения, за да се отговори по-пълно на местните и регионалните нужди от професионални и технически кадри в различните сфери на икономиката.

Движение на броя на населението в община Садово за периода 2011-2020г.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Общо	15564	15369	15225	15043	14940	14773	14650	14504	14422	14841
В селата	12993	12801	12681	12541	12434	12297	12198	12065	11998	12385
Жени	7836	7758	7676	7572	7543	7442	7383	7322	7288	7477

Източник: НСИ, 2020 г.

В периода 2009-2019г. постоянното население на община Садово намалява с 7,34 % от 15 564 души на 14 422 души. Последната 2020г. населението нараства на 14 841 души.

Съществен проблем по отношение устойчивото развитие на общината е струпването на населението в по-привлекателните райони и обезлюдяването на по-слабо развитите, особено в условията на икономическа криза. В този контекст, общинската политика трябва да се насочи към подобряването на условията за живеене и бизнес в общината, където сега се наблюдава отлив на население, с оглед задържането на населението и по-добро използване на вътрешен потенциал за развитие.

Раждаемост, смъртност, естествен прираст и механично движение на населението.

През последните пет години е регистриран по-голям брой на жените спрямо мъжете, като този превес се засилва със всяко следващо преброяване.

Разглеждайки динамиката на раждаемостта за периода 2011 – 2020 година е характерно, че за периода раждаемостта се запазва средно на около 153 деца годишно. Живородените на територията на общината за 2020 година са 149.

Раждания

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ОБЩИНА САДОВО 2021 - 2028

година	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
раждания	167	148	135	134	154	157	165	153	135	149

За 2020 година починалите на територията на Община Садово са 283, като средно годишно за периода 2011 – 2020 г. са 266 ежегодно.

Умирения

2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
296	283	260	288	265	240	253	251	243	283

Естествен прираст

Година	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Естествен прираст	-129	-135	-125	-154	-111	-83	-88	-98	-108	-134

Източник: НСИ 2020г.

Естественият прираст през периода 2011-2020 е с отрицателна средна стойност **-107** души

Заселени

Година	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Общо	263	131	146	195	220	161	278	241	309	783
В селата	242	109	121	168	178	143	231	183	272	706

Източник: НСИ 2020г

През периода 2011 – 2020 година в община Садово се наблюдава по-голям брой на изселили се спрямо заселили. Най-голям брой изселени има през 2017г. – 313 души, а най-малко през 2013г. – 165 души. Изселените за 2020г. са 230.

Изселени

Година	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Общо	173	191	165	223	212	245	313	289	283	230
В селата	136	166	137	172	178	202	257	228	240	188

Механичен прираст

Година	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Общо	90	-60	-19	-28	8	-84	-35	-48	26	553
В селата	106	-57	-16	-4	0	-59	-26	-45	32	518

Източник: НСИ 2020г

Основните причини са отрицателния механичен прираст (по-голям брой изселено от заселено население) и отрицателният естествен прираст (по-голям брой умрели от живородени). Естественият прираст през периода 2011-2020 е със средна стойност **-107** души, а механичния е **+40** души. Това означава, че общината привлича повече нови жители в сравнение с тези, които я напускат. Промените в естествения и механичния прираст през последните години немогат да „гарантират” стабилно запазване или нарастване на населението на общината.

Възрастова структура на населението

Процесите на стареене, в община Садово са сходни с тенденциите наблюдавани в ЕС и България. Едва 16,09% от населението в общината е на възраст между 0-14 г., което показва, че процесите на застаряване на населението са силно изразени.

В същото време населението извън трудоспособна възраст (65+) през 2020 г. е 24,67%. Установената тенденция на застаряване подсказва, че процеса на застаряване ще се задълбочават, независимо от слабата положителна тенденция.

Разпределение на населението в под, на и над трудоспособна възраст

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ОБЩИНА САДОВО 2021 - 2028

	2011 ³	2012 ⁴	2013 ⁵	2014 ⁶	2015 ⁷	2016 ⁸	2017 ⁹	2018 ¹⁰	2019 ¹¹	2020 ¹²
Общо	15564	15369	15225	15043	14940	14773	14650	14504	14422	14841
Под трудоспособна възраст	2510	2479	2465	2425	2422	2394	2373	2364	2325	2330
В трудоспособна възраст	8813	8794	8748	8671	8627	8570	8534	8439	8465	8849
Над трудоспособна възраст	4241	4096	4012	3947	3891	3809	3743	3701	3632	3662

Източник: НСИ2020г.

Анализът на структурата на населението на община Садово към 2020 г. в зависимост от критерия под, в или над трудоспособна възраст показва няколко тенденции:

- Неустойчива колебателна тенденция относно относителния дял на населението над трудоспособна възраст, която се движи в границите на 24 – 25% от общия брой на населението;
- Тенденция на задържане на дела на населението под трудоспособна възраст в общия брой на населението в границите на 16 – 17%;
- Тенденция на относително задържане на дела на населението в трудоспособна възраст в границите на 57 – 60% от общия брой на населението.

Основните тенденции в демографските процеси в общината са сходни с националните, като разликата е в силата на тяхното проявление. Това определя и приликата в бъдещото развитие на население, детерминирано от инерционността на демографските процеси – населението на обособената територия на община Садово ще продължи да намалява в краткосрочен и средносрочен план. Намалението на повъзрастовата смъртност няма да компенсира влиянието от преминаването на поколенията от една възрастова група в друга, което ще се отрази в намаляване и застаряване на трудоспособния контингент. Емиграционните процеси ще се влияят най-вероятно от икономическото развитие на региона.

Възрастовата структура на населението в общината е по-скоро неблагоприятна. Нараства броят и делът на възрастното население за сметка на това от младите генерации. Възрастовата структура на населението в община Садово е близка с тази за страната.

Възпроизводството на трудоспособното население се характеризира най-добре чрез коефициента на демографско заместване, който показва съотношението между броя на влизащите в трудоспособна възраст (15-19 г.) и броя на излизащите от трудоспособна възраст (60–64 г.). Общо за страната това съотношение е 70. В община Садово нивото на коефициента на демографско заместване е 86, което е по-високо от това за страната.

Демографските промени (промени във възрастта и структурата на работната ръка, засягащи икономическата ефективност и миграционните процеси) са сред четирите ключови предизвикателства за районите в Европа. Индексът на уязвимост от демографски промени е показател, с който се отчита делът на възрастното население над 65 години, дела на работоспособното население, възрастовата структура на населението и намаляването на населението.

Етническата структура на населението според резултатите от преброяването на населението от 2011 г. е следната: българската етническа група обхваща 79.81 % от общото население на Южният централен район, турската етническа група – 13.18%, ромската – 5.17%, като “други” се самоопределят 0.65 % от живеещите в областите в обхвата на района.

Етническа структура на населението на община Садово

Години	Общо население	Българска	Турска	Ромска	Друга	Непоказано (Неотговорили)	Не се самоопределя
2001	16 786	14 210	522	1 985	39	24	6
2011	15 604	10 932	397	795	22	3 398	60

Източник: НСИ 2020г.

В периода между двете преброявания от 2001-2011 българската етническата група бележи спад, докато турската и ромската етнически групи бележат нарастване.

Етническата структура на населението на община Садово според резултатите от преброяването на населението от 2011 г. е следната: българската етническа група обхваща 70,1 % от общото население, турската етническа група – 2,5%, ромската – 5.1%, като “други” се самоопределят 0.14 % , неотговорили 21.8% и несамоопределили се – 0.4% от живеещите в общината.

2.3.2.Заетост и безработица

Тенденциите за броя на безработните е ярко изразена и е в посока на намаляването и за периода 2015 – 2019г., като регистрираните безработни в община Садово са намалели три пъти за периода. Следва да се отчете и факта, че незаетите младите хора на възраст 19-29 години не се регистрират в АЗ.

Средногодишен брой регистрирани безработни лица в община Садово:

Година	Брой безработни лица	% на безработица
2015	1411	25.14
2016	947	16.11
2017	783	13.3?
2018	660	11.23
2019	525	8.93

Агенция по заетостта – БТ-Първомай

Най-голям е броят на безработните над 55 годишна възраст, което поставя задачата за търсене на решение за заетост на хората в пред пенсионна възраст. За останалите възрастови групи разпределението на регистрираните безработни е равномерно между 63 и 73. Най-малък е броят на регистрираните в групата от 20 до 24 години, но е трудно да се оцени дали това е реалното състояние или младежите не се регистрират.

Безработни лица по възраст към 31.12.2019 година:

Възраст	Брой
до 19 години	3
от 20 до 24 години	29
от 25 до 29 години	
от 30 до 34 години	66
от 35 до 39 години	63
от 40 до 44 години	64
от 45 до 49 години	70
от 50 до 54 години	73
над 55 години	131

Агенция по заетостта – БТ-Първомай

Очаквано регистрираните безработни жени са с 20% повече от мъжете.

Безработни лица по пол към 31.12.2019 година:

Пол	Брой
мъже	252
жени	303

Агенция по заетостта – БТ-Първомай

Най-голям е броя на безработните с начално и по-ниско образование - 325, като хората с съ средно и средно професионално образование са два пъти по- малко.

Безработни лица по образование към 31.12.2019 годна:

Образование	Брой
висше	13
средно	138
в т. ч. средно проф.	119
основно	79
начално и по-ниско	325

Агенция по заетостта – БТ-Първомай

Квалификационна структура на безработни лица към 31.12.2019 година:

Квалификация	Брой
с работническа професия	98
специалисти	43
без квалификация	414

Агенция по заетостта – БТ-Първомай

Най- голям е дела на регистрираните безработни без квалификация и значително по-малък на специалистите и тези с работническа професия.

Особено важен е въпроса за тенденциите в заетостта и безработицата след пандемията от пролетта на 2020г. , като очакването е за рязко увеличаване на безработицата.

2.3.3.Образование

Образователната система в община Садово, подобно на образователната система в България, включва детски градини, училища и обслужващи звена. Тенденциите в развитието на образователната инфраструктура на община Садово са представени по-долу.

Детски ясли

Към 31.12.2019г в община Садово има една яслена група в ДГ. Персонал – 4 броя медицински персонал. Брой деца - 20. Средна посещаемост – 83%. Състояние на сградния фонд – санирана сграда .Отпление – парно на природен газ.

Детски ясли и места в община Садово

2016		2017		2018		2019		2020	
Заведения	Места (капацитет)	Заведения	Места (капацитет)	Заведения	Места (капацитет)	Заведения	Места (капацитет)	Заведения	Места (капацитет)
1	19	1	19	1	21	1	20	1	20

Обхват на децата в детски ясли към 31.12. за периода 2016-2020г.

	2016	2017	2018	2019	2020
Общо за страната	16,4	16,6	16,6	17,1	15,9
Пловдив	15,0	15,1	15,8	15,8	14,8
Садово	4,5	3,7	4,5	3,3	1,9

От данните за обхват на децата в детски ясли, става ясно, че в община Садово няма традиции за ползване на услугата, която е организирана от общината.

Детски градини

Брой деца в детските градини

	(брой)					
	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021
Общо за страната	232025	224380	220877	218767	217867	215666
Южен централен	45897	44064	43065	42732	42896	42464

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ОБЩИНА САДОВО 2021 - 2028

Садово	530	483	482	464	465	457
---------------	-----	-----	-----	-----	-----	-----

В периода 2015–2019 г. броят на детските градини в община Садово се е увеличил на 10 на брой и броят на децата се е увеличил на 584. Педагогическият персонал работещ в тях е 55 детски учители.

Предучилищното образование в общината се осъществява в детските градини. Възрастта на децата, обхванати в детските градини е от 3 до 6 години.

Места в детски градини

	<i>(брой)</i>					
	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021
Общо за страната	243420	237962	234551	233766	234504	232941
Южен централен	46640	46083	45536	44949	44793	43883
Садово	626	584	584	584	584	584

Източник НСИ 2020г.

В периода 2015 – 2020г. в община Садово, броят на децата – е сравнително стабилен, като за учебната 2020/2021 г. те са 457, същото се отнася и до броя на учителите – от 55 за 2018/2019г.

Брой групи в детските градини

	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021
Садово	27	25	25	25	25	25

Източник НСИ 2020г.

Община Садово е последователна в усилията си да осигурява възможност за ползване на услугата от всички родители, които желаят децата им да се отглеждат и обучават в детски градини. В това отношение възможностите в общината са по-добри от средните за страната и Пловдивска област. Показателят места на 100 деца бележи ръст в разглеждания период. Това е показател, който отчита достъпността на услугата.

Места на 100 деца в детските градини

	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021
Общо за страната	105	106	106	107	108	108
Южен централен	102	105	106	105	104	103
Садово	118	121	121	126	126	128

Педагогически персонал в детските градини

2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021
54	52	57	55	56	56

Източник НСИ 2020г.

Целодневните детски гради са разпределени в населените места както следва:

ЦДГ	Наименование
с.Богданица	Радост
с.Болярци	Първи юни
с.Караджово	Невена Йорданова
с.Катуница	Свобода
с..Кочево	Детелина
с.Милево	Слънце
с..Моминско	Здравец
с.Поповица	Никола Вапцаров
гр.Садово	Детски свят
с.Чешнигорово	Звезда

Източник: Община Садово

Към 31.12.2019г в Общината има 10 броя детски градини. Персонал – педагогически -56, непедagogически -53. Брой деца – 469 в 25 групи. Средна посещаемост – 87% . Състояние на сградния фонд – санирани сгради всички с изключение на ДГ в с.Моминско и с.Богданица. Парно отопление – с.Поповица, с.Болярци, с.Богданица, с.Катуница,с.Чешнегирово . Климатизици – с.Караджово, с.Кочево, гр.Садово, с.Милево , с.Моминско. В процес на изграждане е и през 2020 г. ще бъде завършена нова ДГ в гр.Садово – санирана сграда с парно отопление.

Констатирани проблеми в материалната база:

С. Богданица - За постигане на температурен минимум е необходимо сградата да се санира има нужда от подмяна на съществуващата климатична инсталация.

С. Болярци - Покрива на новото крило е за пълен ремонт, има течове.

С. Катуница - дообогатяване на площадките към групите по двора със съответните уреди за игра , маси , пейки за децата Само задната – източна част на двора не се поддържа и за него може би трябва да се потърси проект. Също така е добре във вътрешния двор да се направи площадка по БДП.

. Милево - голям двор, но настилката е амортизирана. Няма пейки около пясъчните, няма чешма,липсва поливна система . Отоплението е с климатизици.

Изграждане на локално парно. Ремонт на двете тераси на групите. Ремонт на склада за горива.

В с. Поповица ДГ „Н.Вапцаров“ е средишна детска градина и до нея се извозват деца от 2 населени места и затова трябва да се помисли за тяхната по голяма безопасност по време на извозването им от с.Ахматово и с. Селци. В момента има 1 човек на ½ щат, който придружава децата, а това е крайно недостатъчно ,защото той не може да обхване и придържа всички деца в автобуса по време на пътуването ,като се има предвид ,че пътят до с. Ахматово е с много завои. Пътуващите деца за следващата учебна година- 2020/2021г са приблизително 28 , някои от които са и по-малките на 3 годишна възраст средства за заплащане на възнагражденията на художествените ръководители на съставите Библиотека- електронен, чрез онлайн база данни.

Училища.

В община Садово общообразователните училища са седем на брой и една професионална гимназия. Училищната мрежа в община Садово е стабилна.

Брой училища по вид

	Общообразователни училища	Професионални гимназии ²
2015/2016	7	1
2016/2017	7	1
2017/2018	7	1
2018/2019	7	1
2019/2020	7	1
2020/2021	7	1

Източник НСИ 2020г.

Броя на учениците в общообразователните училища за периода 2014/2015 – 2018/2019 години е намалял с 19% и това съответства на демографските данни. За същия период броя на паралелките в този вид училища е намалял с 14%

Брой ученици в общообразователните училища по години

2015/2016	2016/2017
-----------	-----------

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ОБЩИНА САДОВО 2021 - 2028

Общо	I - IV клас	V - VII клас	V - VIII клас	VIII - XII клас	IX - XIII клас	Общо	I - IV клас	V - VII клас	V - VIII клас	VIII - XII клас	IX - XIII клас
1226	587	X	639	X	-	1228	604	X	624	X	0
2017/2018						2018/2019					
Общо	I - IV клас	V - VII клас	V - VIII клас	VIII - XII клас	IX - XIII клас	Общо	I - IV клас	V - VII клас	V - VIII клас	VIII - XII клас	IX - XIII клас
1086	571	515	X	-	X	1071	578	493	X	-	X
2019/2020						2020/2021					
Общо	I - IV клас	V - VII клас	V - VIII клас	VIII - XII клас	IX - XIII клас	Общо	I - IV клас	V - VII клас	V - VIII клас	VIII - XII клас	IX - XIII клас
1043	569	474	X	-	X	966	513	453	X	-	X

Източник НСИ 2020г.

Брой паралелки в общообразователните училища по години

2015/2016						2016/2017					
Общо	I - IV клас	V - VII клас	V - VIII клас	VIII - XII клас	IX - XIII клас	Общо	I - IV клас	V - VII клас	V - VIII клас	VIII - XII клас	IX - XIII клас
84	32	X	52	X	-	88	39	X	49	X	-
2017/2018						2018/2019					
84	40	44	X	-	X	86	40	46	X	-	X
2019/2020											
Общо	I - IV клас	V - VII клас	V - VIII клас	VIII - XII клас	IX - XIII клас						
95	45	50	X	-	X						

Броят на учениците в професионалната гимназия за периода 2015-2020 се е увеличил със 42%, което говори за нарастващ интерес към учебното заведение. Със 71% е увеличен за същия период и броя на паралелките.

Брой ученици в професионалните училища по години

	<i>(брой)</i>		
	Общо	Мъже	Жени
2015/2016	199	126	73
2016/2017	187	115	72
2017/2018	212	129	83
2018/2019	250	144	106
2019/2020	277	168	109
2020/2021	280	171	109

Източник НСИ 2020г.

Брой паралелки в професионалните училища по години

	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020
Общо	7	9	7	11	12	12

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ОБЩИНА САДОВО 2021 - 2028

Професионални гимназии и паралелки за III степен професионална квалификация	4	4	3	6	7	7
Професионални гимназии и паралелки за II степен професионална квалификация	3	5	4	5	5	5

Източник НСИ 2020г.

Учителите, като брой, са се увеличили за петгодишния период и това е в резултат на двете тенденции за намаляване на броя им в общообразователните училища и увеличаването им в професионалната гимназия. За учебната 2019/2020 г. те са 95.

Брой учители по години

2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020
84	88	84	86	95

Източник НСИ 2020г.

За учебната 2019-2020г персонал за общообразователните училища – педагогически – 123, непедagogически – 33 . Персонал за ПССГ – педагогически -26, непедagogически-9 . Брой ученици по класове – 1-4 клас – 31 паралелки – 582 ученика, 5-7 клас – 23 паралелки – 449 ученика , 8-12 клас(ПССГ) – 12 паралелки – 244 ученика.

Състояние на сградния фонд – общообразователни училища – всички училища с изключение на с.Богданица са санирани и всички са с парно отопление. ПССГ – сградата не е санирана и отоплението основно е на твърдо гориво.

Извънучилищни структури за образование и изкуства няма .

Основно Училище "Св. Св. Кирил и Методий". Адрес: село Чешнегирово , ул.“Йорданка Николова“№ 12,. Училището е основно (I - VIII клас) с общинско финансиране. Учебни смени: една смяна - само сутрин

Ремонтирано по проект за енергийн ефективност по ОП"Регионално развитие" – външни изолации, парно отпление, тавани и ново осветление и други.

Основно Училище "Христо Ботев", адрес: село Поповица, ОУ "Хр. Ботев" е основно (I - VIII клас) с общинско финансиране. Учебни смени: една смяна - само сутрин Ремонтирано по проект за енергийн ефективност по ОП"Регионално развитие" – външни изолации, покрив, тавани, ново осветление и други.

Основно Училище "Георги С. Раковски" село Болярци, ОУ "Г. С. Раковски" е основно (I - VIII клас) с общинско финансиране.

ремонтирано по проект за енергийн ефективност по ОП"Регионално развитие" – външни изолации, парно отпление, тавани, ново осветление и други.

Учебни смени: една смяна - само сутрин

Основно Училище "Гео Милев"

Град Садово, ул. "Васил Левски" №23,
ОУ "Гео Милев" е основно (I - VIII клас) с
общинско финансиране.

Учебни смени: една смяна – целодневно

ОУ гр.Садово - нова сграда и ново
оборудване от 15.09.2014 г

Тип: Средно училище

Адрес: град Садово, бул. "Дружба" № 4,

ССГ е професионална гимназия с
държавно финансиране.

Учебни смени: една смяна - само сутрин

Тип: Основно училище

Локация: Село Богданица , ул. "Първа"
№6

ОУ с.Богданица е основно (I - VIII клас)
с общинско финансиране.

Учебни смени: една смяна, Ремонтно
със сменена дограма, парно отопление
на дърва и въглища. В момента се
кандидатства за ремонт по Националния
доверителен екофонд.

Основно Училище "Васил Левски"

Адрес: село Караджово, ул "Двадесета" № 17,

ОУ "Васил Левски" е основно (I - VIII клас) с общинско финансиране.

Учебни смени: една смяна - само Изцяло ремонтирано по проект на Социалния инвестиционен фонд - 2006 -2007 г., нов физкултурен салон

Основно Училище "Христо Ботев"

Село Катуница, ул."Девети септември" № 58,

ОУ "Христо Ботев" е основно (I - VIII клас) с общинско финансиране. Учебни смени: една смяна - само сутрин

Основно ремонтирано - сменена дограма и външна изолация по проект "Красива България", нов физкултурен салон.

Ученици, напуснали основното образование по години

2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018
34	47	46	44	37

На територията на общината се намира професионална гимназия – ССГ гр.Садово, но няма висши учебни заведения .

Анализът на данните за броя на родените деца в община Садово за периода 2014г. до 2018г. дава основание за съхраняване на съществуващата мрежа от учебни заведения в непроменен вид. Относително устойчив се очаква да бъде и броят на формираните паралелки.

Проблем са училищата в селата. От една страна, в тях се учат предимно деца от семейства с нисък социален статус, от друга – качеството на обучението е по-ниско.

Учебните и детски заведения в община Садово са обезпечени с правоспособни преподаватели.

2.3.5.Култура

На територията на община Садово функционират 12 читалища. Всички те са вписани в регистъра на Министерството на културата и ежегодно участват при разпределяне на годишната субсидия от държавния бюджет. На всички читалища е предоставен сграден фонд за безвъзмездно ползване, който е общинска собственост.

Основните характеристики на читалищата са като традиционни самоуправляващи се български културно – просветни сдружения в населените места , които изпълняват и държавни културно – просветни функции.

1. Общински читалища – 12 в – с.Ахматово, с.Богданица, с.Болярци, с.Караджово, с.Катуница, с.Кочево, с.Милево, с.Моминско, с.Поповица, гр.Садово, с.Селци и с.Чешнегирова

2. Персонал в читалищата – 13 субсидирани щатни бройки – с.Катуница- 2 щата, по 1 щат – с.Болярци, с.Караджово, с.Милево, с.Поповица, гр.Садово, с.Селци, с.Чешнегирова, по 0,5 щата – с.Ахматово, с.Богданица, с.Кочево и с.Моминско.

3. Библиотеки – читалищни – 12 – във всяко читалище. Библиотеката в гр.Садово изпълнява централна роля за общината.

4. Музейни сбирки – в с.Болярци, с.Катуница, с.Поповица, гр.Садово, с.Селци и с.Чешнегирова.

5. Художествена самодейност:

Певчески групи:

- в с.Ахматово – за изворен фолклор
- в с.Болярци – певческа група „Болярка“
- в с.Караджово – певческа група „Вяра“
- в с.Катуница- женска певческа група „Чая“
- в с.Кочево – за изворен фолклор
- в с.Поповица- фолклорна певческа група „Пъстра китка“, певческа група „Бяла лилия“, певческа група „Родолубка“, група за стари градски и шлагерни песни
- гр.Садово – женска певческа група „Надежда“, вокална група „Бонбони“, индивидуални изпълнители
- с.Селци – женски народен хор „Тракийски напеви“, фолклорна формация „Дъга“, Камерна формация за патриотични песни
- с.Чешнегирова – женска певческа група „Иглика“

Танцови групи:

- в с.Болярци
- в с.Караджово
- в с.Катуница – детски танцов състав „Хорце“, детски танцов състав „Синчец“, младежки танцов състав „Веселие“, клуб „Хоро“, група за модерни танци
- в с.Милево – танцови клубове „Мераклийки“, „Тип-топ“
- в с.Поповица – младежки танцов състав „Тракийка“, детски танцов състав „Ритъм“, детски танцов състав „Хоп-троп“, детски танцов състав „Гайтанче“
- в с.Чешнегирова – клуб за танцово изкуство „Везеница“

Групи за пресъздаване на народни обичаи - 9: в с.Болярци, с.Караджово, с.Катуница, с.Кочево, с.Милево, с.Поповица, гр.Садово, с.Селци, с.Чешнегирова.

Театрални формации – 4: в с.Катуница, с.Милево, с.Поповица- „Ентусиасти“, с.Селци- „Родолубие“.

Кръжочна дейност – 6: в с.Ахматово, с.Богданица, с.Караджово, с.Катуница, с.Милево, с.Селци.

6. Традиционни културни събирания

- събори на населените места
- отбелязване на национални празници, празници на фолклорния календар, възстановки на обичаи, отбелязване на кръгли годишнини, юбилеи на писатели, актьори, художници и други хора на духа
- представяне на книги и провеждане на срещи с авторите им

- „Празник на фъстъка“ – 23.05 в гр.Садово
- Национален фолклорен фестивал „Георги Пендов“ – 22-23.05. – в гр.Садово
- Празник на Община Садово – 24.05-26.05. – в гр.Садово

Нужда от ремонт на читалищата в общината, който се изразява в ремонт на покриви, фасади, дограми, сценични зали, отопление, тоалетни – селата: Ахматово, Болярци, Катунца, Кочево, Поповица, Чешнегирова и Милево, в която се намира и здравна служба, пенсионерски клуб и кметство. Проблеми с отоплителната инсталация: с. Караджово, с. Селци, с. Чешнегирова.

Наука.

Институт по растителни генетични ресурси „Константин Малков“ - основан през 1902 г. Национален център по интродукция и съхранение на растителни генетични ресурси. Тук се намира Националната семенна генна банка, в която се съхраняват над 60 000 образци от местни и интродуцирани растения. Институтът е част от международната система за генетични ресурси.

Селскостопанска гимназия - основана през 1883 г. Една от най-старите професионални гимназии в България, поставила началото на земеделското образование.

Основно училище "Гео Милев" - основано през 1876 г. като килийно училище от Марин Ст. Йовчев и поп Георги в къщата на Цветил Боев.

Личности

Вацлав Стрибърни (1853-1933) - известен ботаник с чешки произход, работил в Земеделското училище на Садово по покана на българското правителство (през 1883). Има съществен принос в изучаването на българската флора и много ендемични видове са наречени на негово име. Той е и човекът, въвел ягодите като земеделска култура в България. Константин Малков (1873-1908) - агроном, основател на Института по растителни генетични ресурси (през 1902 г. - Земеделска опитна станция) и основоположник на опитното дело в България, на опазването на местните растителни ресурси и на интродукцията на нови култури. Особено ценни са проучванията му върху болестите при растенията. Погребан е в двора на института, на мястото на опитното му поле.

Реален стимул за развитие на културната и икономическата интеграция на селските землища в Южен централен район са обекти на културното наследство от Античната тракийска цивилизация, Късноантичната и Средновековна култура, Късното Средновековие и Новото време, специфичната традиционна селска архитектура в Родопския ареал.

Югоизточна Европа представлява кръстопът на цивилизации и религии през вековете, медиатор между Изтока и Запада, между Севера и Юга, свързани с общи исторически корени. Във времето в региона се формират културни коридори, транснационални оси на вековни взаимодействия на цивилизацията и връзки между народите, които го населяват.

През територията на Южен централен район преминават **европейски културни коридори** от различни епохи:

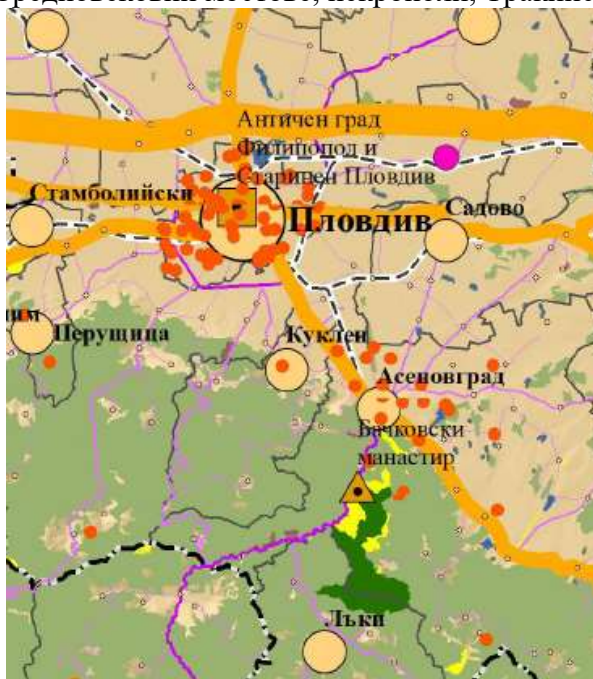
Виа Диагоналис преминава през Югоизточна Европа, свързвайки Европа с Азия, една от най-древните артерии по това направление с трансконтинентално и световно значение. По Виа Диагоналис протича непрекъснат търговски, културен, религиозен и политически обмен, диагоналният път е свързан с Поклонническите пътища в Европа и походите на кръстоносците. Той е културна ос на древни тракийски царства, седалища на римски провинции, на империи (Римска, Византийска, Османска), на княжества и държави (Сръбска, Българска, Латинска, Лидийска, Хетска). Столиците на пет държави, през които днес преминава Диагоналният път, се простират върху него (Любляна, Загреб, Сараево,

Белград, София и Анкара).

Източен трансбалкански иътпреминава през Югоизточна Европа в посока север-юг (Румъния, България, Гърция) и свързва Балтийско с Егейско море и Средиземноморието. По своето трасе на север Източният трансбалкански път прави връзка с големия Европейски маршрут Виа Реджия (Пътят на Кралете) в Лвов (Украйна), прекосяващ Европа от Киев до Сантяго де Компостела (Испания). Като основен гръбнак на манастирските средища в Югоизточна Европа, Източният трансбалкански пътпоема от религиозния ареал на църквите в Молдавия и дървените църкви в Марамуреш (Румъния) и се спуска на юг към Търновската Света гора и Родопската Света гора. Коридорът се влива в религиозната ос Виа Егнация при някогашния голям манастирски център Mount Parikion.

На територията на Р България Източният трансбалкански път съхранява сложна стратификация на времеви пластове (културата на двадесети век в град Русе на река Дунав, манастирите, църквите и народната архитектура на Новото време във Великотърновския и Асеновградския културен ареал, Средновековните крепости на север от Стара планина и в Родопите, Казанлъжската и Свещарската тракийски гробници, Неолитните жилища в Стара Загора, Долината на тракийските царе, скалните светилища Перперикон и Белинташ, разкрива изключителните постижения на майстори - строители, дърворезбари, зографи в уникалните църкви в Молдавия, Марамуреш, Скалните манастири в Иваново, манастирите на Търновската и Родопската Света гора, по протежението му са разположени исторически градове (Сигишоара, Сибиу, Букурещ, Русе, Велико Търново, Пловдив).

На територията на Южен централен район по Източния трансбалкански път са разположени редица обекти на културното наследство: Антични селища в Родопски селски землища, Араповски манастир, Бачковски манастир, Асенова крепост, Атеренски мост, Тракийско светилище Белинташ, Горноводенски манастир, Дванадесетте Римски моста на град Неделино, Джамии в Родопските села, Крепост Вишеград, Късноантични и Средновековни крепости в Родопските селски землища, Кварталите Райково и Устово в Смолян, Римски крепости, мостове, пътища в Родопите, Скални гробници, светилища, Средновековни мостове, некрополи, Тракийски крепости, Православни църкви.

Културното наследство като материално и духовно послание представлява мощен ресурс за устойчиво развитие и качество на живот чрез възможностите на културния туризъм и обмена на знания и ценности.

Финансирането на проекти по Програма „Рехабилитация и социална интеграция на хора с увреждания“, Програма „Достъпна среда“, проекти по Smart системи на информационни нива е приоритет в социалната дейност за културно познание. Smart системите интегрират управлението на интелигентните технологии и предоставят големи база данни за вземане на по-добри решения в пространственото развитие и инфраструктурата на културното наследство. Читалищата като уникална и традиционна за България културна институция, е част от системата на децентрализираната културна мрежа в района и изпълняват ролята си на средища за културна, информационна и социална дейност.

Културното наследство на територията на Южен централен район е стимулатор на икономически растеж. Интегрираният подход е водещ при опазването на културното наследство, което изисква при изследването и стратегическото планиране за района да се търси пространствена интеграция на културното наследство със съседните райони и страни.

Развитие на елементите на културното наследство

Културното наследство в неговите материални и нематериални измерения представлява фактор за развитието на обществото в диалога между общностите, катализатор за социалното и икономическо развитие на районите. Р България притежава ресурс от близо 40 хиляди недвижими културни ценности като част от европейската и световна култура, които непрекъснато се допълват и обогатяват. Това налага преосмисляне на социалната и икономическа роля на културното наследство и все по-нарастващата необходимост от привличането на обществото към процеса на опазване на този потенциал.

Съхраняването и развитието на потенциала на културното наследство обхващат целия комплекс от дейности по опазване, рестартиране, експониране и социализиране с цел превръщането му в стимулатор на пространственото развитие на обществото. Културното наследство в неговото териториално развитие следва да се разглежда като елемент на интегрираното пространствено планиране.

Съществено предимство на Южен централен район е уникалната природа, културните ценности от различни епохи, съхранените бит и традиции, които подходящо експонирани и брандирани, са предпоставка за извеждане на българската идентичност като водеща дестинация за културния туризъм, ориентиран към незасегнати от урбанизацията територии. Туризма в община Садово притежава значителен потенциал за разширяване и разнообразяване на регионалния туристически продукт. Благоприятните природни фактори, културното наследство, натрупаният опит в предлаганите туристически услуги, изградената в значителна степен туристическа база спомагат за разширяването на туристическата индустрия и увеличаване на приходите от туризъм.

На територията на района съществуват природни и антропогенни зони и фактори (реки и язовири, пещери, природни местности, религиозно и културни обекти, населени места с етнографско значение, недвижими културни ценности и обекти с археологическа стойност), които биха могли да се използват по-пълноценно за разнообразяване на туристическия продукт, за увеличаване на приходите и целогодишна заетост в повече части от територията на района.

Природо-екологичните дадености на района, в съчетание с уникалната самобитност и култура са предпоставка за развитието на алтернативен туризъм: Еко туризъм (със защита на територии и видове); Селски туризъм със съхранени културни традиции и потенциал за развитие на биоземеделие; Приключенски и екстремни туризъм (по южните склонове на

Стара планина и в Родопите); Винен туризъм (Родопската яка) и др.

Интегрирането на природното и културно наследство и техните обекти за развитието на туризма изисква: Опазване, социализация, експониране и популяризиране на недвижими, движими материални и нематериални културни ценности; Изграждане и реконструкция на инфраструктурата за достъп до културното наследство и природните забележителности; Осигуряване надостъп за хора в неравностойно положение; Разработване на планове за опазване и управление на националните археологически резервати; Въвеждане на съвременни технологии за обмен на информация и интерактивна комуникация в реално време.

В прогнозите на Съвета на Европа културното наследство има изключителна роля в „информационното общество“ на Двадесет и първи век. Териториите с културна памет все по-трайно привличат хора, дейности и инвестиции. Създаването на регионални туристически продукти, разкриващи пълното богатство на феномена, предполага изграждането на регионална туристическа стратегия, трансгранични контакти, дългосрочна политика в опазване и валоризиране на културното наследство. Това изисква нов тип комуникация на наследството с обмен на знания, ориентиран към всички възрастови групи, използващ съвременни форми на комуникация.

Интегрирането на културното наследство като катализаор на икономически растеж и качествена жизнена среда, приобщаването на националната културна идентичност в Европейското социо-културно пространство, са фактори за устойчиво пространствено развитие и социално равновесие.

Спорт.

Спорт- регистрирани и подпомагани спортни клубове от общината

- Сдружение с нестопанска цел „Общински футболен клуб Садово“ – гр.Садово
- Сдружение с нестопанска цел „Футболен клуб Спартак – село Болярци“
- Сдружение с нестопанска цел „Футболен клуб Тракиец – село Катунца“
- Сдружение с обществено полезна дейност „Футболен клуб Марица – село Милево“
- Сдружение с обществено полезна дейност „Общински спортен клуб Гладиатор – град Садово“ - карате
- Сдружение с обществено полезна дейност „Общински спортен клуб Тракиец – град Садово“ – стрелба с лък и тенис на маса

Футболните терени се поддържат в добро състояние.

Здравеопазване

При условията на реформа в здравеопазването и децентрализация на осъществяването на първичната медицинска помощ, наличието на общо практикуващи лекари и стоматолози в различните населени места на територията на община Садово гарантира достъпната и качествена медицинска помощ на задължително здравно осигурените лица.

Брой лекари

Към	31.12.2018		
	Лекари	Лекари по дентална медицина	Медицински специалисти по Здравни грижи
Садово	9	6	11

Население на един лекар

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Общо за страната	250	250	246	240	234	236	235	233
Пловдив	220	212	208	202	195	195	196	193

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ОБЩИНА САДОВО 2021 - 2028

Садово	2175	2149	2490	2110	1628	1612	1803	1855
--------	------	------	------	------	------	------	------	------

Население на един лекар по дентална медицина

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Общо за страната	1000	1027	952	887	844	967	942	946
Пловдив	630	651	603	562	543	638	581	580
Садово	1171	1671	1245	985	862	2417	2404	2474

НСИ 2020г.

Поради спецификата на системата на здравеопазване в община Садово, изключително важни са показателя за население на един лекар. В общината има сериозно подобрение на този показател, като в 2017г. той е 1628 жители на лекар и е с 25% по-добър в сравнение с 2013г. Същото се отнася и до лекарите по дентална медицина, там показателя е с 24% подобрение. Трябва да подчертаем, че тези показатели са в пъти по-лоши от средните за страната за лекарите и близки до тях по отношение на лекарите по дентална медицина.

Видове лечебни заведения

2015		2016		2017		2018		2019		2020	
ЛЗ за болнична помощ - общо	ЛЗ за извънболнична помощ - общо	ЛЗ за болнична помощ - общо	ЛЗ за извънболнична помощ - общо	ЛЗ за болнична помощ - общо	ЛЗ за извънболнична помощ - общо	ЛЗ за болнична помощ - общо	ЛЗ за извънболнична помощ - общо	ЛЛЗ за болнична помощ - общо	ЛЗ за извънболнична помощ - общо	ЛЛЗ за болнична помощ	ЛЗ за извънболнична помощ - общо
-	2	-	2	-	2	-	2	-	2	-	2

Във всички населени места на община Садово има здравни участъци с лекарски и стоматологични кабинети. Населението се обслужва от 9 бр. лекари на индивидуални практики и 3 бр. лекари по дентална медицина.

Регистрирани лекари в НЗОК

№	Лечебно заведение	Населено място	Адрес	Лекар
1	АИППИМП - Д-р Бедачева ЕООД	с.Чешнегирово	ул."Н. Геров" 2, ет.1, каб.1, 2 и 3	Люба Георгиева Бедачева
2	АИППИМП - Д-р Николай Стефанов Димов ЕООД	с.Болярци	ул."Девета" №9, ет.1, каб.№3, №4 и №5	Николай Стефанов Димов
3	Д-р Теодора Турникова - АИППИМП ЕООД	с.Караджово	ул."Първа" 50, ет.1, каб. 7 и 6;	Теодора Георгиева Турникова
		с.Моминско	ул."Трета" 7, ет.1, каб.1 и 2	
		с.Кочевево	ул."Седма" 6, ет.1, каб.6 и 5	
4	ЕТ Д-р Венета Търева - АИППИМП	с.Поповица	ул. Втора №35, ет. 1, каб. 1,2	Венета Атанасова Търева
		с. Ахматово	с. Ахматово	
		с.Селци	с.Селци	
5	ЕТ Д-р Галя Данчева Петева - АИППИМП	с.Болярци	ул."9-та" №9, ет.1, каб.3 и 4	Галя Данчева Терзиева
6	ЕТ Д-р Георги Керин - АИППИМП	с.Катуница	ул."Свобода" №2, ет.1, каб.1,2 и 3	Георги Николов Керин

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ОБЩИНА САДОВО 2021 - 2028

7	ЕТ Д-р Екатерина Иванова - АИППМП	с.Милево	СЗУ, каб.1	Екатерина Христова Иванова
8	ЕТ Д-р Мая Тоскова - АИППМП	Поповица	Поповица- база	Мая Филева Тоскова
		с. Ахматово	с. Ахматово	
		с.. Селци	с.. Селци	
9	ЕТ Д-р Цветка Иванова Климентова - АИППМП	Гр. Садово	ул. Дружба №47 поликлиника	Цветка Иванова Климентова

НЗОК 2020

Регистрирани лекари по дентална медицина в НЗОК

№	Лечебно заведение	Населено място	Адрес	Лекари стоматолози
1	"Д-Р Валентина Ненова - АИППМПДМ" ЕООД	гр.Садово	бул."Дружба" № 45 А, ет.1, кабинет № 7	Ненова Калинова Валентина
2	АИППМПДМ ЕН ДЕНТ 1991 ЕООД	гр.Садово	бул."Дружба"№45А,каб.№11	1.АЛ-Талаб Петкова Мохамед Надя 2.Благоев Здравков Деян

НЗОК 2020

На територията на общината няма групови лекарски практики и групови практики на стоматолози, амбулатории за специализирана медицинска помощ и медицински центрове. Няма болнична помощ под никаква форма.

Спешните случаи след 19.00 часа се обслужват от частна спешна помощ от Пловдив.

Сградният фонд се стопанисва от наемателите - общо практикуващите лекари и стоматолози. Направени са ремонти на сградите в: гр.Садово – направена рампа за инвалиди. Ремонт на помещенията не е извършен; с. Ахматово – старото кметство е основно ремонтирано за здравна служба – първи етаж; с. Богданица – две стаи от читалищния дом са ремонтирани основно за здравна служба; с.Моминско – извършен ремонт на покрива и боядисване на помещенията; с.Поповица – извършен частичен ремонт на фоаето; с. Селци– извършен ремонт - сменена дограма, плочки и боядисване; с. Чешнигирово– извършен ремонт - сменена дограма и боядисване.

Стоматологичен кабинет няма единствено в с. Ахматово. В с. Богданица и в с. Селци практиката е една и обслужването се осъществява от един стоматолог по график .

Общината е обезпечена с медицински кадри.

Аптеки регистрирани в НЗОК

№	Населено място	Аптека	Адрес	Управител
1	с.Чешнегирово	Алфа	Ул.Г.Димитров №5	Славена Анастасова Палазова
2	с.Поповица	Анжела-Поповица	ул. Осма №5	Георги Ангелов Кадънков
3	с.Болярци		ул."Осма" №16	Нури Орхан Кадир
4	с.Катуница		ул.Г.Николов №20	Александрина Красиминова Мавродиева
5	гр. Садово		ул.Ал.Стамболийски №11	Елена Йорданова Григорова
6	гр.Садово	Фарманова	ул.Ал.Стамболийски №8	Ангел Алексиев Ангелов
7	с.Милево	ЯНА	ул. 2-ра № 38	Череша Йорданова Николова

Мрежата от аптеки гарантира сравнително добър достъп на жителите .

Високият ръст на безработицата в общината, особено сред малцинствените групи в селата води до здравна неосигуреност на голяма част от населението. Специализираната доболнична, спешна и болнична дейност са затруднени, поради липсата на такива медицински звена и услуги за всичките селища на територията на общината.

Развитието на качествено здравеопазване следва да бъде насочено към:

Осигуряване на равен и ефективен достъп до качествено здравеопазване чрез осигуряване на равни възможности за достъп до здравните услуги на хората, включително и на живеещите в малки населени места, отдалечени от градските центрове;

- Модернизация на материално-техническата база на лечебните заведения, чрез осигуряване на съвременна медицинска апаратура;
- Създаване на мобилни екипи към областните лечебни заведения за осигуряване на медицинска помощ в отдалечените и труднодостъпни места;
- Укрепване на капацитета на общественото здравеопазване и засилване ролята на първичната помощ за сметка на болничното лечение; повишаване на здравната култура сред малцинствените групи.

Изграждането и управлението на справедлива, устойчива и ефективна здравна система, ориентирана към качество и резултати с навлизане на електронно управление в системата на здравеопазването са важна предпоставка за създаване на условия за здраве за всички през целия живот.

2.4. Икономическо развитие на общината. Стопански дейности.

2.4.1. Тенденции в развитие на икономиката

За анализирания период стойностите на показателите по основни сектори очертават изразен потенциал и реален принос на сектора на услугите в икономическото развитие на общината. В структурата на брутна добавена стойност за периода 2009 – 2018г. за страната, приносът на общината по икономически сектори се характеризира със сравнително малък дял в съвкупната добавена стойност. Забелязва се положителна тенденция на икономически растеж за периода 2009 – 2018 година. Налице е увеличаване на процентното отношение на БДС за община Садово спрямо този за страната и област Пловдив.

По отношение на структурата на предприятията от нефинансовия сектор в община Садово през периода 2014 – 2018г. преобладават микрофирмите (до 9 заети) – 326 за 2018г., малките фирми (от 10 - 49 заети) – 23 на брой и 10 средни предприятия (от 50-249) заети, като общото нарастване е с близо 8%. Наблюдава се известно преструктуриране на предприятията по големина според броя на заетите в тях. Общият относителен дял на фирмите в община Садово представляват 0,92% от тези в областта.

Икономически показатели от нефинансови предприятия- приходи, разходи, печалба загуба

Общини / години	Групи предприятия според заетите в тях лица	Предпри-ятия	Произвед ена продукция ¹	Приход и от дейност та	Нетни приходи от продажби	Разходи за дейност та	Печалба	Загуба
		Брой	Х и л я д и л е в о в е					
	Общо	333	178 139	303 997	282 126	282 153	21 755	1 706

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ОБЩИНА САДОВО 2021 - 2028

2014 година	Микро до 9 заети	304	16 721	33 677	30 499	31 005	3 597	1 137
	Малки от 10 до 49	22	43 012	144 538	141 024	135 525	8 906	..
	Средни от 50 до 249	7	118 406	125 782	110 603	115 623	9 252	..
	Големи над 250	-	-	-	-	-	-	-
2015 година	Общо	334	187 918	341 569	322 800	310 825	29 951	1 952
	Микро до 9 заети	301	20 649	36 619	33 297	34 641	3 426	..
	Малки от 10 до 49	24	39 260	54 456	50 220	47 395	6 971	..
	Средни от 50 до 249	9	128 009	250 494	239 283	228 789	19 554	-
	Големи над 250	-	-	-	-	-	-	-
2016 година	Общо	344	202 787	378 606	358 069	345 361	32 532	2 641
	Микро до 9 заети	313	22 509	44 005	39 862	38 416	5 961	929
	Малки от 10 до 49	22	41 042	60 256	53 841	54 387	6 982	1 712
	Средни от 50 до 249	9	139 236	274 345	264 366	252 558	19 589	-
	Големи над 250	-	-	-	-	-	-	-
2017 година	Общо	343	198 217	391 405	366 914	364 244	26 457	2 006
	Микро до 9 заети	312	25 919	46 236	40 987	41 236	5 515	1 020
	Малки от 10 до 49	22	44 669	61 214	49 743	52 004	8 714	..
	Средни от 50 до 249	9	127 629	283 955	276 184	271 004	12 228	..
	Големи над 250	-	-	-	-	-	-	-
2018 година	Общо	359	224 254	416 625	391 095	390 583	25 449	1 945
	Микро до 9 заети	326	24 659	44 183	40 843	38 465	6 114	973
	Малки от 10 до 49	23	47 400	62 940	49 604	55 093	8 146	..
	Средни от 50 до 249	10	152 195	309 502	300 648	297 025	11 189	..
	Големи над 250	-	-	-	-	-	-	-

НСИ 2020г.

Печалбата на сружествата расте със 17%, а загубата с 14%, като резултатите се колебаят значително през отделните години, като ръста на произведената продукция е 26% за периода 2014-2018г.

Общини / години	Групи предприятия според заетите в тях лица	Заети лица ²	Наети лица ²	Разходи за възнаграждения	ДМА	Добавена стойност по факторни разходи	Оборот
		Брой					
2014 година	Общо	1 958	1 695	11 552	68 118	.	.
	Микро до 9 заети	586	342	1 757	17 091	.	.
	Малки от 10 до 49	458	442	2 921	21 595	.	.
	Средни от 50 до 249	914	911	6 874	29 432	.	.
	Големи над 250	-	-	-	-	.	.
2015 година	Общо	2 037	1 777	13 146	78 264	55 778	325 255
	Микро до 9 заети	548	319	1 845	21 790	6 990	33 502
	Малки от 10 до 49	475	455	3 327	21 791	13 323	50 736
	Средни от 50 до 249	1 014	1 003	7 974	34 683	35 465	241 017
	Големи над 250	-	-	-	-	-	-

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ОБЩИНА САДОВО 2021 - 2028

2016 година	Общо	2 047	1 765	14 607	85 021	60 718	360 183
	Микро до 9 заети	617	357	2 248	22 194	9 599	40 037
	Малки от 10 до 49	474	459	3 641	26 688	14 066	54 848
	Средни от 50 до 249	956	949	8 718	36 139	37 053	265 298
	Големи над 250	-	-	-	-	-	-
2017 година	Общо	1 985	1 686	16 550	107 891	54 252	369 375
	Микро до 9 заети	631	352	2 381	28 575	10 429	41 054
	Малки от 10 до 49	469	456	4 119	30 542	18 715	50 677
	Средни от 50 до 249	885	878	10 050	48 774	25 108	277 644
	Големи над 250	-	-	-	-	-	-
2018 година	Общо	2 083	1 770	21 255	108 245	71 574	394 886
	Микро до 9 заети	614	327	2 465	29 823	12 027	40 998
	Малки от 10 до 49	472	456	4 342	31 963	17 750	50 969
	Средни от 50 до 249	997	987	14 448	46 459	41 797	302 919
	Големи над 250	-	-	-	-	-	-

НСИ 2020г.

Броя на заетите за същия период расте с над 6%, а броя на наетите с 4%, което говори за предпазливост на икономическите субекти. Ръста е равномерен за различните групи предприятия.

Разходите за придобиване на дълготрайни материални активи (ДМА) в община Садово в края на 2018 г. нарастват на 108 245 хил.лв, което е с 59% повече спрямо 2014г. Разпределението на ДМА в нефинансовите предприятия на община Садово бележи почти постоянен ръст, което е предпоставка за устойчивото развитие на предприятията в общината - разширяване на дейността им и подобряване на технологичния процес.

Разходите за жъзнаграждения за периода нарастват с 84%, което говори за социална отговорност у работодателите.

От следващата таблица се вижда, че за 2018г. икономически дейности с най-голяма тежест в община Садово са преработващата промишленост, търговията и селското стопанство, като са пропорционални и показателите - произведената продукция, приходи от продажби, и печалбите. В преработващата промишленост работят 50 дружества, търговията – 150 и селското стопанство -36.

Основни показатели на нефинансовите предприятия по икономически дейности за 2018 г.

Икономически дейности (A21)	Брой предприятия	Произведена продукция	Нетни и приходи от продажби	Приходи от дейността	Разходи за дейността	Печалба	Загуба
	Брой	Хиляди левове					
2018 година							
ОБЩИНА САДОВО	359	224 254	416 625	391 095	390 583	25 449	1 945
Селско, горско и рибно стопанство	36	10 742	15 443	12 512	12 686	2 629	64
Добивна промишленост	6	3 991	4 236	3 754	3 867	380	..
Преработваща промишленост	50	175 740	194 732	175 121	181 536	13 097	1 261

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ОБЩИНА САДОВО 2021 - 2028

Производство и разпределение на ел. и топлинна енергия и на газообразни горива	6	740	767	725	536	226	..
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възст.
Строителство	8	595	636	611	535	111	..
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	150	19 419	186 548	184 664	180 176	5 946	198
Транспорт, складиране и пощи	14	4 973	5 710	5 287	5 675	140	119
Хотелиерство и ресторантьорство	27	703	1 109	1 073	788	297	..
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	4	330	336	336	155	165	-
Операции с недвижими имоти	18	4 036	4 083	4 035	2 271	1 829	231
Професионални дейности и научни изследвания	10	373	405	373	140	243	..
Административни и спомагателни дейности
Образование
Хуманно здравеопазване и социална работа	13	668	668	668	448	216	..
Култура, спорт и развлечения	3	-
Други дейности	10	67	67	67	43	27	..

НСИ 2020г.

Заетите в преработвателната промишленост са 1271, от които наети – 1231, в търговията - 399 заети и 267 наети, а в селското стопанство – заети са 128 и наети 91.

Основни показатели на нефинансовите предприятия по икономически дейности за 2018г.

Икономически дейности (A21)	Заети лица	Наети лица	Разходи за заплати	ДМА	Доб. ст. по факторни разходи	Оборот
	Брой	Хиляди левове				
ОБЩИНА САДОВО	2 083	1 770	21 255	108 245	71 574	394 886
Селско, горско и рибно стопанство	128	91	672	7 769	3 786	12 513
Добивна промишленост	47	42	368	..	1 859	3 754
Преработваща промишленост	1 271	1 231	14 469	71 119	46 448	178 606
Производство и разпределение на ел. и топлинна енергия и на газообразни горива	5	-	-	2 975	565	725
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване
Строителство	19	12	81	..	208	611
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	399	267	4 104	7 602	11 770	184 876
Транспорт, складиране и пощи	69	59	923	1 821	1 964	5 375
Хотелиерство и ресторантьорство	58	33	181	383	543	1 078
Създаване и разпространение на инф. и творчески продукти; далекосъобщения	9	..	26	35	226	336
Операции с недвижими имоти	13	12 344	2 995	4 035
Професионални дейности и научни изследвания	19	9	46	..	320	373
Административни и спомагателни дейности
Образование
Хуманно здравеопазване и социална работа	22	11	106	30	361	668
Култура, спорт и развлечения	..	-	-

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ОБЩИНА САДОВО 2021 - 2028

Други дейности	9	30	67
----------------	---	----	----	----	----	----

НСИ 2020г.

Наети лица в общественения и частен сектори

Години	Общо	Обществен сектор	Частен сектор
2014 година	2 295	589	1 706
2015 година	2 349	562	1 787
2016 година	2 351	573	1 778
2017 година	2 377	675	1 702
2018 година	2 434	653	1 781

НСИ 2020г.

Заетите в общественения сектор за 54% от тези в частния, за 2014г., а в 2018 -37%, което показва положителнатенденция за развитието на общината.В 2014г. възнагражденията в обществената сфера са по-високи от тези в частния сектор, но в 2018г това съотношение е обърнато.

Средногодишни заплати по сектори за периода 2014-2018г.

Години	Общо	Обществен сектор	Частен сектор
2014 година	6 458	7 173	6 209
2015 година	6 986	7 748	6 745
2016 година	7 814	8 506	7 589
2017 година	9 216	9 392	9 146
2018 година	10 698	10 594	10 737

Най-високи са средногодишните работни заплати в сферите на транспорта, образованието, следвани от търговията и преработвателната промишленост.

Средногодишна заплата на наетите по сектори и икономически дейности за 2018г.

Икономически дейности (A21)	Общо	Обществен сектор	Частен сектор
Община Садово	10698	10594	10737
Селско, горско и рибно стопанство	7366	..	7322
Добивна промишленост	7059	-	7059
Преработваща промишленост	11011	-	11011
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	-	-	-
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	..	-	..
Строителство	6671	-	6671
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	11602	-	11602
Транспорт, складиране и пощи	13605	..	15012
Хотелиерство и ресторантьорство	5413	-	5413
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	6357	-	6357
Финансови и застрахователни дейности	..	-	..
Операции с недвижими имоти	..	-	..
Професионални дейности и научни изследвания	5789
Административни и спомагателни дейности	-
Държавно управление	-
Образование	12655	12655	-

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ОБЩИНА САДОВО 2021 - 2028

Хуманно здравеопазване и социална работа	7938	..	7586
Култура, спорт и развлечения	..	-	..
Други дейности	..	-	..

НСИ 2020г.

(..) Конфиденциални данни.

(-) Няма случай.

В община Садово има интерес от чуждестранни инвеститори и за 2018г. инвестициите са 40 725 500 лв., което е с 41,3% повече в сравнение с 2016г.

Чуждестранни преки инвестиции от нефинансовия сектор към 31.12.

Години	ЧПИ
2016	28 821,4
2017	33 971,5
2018	40 725,5

НСИ 2020г.

2.4.2.Селско стопанство

Баланс на земеделските земи по култури

Земеделска земя /ха/	в т.ч.				Пасища, мери/ха/	Друга земеделска територия /ха/
	Зърнени култури /ха/	Зеленч укови култури /ха/	Техничес ки култури /ха/	Трайни насажде ния в т.ч.лозя /ха/		
14623,400	5500,00	640,00	923,00	823,80	1095,90	5510,900

Забележка: Трайните насаждения, които плододават и се реколтират са - 590,000 ха.

Областна служба „Земеделие“ – Пловдив

Брой регистрирани земеделски стопани по землища от община Садово за стопанската 2018/2019 година по Наредба 3/1999 г.

№	Землище	Брой регистрирани ЗС
1.	гр.Садово	63
2.	с.Ахматово	4
3.	с.Богданица	11
4.	с.Болярци	27
5.	с.Карджово	13
6.	с.Катуница	61
7.	с.Кочево	25
8.	с.Милево	37
9.	с.Моминско	16
10.	с.Поповица	40
11.	с.Селци	4
12.	с.Чешнегирово	68
	Общо:	369

Селскостопанско производство за 2018/2019 стопанска година в община Садово

пшеница			ечемик			ръж			тритикале		
засети /ха/	Произв. /тона/ Сред. добив кг/ха	Сред. добив кг/ха	засети /ха/	Произв. /тона/ Ср. добив кг/ха	Ср. добив кг/ха	засети /ха/	Произв. во /тона/ Ср. добив кг/ха	Ср. добив кг/ха	засети /ха/	Произв. /тона/ Ср. добив кг/ха	Ср. добив кг/ха
2774	12400	4470	575.7	2500	4340	12	20	1670	136	582	4280

Областна служба „Земеделие“ – Пловдив

маслодайна рапица			овес			царевица за зърно			фуражен грах		
засети /ха/	Произв. /тона/ Ср. добив кг/ха	Ср. добив кг/ха	засети /ха/	Произв. /тона/ Ср. добив кг/ха	Ср. добив кг/ха	засети /ха/	Произв. /тона/ Ср. добив кг/ха	Ср. добив кг/ха	засети /ха/	Произв. /тона/ Ср. добив кг/ха	Ср. добив кг/ха

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ОБЩИНА САДОВО 2021 - 2028

44	132	3000	24	48	2000	304	2462	8100	55	75	1360
----	-----	------	----	----	------	-----	------	------	----	----	------

фасул			маслодаен слънчоглед			царевица силажна			памук		
засети /ха/	Произв. /тона/	Ср. добив кг/ха	засети /ха/	Произв. /тона/	Ср. добив кг/ха	засети /ха/	Произв. /тона/	Ср. добив кг/ха	засети /ха/	Произв. /тона/	Ср. добив кг/ха
4	3	750	1130	3616	3200	705	21150	30000		2.6	650

пипер			картофи			домати			дinni		
засети /ха/	Произв. /тона/	Ср. добив кг/ха	засети /ха/	Произв. /тона/	Ср. добив кг/ха	засети /ха/	Произв. /тона/	Ср. добив кг/ха	засети /ха/	Произв. /тона/	Ср. добив кг/ха
63	3345	53100		115	12780	51	2910	57060	4	225	56250

пъпеш			ябълки			круши			сливи		
засети /ха/	Произв. /тона/	Ср. добив кг/ха	Плодоа ващи/ха/	Произв. /тона/	Ср. добив кг/ха	плодоа ващи /ха/	Произв. /тона/	Ср. добив кг/ха	плодоа ващи и /ха/	Произв. /тона/	Ср. добив кг/ха
	271	45170	58.93	466	7910	6.1	24	3930	176.6	1520	8610

череш			вишни			кайсии			праскови		
плодоа в ащи /ха/	Произв. /тона/	Ср. добив кг/ха	плодоа в ащи /ха/	Произв. /тона/	среден добив кг/ха	плодоа в ащи /ха/	Произв. /тона/	Сред. добив кг/ха	плодоа ващи и /ха/	Произв. /тона/	Ср. добив кг/ха
137.3	145	1060	6.9	4	580	2.7	1.38	510	10.7	33	3080

ягоди			малини			лозя-винени			лозя-десертни		
плодоа в ащи /ха/	Произв. /тона/	среден добив кг/ха	плодоа в ащи /ха/	Произв. /тона/	среден добив кг/ха	плодоа в ащи /ха/	Произв. /тона/	Ср. добив кг/ха	плодоа ващи /ха/	Произв. /тона/	Ср. добив кг/ха
3.5	21	6000	8.3	29	3490	42.3	209	4940	17.1	104	6080

Областна служба „Земеделие“ – Пловдив

По значими икономически субекти на територията на община Садово

„Акумалукс БГ“ АД – седалище - на гл.път Е-80 – между гр.Садово и м.„Кемера“. Предмет на дейност- производство на кутии за акумулаторни батерии и други части за автомобилната индустрия .

с.Поповица

„Елит 95“ ООД – Предмет на дейност – в кравекомплекса в с.Поповица се отглеждат 5000 крави, биволи и подрастващи животни за производство на мляко . На цялата територия на общината фирмата произвежда земеделска продукция за изхранването на животните.

с.Болярци

„Димитрови“ ООД - Предмет на дейност – Производство на фуражи;

„Есетра комерс“ : ООД - Предмет на дейност – Търговия на дребно с риба , рибни продукти , ракообразни и мекотели;

„Елана – Харт“ ООД - Предмет на дейност – Производство на полиетиленови изделия;

„Ивко Трейд“ ООД - Предмет на дейност – Производство на перилни препарати;

„Ламарина 2005“ ЕООД - Предмет на дейност – Архитектурни и инженерни дейности;

с.Катуница

„Винпром Пещера „ АД - Поделение – Спиртна фабрика – с.Катуница - Предмет на дейност – Производство на спирт;

„Куминяно фрут“ ООД - Предмет на дейност- Фабрика за замразяване на плодове и зеленчуци;

„Биосет“ ООД - Предмет на дейност – Производство и пакетаж на нишестета , подправки и други артикули за домашното сладкарство; с.Кочево

„Българфрост“ АД - Предмет на дейност – Производство и търговия със замразени плодове и зеленчуци;

с.Милево

„Галус -2004“ ЕООД – обект – Кланница; с.Милево - Предмет на дейност – Добив и преработка на месо от домашни птици;

„Екоплод Милево“ ООД - Предмет на дейност – Производство и търговия с плодове и зеленчуци;

с.Чешнигорово

„Семенарска къща – Садово“ ООД - Предмет на дейност – селекция , сортоизпитване , сортоподдържане и семепроизводство;

„Илтокони“ ООД - Предмет на дейност – отглеждане , събиране и разпространение на билки , чайове , подправки и други;

гр.Садово

СД“ХИК-91-Пацев с-ие“ - Предмет на дейност- производство на полиетиленови изделия

„Тридекс“ ЕООД - Предмет на дейност – производство и търговия с полиетиленови изделия;

„България политийн индъстрийс“ ЕООД - Предмет на дейност – производство на полиетиленови изделия;

ЕТ „ Чериса – Черешка Иванова” - Предмет на дейност – търговия с ядки;

„Ванко – 89“ ООД - Предмет на дейност – търговия с ядки;

„Сажанд“ ООД - Предмет на дейност – търговия с ядки;

„ Пластика – 85 – Ненко Радев“ ЕТ - Предмет на дейност – консервиране на плодове и зеленчуци;

РПК „ Наркооп“ - Предмет на дейност – търговия на дребно предимно с хранителни продукти;

Един от източниците за увеличаване на разходите за ДМА, са проектите, които реализират фирмите с европейски средства, а активността на местните стопански субекти е добра.

2.4.3.Животновъдство

Наличен брой животни в община Садово към 31.12.2019г.

животни	говеда	овце	кози	коне	свине	магаре	биволи	пчели семейства
брой	7338	3494	267	7	90	1	336	582

Областна служба „Земеделие“ – Пловдив

2.4.4.Горско стопанство

2.4.5.Туризм

2.4.6.Електроенергийна и газоразпределителна мрежа

Електронергийна мрежа

Снабдяването с електрическа енергия в община Садово се осъществява посредством електроенергийната система на страната, като електропреносната и електроразпределителна мрежи и съоръженията към нея се стопанисват, поддържат и реконструират от операторите на съответните мрежи – „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД и „Електроразпределение ЮГ” ЕАД.

Годишното потребление на ел. енергия на общинските сгради, в MWh, от 2013 г. до 2016 г. включително, възлиза на приблизително 2,060 MWh.

Към момента състоянието на енергийното потребление в община Садово се характеризира с енергоинтензивна структура на икономиката, морално остарели технологии, оборудване и уреди, както и неблагоприятен енергиен баланс на домакинствата с много високо потребление на електроенергия за отопление. Други пречки при реализацията на целенасочени действия за повишаване на енергийната ефективност са:

- липсата на стимули за рационално енергопотребление;
- недостатъчната осведоменост на потребителите за съществуващи нови технологии и възможности за намаляване на консумацията на енергия;
- трудният достъп до финансови средства за реализацията на проекти за повишаване на енергийната ефективност.

Разходите за енергия се нареждат на едно от първите места в общинския бюджет, като основните причини за това са:

- морално и физическо остарели инсталации;
- липса на разбиране на проблемите на енергопотреблението;
- невъзможност за дългосрочно планиране;
- финансовото състояние на Общината.

Отоплението на територията на общината се извършва на електричество, дърва за огрев, дизелово гориво, въглища, пелети и природен газ.

Най-ясно е очертана функцията на Общината, като потребител на електрическа енергия. Това е в тясна връзка със задълженията ѝ да осигурява енергия за всички общински обекти: сгради и улично осветление.

С цел газифициране на общината, следва да се проектира и изпълни необходимата техническа инфраструктура. Доставка на природен газ за небитови и битови нужди на територията на гр. Садово се извършва от „СИТИГАЗ БЪЛГАРИЯ” ЕАД.

Улични осветителни тела в община Садово по населени места към 2017 г.

На територията на община Садово към 2017 г. има общо 2 650 улични осветителни тела (УОТ). През 2017 г. се извърши обследване за енергийна ефективност на уличното осветление.

Средногодишно консумираната енергия за улично осветление в населените места на общината е 643 373 kWh. Това коства на общинския бюджет средно по 117 хиляди лева на година.

Цялостното обследване за енергийна ефективност на съществуващата външна осветителна уредба е предпоставка в бъдеще да се работи за нейната модернизация, усъвършенстване и постигане на по-високи нива на енергийна ефективност, при което се предвижда голям потенциал за икономии на енергия и разходи.

Необходимо е изготвянето на проект за подмяната на старите лампи с високо налягане с LED осветителни тела или с LED осветителни тела, комбинирани със соларни панели. Предвид това, че уличното осветление е един от основните консуматори на електроенергия в общината, енергийната политика на местно ниво следва да се насочи и към прилагане на соларно осветление за фасади на обществени сгради, и парково осветление. Възможностите за приложение на ВЕИ в тези направления са свързани с прилагане на LED осветителни тела с фотосоларни панели и акумулатори, с което ще се реализират съществени енергийни икономии. Поради високата цена на тези съоръжения, е необходимо да се търсят програми с грантово финансиране за оптималната реконструкция на съществуващото улично, фасадно и парково осветление.

Цели и задачи на реконструкцията на уличното осветление:

1. повишаване на енергийната ефективност на уличното осветление в общината и намаляване на консумацията на електрическа енергия;
2. повишаване нивото на осветеност на отделните улици и квартали на територията на общината, в съответствие с европейските стандарти и норми в тази област;
3. намаляване на преките разходи на Общината за улично, парково и фасадно осветление при осигурено високо качество на осветлението;
4. осигуряване на безопасно движение на моторните превозни средства, повишаване на сигурността на движението на пешеходците в нощно време и създаване на комфортна нощна среда.

Газоснабдяване и газоразпределителна мрежа

За гр. Садово има изготвена и приета през 2012 г. план-схема за газификация към ПУП на гр. Садово, на основание на която ежегодно се изготвят поетапно проекти за изпълнение.

До момента са газифицирани 4 обществени и 23 частни обекти, като е изградена около 6 км. газопроводна мрежа.

Алтернативни енергийни източници и използване на слънчевата енергия
Сумарната средногодишна сума на слънцегреене за района е над 2 250 часа. Това предполага използването на слънчеви колектори за производство на енергия. Подобни инсталации е подходящо да се изграждат както за битови нужди, така и за промишлени обекти.

Друг възможен източник на алтернативна енергия е използването на биомаса за производство на метан, за което е необходимо внедряването на съответната инсталация.

Понастоящем са изградени соларни централи в гр. Садово, с. Голям Чардак, с. Малък Чардак и с. Церетелево с обща инсталирана мощност 7043,96 kW.

През 2014г. година се изгради и ел. централа за производство на ел. енергия от биомаса в гр. Садово с мощност 1500 kW/h.

2.4.7. Транспорт, пътна мрежа и комуникации

Община Садово има утвърдени общинска транспортна схема и част от областната транспортна схема. Общинската транспортна схема е изготвена в две направления които обслужват населените места – едната линия да обслужва с. Катуница, с. Караджово, с. Моминско , с. Кочево, с. Чешнигирово и гр. Садово, а другата линия да обслужва останалите населени места с. Милево, с. Поповица, с. Ахматово, с. Селци, с. Богданица, с. Болярци ,с. Кочево и гр. Садово.

Областната транспортна схема има маршрутни разписания които да свързват общината с гр. Асеновград и гр. Пловдив .

За областната и общинска транспортни схеми периодично се провеждат на конкурси за определяне на превозвачи по маршрутите .

Пътна инфраструктура

Състоянието на пътната мрежа е определящ фактор за обслужването на населените места и възможностите за развитие в района. Повече от средния процент за страната е и пътна мрежа в добро състояние в областите Пловдив и Пазарджик. Териториалният анализ на обслужването на общините от района с РПМ дава база за определяне на техния потенциал за развитие. Пътищата от по-висок клас ситуират определената община в по-високо териториално ниво, определяйки възможностите за пространствена организация на икономическите, социалните и административните комуникации в по-голям мащаб, респ. с повече други общини и центрове от по-висок ранг. И обратно, обслужването с по-нисък клас пътна мрежа „свива“ комуникациите в по-малък периметър на територията и ограничава възможностите за развитие.

Групата на пътищата с международно и национално значение включва автомагистралите,

пътищата I клас и някои от второкласните пътища, категоризирани в европейската мрежа, по които се провежда значителен трафик, включително транзитен. Повечето от пътищата от тази група са част от инфраструктурата на TEN-T мрежата и осигуряват интеграцията на пътната мрежа на страната с тази на съседните страни. В пространствено отношение те имат важно значение за интегрирането на територията, както в национален, така и в европейски план. Чрез тях се осигурява достъпа до пристанищата, летищата с международно значение, както и връзките между големите градски центрове, вкл. Столицата.

В най-благоприятна позиция са 24 броя центрове на общини, които се обслужват от пътищата с международно и национално значение и в Южния централен район това са: Пазарджик, Лесичево, Септември (област Пазарджик); Пловдив, Първомай, Марица, Раковски, Стамболийски, Съединение, Родопи (обл. Пловдив); Димитровград, Симеоновград, Харманли, Любимец, Свиленград, Хасково (обл. Хасково)- обслужвани от автомагистрала и Белово (област Пазарджик); Карлово, Садово, Сопот (област Пловдив); Кирково, Кърджали, Момчилград, Черноочене (област Кърджали)- обслужвани от първокласни пътища.

Общините, обслужвани от главни жп линии имат възможности за комуникации на по-високо териториално ниво, съответно-по-добри възможности за развитие. В тази група попадат 21 броя общини от Южен централен район: Белово, Пазарджик, Септември (област Пазарджик); Карлово, Сопот, Пловдив, Марица, Раковски, Родопи, Садово, Стамболийски, Първомай (област Пловдив); Кърджали, Момчилград, Кирково (област Кърджали); Хасково, Димитровград, Симеоновград, Харманли, Любимец, Свиленград (област Хасково). Съгласно Закона за пътищата, пътищата в страната са републикански, общински и местни. Общата дължина на републиканските пътища на територията на община Садово е 85,36 км, включваща следното разпределение:

- Първокласни пътища- път I – 8 – 21.500 км. ;
- Второкласни пътища – път II – 66 – 5.836 км ;
- Третокласни пътища-III – 804 – 14.000 км. и III – 8006 – 8.650 km.;
- Четвъртокласната пътна мрежа в общината е 36.050 км.

Съществува добре развита шосейна мрежа между отделните селища на общината и добра комуникация с останалите общини от Пловдивска област.

Общинските пътища са:

- Първа категория:
 - PDV1190-Пловдив- граница общ.(Пловдив-Родопи)-Ягодово- граница общ. (Родопи-Садово) – Катунца – Болярци - граница общ. (Садово - Асеновград) –Избеглии;
 - PDV1271-Поповица-Ахматово;
 - PDV1272- Садово-Поповица-жп гара Чешнегирово-Чешнегирово-Садово;
 - PDV1274- Поповица-Болярци-Богданица;
- Втора категория:
 - PDV2270- Садово-Моминско-Кочево-Караджово;
 - PDV2273 - Поповица-Болярци-Селци;

Дължината на уличната мрежа в населените места на общината е 188,3 км, от които с асфалтово покритие са 100,2 км, баластрирани са 32 км и без настилка са 56,1 км.

Над 50% от асфалтираните улици са с компрометирано покритие и се нуждаят от рехабилитация.

Нужни инвестиции за изграждане, реконструкция и ремонт на улици: Като цяло в общината има необходимост от рехабилитация на уличната мрежа, като почти няма

населено място, в което да се налага такава. Изрично са посочени за с. Болярци - улици пред кметството, СЗУ, ЦДГ, Читалище, ОУ, Възстановителен център, централен площад и парк; с. Караджово - асфалтиране на улици № 12, 13 и 22, асфалтиране на част от улици № 4, 10, 15 и 16, ремонт и преасфалтиране на улици № 2, 8 и 14.

Необходими инвестиции за изграждане, реконструкция и ремонт на тротоари и площадни пространства: Общината има необходимост от рехабилитация на тротоарната мрежа и площите за обществено ползване. Като такива конкретно са посочени за с. Болярци - улици пред кметството, СЗУ, ЦДГ, Читалище, ОУ, Възстановителен център, централен площад и парк; с. Милево - ремонт на тротоарите на централните улици; с. Селци - рехабилитация на тротоарните площи по ул. №1, пред Кметството, пред Черквата, Читалището, Търговски обект на Нар.КООП, с. Кочево –липса на тротоари. С. Милево - ремонт на централния площад на населеното място, с. Ахматово, с. Чешнегирово, с. Поповица, с. Моминско.

Железопътна инфраструктура

През територията на община Садово преминава I – ва главна ЖП линия Калотина – София – Пловдив – Свиленград . Обслужването на линията на територията на общината става чрез : ЖП спирка Садово, ЖП гара Катунца, ЖП гара Поповица и ЖП гара Чешнегирово. Изградена е и новата високоскоростна линия София – Пловдив – Свиленград.

2.5.Екологична характеристика

Ще направим опит да съберем на едно място възможно най-пълна и всеобхватна информация за околната среда в община Садово, контролиран от РИОСВ – гр. Пловдив.

Целта е да се направи оценка, за:

- състоянието на околната среда през 2019 г. в община Садово;
- тенденциите и динамиката на промените в състоянието на компонентите на околната среда и степента на въздействие на факторите, които я замърсяват и увреждат;
- решените и предстоящи за решаване проблеми, както и предприетите за това действия от страна на Община Садово, насочени към подобряването на качеството на живот чрез подобряване на качеството на атмосферния въздух, качеството на водите, подобряване управлението на отпадъците, чрез ефективното използване на природните ресурси и енергията, чрез съхраняване на биологичното разнообразие;
- основните приоритети за Община Садово, произтичащи от националното и европейското екологично законодателство;
- извършените основни административни и инвестиционни мерки в областта на околната среда.

3.5.1.Водоснабдяване, канализация и отпадъчни води

Водоизточници

Гр.Садово и с. Чешнегирово – Водоснабдяване от 2 бр. сондажни кладенци в землището на с. Чешнегирово с проектен дебит 50.0 л/сек;

с.Болярци – Водоснабдяване от 2 бр. , сондажни кладенци в землището на с. Болярци с проектен дебит 12.0л/сек;

с.Катунца – Водоснабдяване от 1бр. сондажен кладенец в землището на с. Катунца с проектен дебит 18.0 л/сек;

Водоснабдителна група с. *Поповица* , *с. Селци* и *с. Ахматово* – Водоснабдяване от 4бр. сондажни кладенци в землището на с. Ахматово с проектен дебит 36.0 л/сек;

с.Богданица – Водоснабдяване от група – 40 – те извора;

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ОБЩИНА САДОВО 2021 - 2028

с.Кочево и с.Караджово – Водоснабдяване от 1бр. сондажен кладенец в землището на с. Краджовос проектен дебит 12.0 л/сек;

с.Милево – Водоснабдяване от 1бр. сондажен кладенец в землището на с. Рибница с проектен дебит 12.5 л/сек;

с.Моминско – Водоснабдяване от язовир Моминско – Водна кула с. Болярци с проектен дебит 6.0 л/сек;

Общи характеристики на водоснабдителни системи на населени места под 2000 жители в Община Садово

Компонент	Описание
Водоснабдителна система №11 – от нея се водоснабдява с. Болярци и с. Моминско	
Водовземане	2 тръбни кладенеца
Третиране	Обеззаразяване с хипохлорид с дозаторна помпа
Съхранение	Водна кула V=100м ³
Помпени станции	1бррой
Довеждащи водопроводи	2,158км
Вътрешни водопроводи	с.Моминско–3,463км
Населено място свързано с мрежата	с.Моминско
Общ брой на населението в обслужваната територия	102
Бой на населението свързано към мрежата	102
% на населението свързано към мрежата	100%
Проблеми: Няма	
Водоснабдителна система №13– от нея се водоснабдява с.Караджово и с.Кочево	
Водовземане	2 тръбни кладенеца
Третиране	Обеззаразяване с хипохлорит – „Вета 4”
Съхранение	Водна кула V=100м ³
Помпени станции	1бррой
Довеждащи водопроводи	8,451км
Вътрешни водопроводи	с.Караджово –7,542км с.Кочево-5,532км
Населено място свързано с мрежата	с.Караджово и с.Кочево
Общ брой на населението в обслужваната територия	с.Караджово –1075 с.Кочево-537
Бой на населението свързано към мрежата	1612
% на населението свързано към мрежата	100%
Проблеми: Няма	
Водоснабдителна система №34 – от нея се водоснабдява с.Виница и с.Милево	

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ОБЩИНА САДОВО 2021 - 2028

Водовземане	2 тръбни кладенеца
Третиране	Обеззаразяване в с хипохлорид с дозаторна помпа
Съхранение	-
Помпени станции	1брой
Довеждащи водопроводи	1.770км
Вътрешни водопроводи	с.Милево–11,460км
Населено място свързано с мрежата	с.Милево
Общ брой на населението в обслужваната територия	909
Бой на населението свързано към мрежата	909
% на населението свързано към мрежата	100%
Проблеми: Лошо състояние на помпените агрегати.	
Водоснабителна система №43– от нея се водоснабдява гр.Садово и с.Чешнегирово	
Водовземане	3бр тръбни кладенеца
Третиране	Обеззаразяване с хлор-газ бутилка при П.Ст.
Съхранение	НР с V=120м ³
Помпени станции	1бр Х.П.С.
Довеждащи водопроводи	0,678км
Вътрешни водопроводи	с.Чешнегирово–15,237км
Населено място свързано с мрежата	с.Чешнегирово
Общ брой на населението в обслужваната територия	1802
Бой на населението свързано към мрежата	1802
% на населението свързано към мрежата	100%
Проблеми: Лошо състояние на електромеханичното оборудване на БПС.	
Водоснабителна система №44 – от нея се водоснабдява с.Ахматово,Богданица,с.Поповица и с.Селци	
Водовземане	3бр тръбни кладенеца
Третиране	Обеззаразяване с хлор-газ при П.Ст.
Съхранение	2бр.- НР с V= 120м ³ и V= 600м ³ /3брx220м ³ -
Помпени станции	1брой
Довеждащи водопроводи	15,097км
Вътрешни водопроводи	с.Ахматово–3,789км с.Богданица-8,835км с.Поповица – 16,878км с.Селци-4,284км

Населено място свързано с мрежата	с.Ахматово,с.Богданица,с.Поповица с.Селци
Общ брой на населението в обслужваната територия	с.Ахматово–241 с.Богданица- 651 с.Поповица - 1286 с.Селци- 498
Бой на населението свързано към мрежата	2676
% на населението свързано към мрежата	100%
Проблеми: Лошо състояние на тласкател от ПС „Ахматово” до НР – Поповица. Лошо състояние на двата хранителни водопровода от НР с. Поповица до вход с. Поповица и с. Селци. Лошо състояние на средна камера НР – 220 м ³ и суха камера.	

Водоснабдителни мрежи – необходими инвестиции:

За всички населени места довеждащите магистрални водопроводи и вътрешно кварталните мрежи са строени през 60-70-те години на миналия век от етернитови тръби, които са силно амортизирани и морално остаряли. Наложителна е подмяна. Водопреносна мрежа; с. Поповица- изграждане на довеждащ водопровод, с. Кочово – изграждане на водопровод по улици №14 и 17, с. Ахматово, с. Селци, с. Чешнегирово, с. Поповица, с. Моминско – подмяна на стари етернитови водопроводи.

Дължината на изградената водопроводна мрежа за всички населени места на територията на общината е около 115.0 км – 85.0 % от цялата улична мрежа. Изпълнено е част от «Допълнително водоснабдяване на група Поповица». Завършването и реализирането на целия проект ще подобри качеството на водоподаването за трите села .Наложително е извършване на проучвания за нов самостоятелен водоизточник с. Моминско. Средно водопотребление 112.0 л/жител/ден. Подадените количества са значително по – големи. Формират се загуби до 52 % , вследствие течове от амортизирани етернитови тръби . Необходимото е планово поетапно да се подменят довеждащите магистрални и вътрешно квартални водопроводни мрежи с тръби от нови тип – РЕ – HD.

На територията на община Садово има само едно село – Кочево с 95 % изградена селищна канализационна мрежа , готов проект и сключен договор за изграждане на ПСОВ през 2014-2015г.

Съществуват частично изградени канализационни мрежи в :

с.Катуница – 10 % изграденост с готов проект за цялостно изграждане и насочване за пречистване на ПСОВ гр. Пловдив заедно с отпадъчните води от с. Ягодово . Около 2.0 км от канализацията – в центъра на селището е предадена на В и К – Пловдив за поддръжка.

гр.Садово – 2.25 % изграденост основно в центъра на града, канализацията се ползва от населението, без да е предадена В и К – Пловдив за поддръжка.

с.Чешнигирово- 1.8 км изградена канализация – без кадастър, без да е предадена на В и К Пловдив за поддръжка. Във всички населени места се ползват септични ями и попивни кладенци. Наложително е поетапно изграждане на селищни канализационни мрежи и малки модулни или групови ПСОВ .

Наложителни са инвестиции в канализационната мрежа: с. Ахматово – довършване на трите канализационни колектора и изграждане на ПСОВ, изграждане на канализации в селата: Караджово, Моминско, Поповица, Чешнегирово.

Хидромелиорации

Строените през миналия век напоителни системи Поповица, Главен напоителен канал с. Болярци и малките микроязовири са неподдържани, остарели и в окаяно състояние. Необходими са сериозни инвестиции за възстановяване на тези мрежи и съоръжения като се има предвид, че община Садово е традиционно силен земеделски район.

2.5.2. Въздух

Оценката на качеството на атмосферния въздух (КАВ) се извършва за основните контролирани показатели - прах, фини прахови частици (ФПЧ), серен диоксид, азотен диоксид, тежки метали, както и за други специфични замърсители, съгласно Закона за чистотата на атмосферния въздух.

Съществен принос към наднормените нива на ФПЧ10 имат: широкото използване на твърди горива (дърва и въглища) за битово отопление (48%), неблагоустроените селищни територии, неподдържането на уличната мрежа, топлоелектрическите централи, промишлените инсталации и транспорта. Допълнителен принос към замърсяването на атмосферния въздух с прахови частици оказва и влиянието на неблагоприятните климатични условия в страната като слабо разреждане на локално емитираните замърсители в резултат на ниски скорости на вятъра (под 1,5 м/сек.), както и продължителни засушавания. Допълнителен принос за замърсяването на въздуха има интензивния поток от пътни транспортни средства, преминаващи по първокласен път Е – 80 и експлоатацията на парните централи на отделните предприятия на територията на общината;

В общинската програма по КАВ са планирани мерки за подобряване качеството на въздуха, като се изпълняват мерки в краткосрочен, средносрочен и дългосрочен период на изпълнение.

Част от мерките по отношение на битово отопление и отопление на обществени сгради са свързани с:

- изготвяне и изпълнение на проекти за повишаване на енергийната ефективност на общински сгради;
- изпълнение на проекти за подмяна на горивни инсталации в общински сгради за работа с възобновяеми енергийни източници и/или алтернативни горива;
- изготвяне и изпълнение на проекти за подмяна на неефективни по отношение на КАВ форми на отопление на жилищни сгради;
- проучване и реализиране на възможности за подпомагане на социално слаби граждани с по-качествени твърди горива, които са нискоемисионни характеристики;
- засилени проверки в кварталите за нерегламентирано изгаряне на гуми, пластмаси и др.;
- засилени проверки на строителните обекти.

Част от мерките по отношение на транспорта, включват:

- увеличаване на контрола по спазване на определения маршрут за движение на товарните автомобили, превозващи строителни отпадъци и/или земни маси до съоръжения/площадки, отговарящи на изискванията на ЗУО;
- разширяване и поддържане на градската транспортна схема, включваща оптимизация на комуникационните потоци и обособяване на еднопосочно движение, където е приложимо;
- оптимизиране на движението на светофарно регулираните кръстовища, чрез:

- въвеждане на система за адаптивно управление па графика (интелигентна система за управление на трафика) и въвеждане на приоритизация на автомобилите на спешните служби и градски транспорт;
- текущ и основен ремонт на пътната и тротоарна настилка на територията на общините, включени в РОУКАВ „Агломерация Пловдив“;
- инициране на предложение за въвеждане на по-строг контрол върху контролно - техническите пунктове за периодични прегледи на пътни превозни средства, по отношение, извършването на прегледи на превозни средства с дизелови и бензинови двигатели за наличие на пречистващи отработените газове системи, включително отнемане на разрешението за извършване на дейността;
- повишаване привлекателността на градския транспорт;
- създаване, възстановяване и поддържане на зелени площи в прилежащи зони около транспортната инфраструктура, включително и използване на рекултивационни мрежи за укрепване на почвата;
- постепенно увеличаване честотата на миене на уличната мрежа с включване на вътрешно-кварталните улици в зависимост от атмосферните условия;
- ежегодно извършване на залесителни мероприятия върху ерозирани и замърсени терени.

В резултат на мерките, които общините изпълняват през последните години се наблюдава значително намаляване на замърсяването на атмосферния въздух.

Качество на атмосферния въздух: Контролираните обекти са 25 бр. В общината се наблюдава реализация на инвестиционни намерения, предвиждащи изграждане на оранжерийни комплекси, потенциални източници на вредни вещества в атмосферния въздух. На този етап използваните топлоенергийни източници към оранжерийните комплекси работят предимно на въглища. Инсталираната топлинна мощност е под 500 kW и нормативно операторите нямат задължение да извършват измервания на вредностите, които се изпускат в атмосферата. В един обект – за производство на електрическа и топлинна енергия чрез комбинирано използване на биомаса е установено превишение на нормите за допустими емисии на РИОСВ – Пловдив: Доклад за състоянието на околната среда през 2020 г. 35 вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух от обект на „Елит-95“ ООД, разположен в с. Поповица. За установеното нарушение на оператора е наложена текуща санкция, която е действаща и към момента.

На територията на общината е разположен един обект, който попада в обхвата на Директива 2010/75/Европейския парламент и Съвета относно емисиите от промишлеността (комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването) – Инсталация за производство на дехидратиран спирт, с. Катуница на „ВП Брандс Интернешънъл“ АД, гр. Пловдив. Проведените контролни измервания на емисиите на вредни вещества, изпускани в атмосферата, показват неспазване на определените в комплексното разрешително норми за допустими емисии. В тази връзка на оператора е наложена текуща санкция, която се обжалва

РИОСВ – Пловдив: На 10.11.2020 г. в 13:25 часа на „зелен телефон“ на РИОСВ-Пловдив е постъпил сигнал за възникнал пожар на територията на „Манипулационен цех за преработка на плодове и зеленчуци“, разположен в с. Катуница, общ. Садово, обл. Пловдив. При проверката е установено, че пожарът е локализиран в границите на обекта. Извършено е измерване на КАВ с GASMET по време на пожара, а в 21:15 часа на 10.11.2020 г. е позиционирана МАС в селото за измерване на КАВ, като измерването е продължило до

16.11.2020 г. Резултатите от измерването с МАС показват завишени стойности по показател ФПЧ10 във вечерните часове от 18:00 до 20:00 часа от 10.11.2020 г. до 15.11.2020 г. Пожарът е потушен на 11.11.2020 г.

2.5.3. Води

Качество на водата

Замърсяването на повърхностните води на територията на община Садово е в резултат от зауствените в реките канализационни мрежи и производствени отпадъчни води. Допълнително замърсяване на повърхностните води се получава вследствие на неекологосъобразно извършване на стопански дейности (животновъдство) в селищата без канализационна мрежа.

Повърхностните и подземни води се замърсяват и от експлоатираните неорганизираните сметища на територията на общината чрез атмосферните води, които се отичат към естествените водоизточници или се просмукват в подземните водни хоризонти и предизвикват значително, а в някои случаи и трайно замърсяване.

Общият обем на водните ресурси на територията на общината се характеризира с ярко изразени годишни колебания. За нуждите на населението и бизнеса се използват главно изворните водохващания – каптажи, като общият дебит на водоизточниците варира в доста широки граници

Кратка обобщена информация за обектите, източници на отпадъчни води:

По-малки селищни пречиствателни станция, изградени и въведени в експлоатация са на село Кочово в община Садово. Пречиствателната станция на село Кочово е предадена за експлоатация на „В и К“ ЕООД, Пловдив. Голяма част от малките станции имат по-голям капацитет за пречистване на допълни количества отпадъчни води и не са натоварени.

Кратка обобщена информация за обектите, формиращи отпадъчни води и заустващи във водни обекти и включени в „Информационната система за разрешителни и мониторинг при управлението на водите”, подлежащи на задължителен контрол през 2020 г.:

Инсталация за производство на спирт, "ВП Брандс интернешънъл " АД гр.Пловдив, Катуница Садово, общински отводнителен канал Марица

Кланица за водоплаващи "Галус 2004" ЕООД гр. София, Садово, общински отводнителен канал, Марица.

Манипулационен пункт за преработване на плодове и зеленчуци "Куминяно фрут" ООД , с. Катуница Садово, общински отводнителен канал, Марица

Контрол на обекти, с промишлени дейности, включени в Приложение No 4от Наредба No 2 от 08.06.2011 г. и формиращи биоразградими промишлени отпадъчни води:

Големи промишлени обекти от хранително-вкусовата промишленост има на територията на община Садово в с. Катуница-, „Инсталация за производство на спирт“ на „ВП Брандс интернешънъл“ АД и „Манипулационен пункт за преработване на плодове и зеленчуци“ на „Куминяно фрут“ ООД, Кланица за водоплаващи птици на „Галус 2004“ ЕООД.

Извършените проверки и на обекти с издадени разрешителни за заустване на основание чл. 26.ал.3 от Наредба No 2 от 8.06.2011 г. за издаване на разрешителни за заустване на отпадъчни води във водни обекти и определяне на индивидуалните емисионни ограничения на точкови източници на замърсяване /ДВ, бр. 47 от 21.06.2011г./ са включени в плана на инспекцията. При проверките са взети проби отпадъчни води от пунктове посочени в РЗ и КР. При констатирано превишаване на индивидуалните емисионни ограничения, както и при неспазване на условията в тях са приложени административнонаказателни мерки, предвидени в законодателството по водите иЗООС.

Обекти с изградени ПСОВ и локални пречиствателни съоръжения, които не работят ефективно

Част от изградените локални пречиствателни съоръжения за производствени отпадъчни води, поради недобра експлоатация и др. причини, работят с променлив ефект на пречистване, което определя тези обекти като рискови по компонент води. Те са поставени на засилен контрол, като се прилагат всички административно -наказателни мерки, предвидени в законодателството по водите и ЗООС, за ограничаване на замърсяването от тях.

Преустановено е замърсяването на водоприемника, поради което е и отменена наложената текуща санкция по чл. 69 от ЗООС „Галус-204“ ЕООД гр. София обект „Птицекланица“ с. Милево, община Садово. Отпадъчните производствени и битови води заустват в общински отводнителен канал. За превишаване на ИЕО има наложена текуща санкция, която със Заповед е спряна поради преустановяване на замърсяването на водоприемника. Изградена и въведена в експлоатация е нова пречиствателна станция за отпадъчните вои-битово0фекални и производствени.

Стопанските субекти, от дейността на които се формират биоразградими промишлени отпадъчни води (съгласно Приложение 4 към чл. 35, ал. 2 на Наредба 2 за издаване на разрешителни за заустване на отпадъчни води във водни обекти и определяне на индивидуалните емисионни ограничения на точкови източници на замърсяване)-Големи промишлени обекти от хранително-вкусовата промишленост има на територията на община Садово в с. Катунница-, „Инсталация за производство на спирт“ на „ВП Брандс интернешънъл“ АД и „Манипулационен пункт за преработване на плодове и зеленчуци“ на „Куминяно фрут“ ООД, Кланица за водоплаващи птици на „Галус 2004“ ЕООД.

Почви

Територията на област Пловдив включва голямо разнообразие на почвени типове, но преобладаващи са канелено-горските, чернозем-смолниците и алувиалните почви, което подчертава интензивния характер на селското стопанство.

В района на РИОСВ - Пловдив са разположени постоянни пунктове за контрол на почвите, които са определени в зависимост от източника и вида на замърсяването и са част от Националната система за мониторинг на околната среда /НСМОС/, с цел провеждане на мониторинговата дейност в подсистема "Земни и почви".

През 2019 г. пробовземане се извърши от пунктове, определени от ИАОС.

Пробите се анализират от РЛ - Пловдив към ИАОС по следните показатели: Р11, олово, кадмий, мед, цинк, арсен въглерод, азот и фосфор. През 2019 г. е извършено пробонабиране и анализ от всички пунктове, които са част от мониторинга 16X16 км /първо ниво/. Към настоящия момент все още не са приключили всички анализи.

През 2019 г. не се изпълняват проекти и мероприятия за подобряване състоянието на установени засолени или вкислени почви.

Ерозия на почвите - Не са констатирани и не са постъпвали сигнали за ерозирали почви и не се изпълняват проекти за подобряване състоянието на съществуващите такива. Дейностите по предотвратяване на почвената ерозия основно се финансират от МЗХ. През 2019 г. не са финансирани проекти против ерозията и не са известни такива, които се изпълняват на контролираната от РИОСВ - Пловдив територия. За дейностите по проучване и предотвратяване на почвената ерозия компетентни органи са МЗГ и ДАГ.

Нарушаване на земите и почвите от добивната промишленост

На територията контролирана от РИОСВ - Пловдив се осъществява добив на строителни материали по открит кариерен способ. В резултат на добивните дейности в началото на 2011

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ОБЩИНА САДОВО 2021 - 2028

г. са нарушени 92,26 ха земи. Към 2010 г. са нарушени 4,90 ха земи и рекултивирани - 40,00 ха. С измененията на Закона за подземните богатства от март 2011 г., Министерство на икономиката, енергетиката и туризма е държавният орган, отговорен за упражняване на контрол върху дейностите по добиване на подземни богатства, включително и изпълнението на проекти за рекултивации.

През последните години са установени трайни положителни тенденции по отношение на цялостния процес на управление на складовете за излезли от употреба продукти за растителна защита /забранени, с изтекъл срок на годност и др. пестициди/.

На ежегоден контрол и мониторинг подлежат складове, в които залежават забранени и негодни за употреба продукти за биологична защита. Извършени са проверки на всички складове и стоманено-бетонени контейнери.

Като цяло почвите в община Садово не са замърсени. Локално замърсяване се отчита в близост до Е – 80, свързано с отделяните от автомобилния транспорт емисии и твърди частици. Частично нарушаване на екологичните характеристики на почвите има в териториите граничещи с експлоатираните сметища.

2.5.4.Биоразнообразие

№	Код	Наименование на Защитената зона/ЗЗ	Попада в териториален обхват на общини и землища	Площ (ха) /обща площ на цялата ЗЗ/
1	По Директива за птиците – Директива 79/409/ЕЕС за опазване на дивите птици			
1	BG0002010	Марица - Първомай	Област: Пловдив, Община: Първомай, Населено място: гр. Първомай, с. Бяла река, с. Виница, с. Градина, с. Добри дол, с. Караджалово, с. Крушево; Община: Раковски, Населено място: с. Белозем, с. Чалъкови; Община: Садово, Населено място: с. Милево, с. Поповица, с. Селци; Област: Стара Загора, Община: Братя Даскалови, Населено място: с. Мирово; Община: Чирпан, Населено място: гр. Чирпан, с. Зетьово, с. Златна ливада; Област: Хасково, Община: Димитровград, Населено място: с. Великан, с. Скобелево, с. Сталево, с. Ябълково	11513.09 ха

По Директива за хабитатите (местообитанията) – Директива 92/43/ЕЕС за запазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна

1	BG0000444	Река Чая	Област: Пловдив, Община: Асеновград, Населено място: гр. Асеновград, Община: Родопи, Населено място: с.	1879.97	
---	-----------	----------	---	---------	--

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ОБЩИНА САДОВО 2021 - 2028

			Крумово, с. Ягодово, Община: Садово, Населено място: с. Катуница.		
2	BG0001039	Река Марица	В част от землищата на Област Пловдив в Общините Хисаря и Садово и Област Пазарджик	14 693,10 ха	
		Река Черкезица	Област: Пловдив, Община: Асеновград, Населено място: с. Боянци, с. Избеглии, с. Козаново, с. Конуш, Община: Садово, Населено място: с. Ахматово, с. Богданица, с. Болярци, с. Поповица, с. Селци	144.75 ха	
		Мъртвицата - Защитена местност	Област: Пловдив, Община: Садово, Населено място: с. Поповица	9,999 ха	не
		Фосилни находки - Природна забележителност	Община: Първомай, Населено място: с. Бяла река, с. Езерово, с. Православен; Община: Садово, Населено място: с. Ахматово, с. Богданица, с. Поповица, с. Селци	9100.0 ха	не

2.5.5. Шум

Контролът по отношение на шума, излъчван в околната среда от промишлени дейности включва:

Съгласно Закона за защита от шума в околната среда (ДВ. бр.74 от 2005 год. с посл. изм. и доп.), РИОСВ - Пловдив организира извършването на измерването, оценката, управлението и контрола на шума, излъчван в околната среда от промишлени инсталации и съоръжения, включително за категориите промишлени дейности по приложение №4 към чл. 117, ал. 1 от Закона за опазване на околната среда. Осъществяваният контрол е превантивен, текущ и последващ.

Приоритетно са проверявани промишлени източници, емитери на шум в околната среда, разположени в жилищни зони или в близост до тях, с цел избягване, предотвратяване или намаляване на шумовото натоварване в урбанизираните територии.

Контролните и собствени измервания се извършват от акредитирани лаборатории, като се спазват изискванията на „Методика за определяне на обща звукова мощност, излъчвана в околната среда от промишлено предприятие и определяне нивото на шум в мястото на въздействие“, утвърдена със Заповед № РД-613/ 08.08.2012 год. на Министъра на околната среда и водите.

Промишлени инсталации с издадени Комплексни разрешителни, попадащи в обхвата на Приложение № 4 към чл.117 от Закона за опазване на околната среда, са задължени да провеждат собствен мониторинг, веднъж на две последователни календарни години и да докладват резултатите от проведените измервания пред РИОСВ - Пловдив, съгласно поставените им условия.

Основните източници на шум са свързани с транзитно преминаващ автомобилен транспорт. Натоварен от движението на превозни средства е преминаващия през територията автомобилен път по направление Пловдив - Свиленград (международен път Е80).

Радиационна обстановка

Няма данни в общината за промяна на нормалната радиационна обстановка.

Земетръсна активност

Община Садово се намира в Маришката разломна зона. От процесите с внезапно действие за община Садово е характерна високата земетръсна активност, която се обуславя от силно разломената основа на Горнотракийската депресия, нейният клеткообразен строеж и движенията на земната кора, протичащи с различна скорост. Съгласно прогнозното сеизмично райониране на България, проучваният район попада в област с девета степен на сътресяемост за 1000 годишен период.

2.5.6.Химикали и управление на риска от големи аварии в община Садово

- Кратко описание на състоянието в областта на управлението на химикалите. Управлението на химичните вещества и смеси е свързано с намаляване на риска за здравето на хората и околната среда и предотвратяване на последствията при големи промишлени аварии на обекти с опасни химични вещества и смеси. Прилагането и спазването на законодателството в областта на химикалите е гаранция за постигане на:
- съответствие с основните цели на националната политика по опазване на околната среда;
- намаляване и предотвратяване на риска за човешкото здраве и околната среда;
- свободно движение на стоки и сигурност за потребителя.

В община Садово се намира един от големите производители на етилов алкохол - Спиртна фабрика към „ВП Брандс интернешънъл“ АД. В обекта се спазват условията на съхранение на опасни вещества.

РИОСВ има следните отговорности при издаване на комплексните разрешителни:

- Подпомага ИАОС при оценката на заявлението за издаване на КР, оценка на планираните промени, преразглеждане, изменение и актуализация на КР и на проект на КР, чрез изготвяне на становища;
- Осъществяват контрол по изпълнението на условията и сроковете в издадените комплексни разрешителни.

Описание на контролираните обекти:

- Община Пловдив - "Регионално депо за неопасни отпадъци за общините Пловдив, Марица, Калояново, Стамболийски, Родопи, Перушица, Съединение, Кричим, Асеновград, Раковски, Садово, Брезово, Първомай" в землището на с. Цаланица, местност "Паша махала", община Родопи, област Пловдив - КР № 355-Н0/2008 г.;
- Община Асеновград - площадка "Регионален център за обезвреждане на твърди битови отпадъци за общините Асеновград, Първомай, Садово, Куклен и Лъки" - КР № 451-Н1/2019 г.
- "ВП Брандс Интернешънъл" АД, гр. Пловдив - площадка Спиртна фабрика, с. Катуница - КР № 466-Н0/2013 г., последно актуализирано с Решение № 466-Н0-И1-А2/2016 г.
- ЕТ "ДАП-91-Деян Павлов", с. Войсил - площадка с. Богданица - КР №№ 514-Н0/2015г.;

III. Съществуващо състояние и практики по управление на отпадъците

Жителите на дадена административна единица образуват различно количество отпадъци с различен състав. Тези показатели зависят от социалния статус, битовите особености на средата, изградената култура на потребление и други фактори. Непрекъснато нарастващото количество смесени отпадъци, образувани от жизнената дейност на хората, производството и търговията в община Садово, налага предприемането на мерки за тяхното намаляване, повторната им употреба и увеличаване рециклирането и оползотворяването им. Същевременно с развитието на технологиите за третиране на отпадъци, все повече се разширяват възможностите за използването им като алтернативен суровинен и енергиен източник и намаляване на количеството, предназначено за депониране.

Община Садово е една от сравнително малките общини в България, но се сблъсква с почти пълната гама проблеми свързани с управлението на отпадъците. Законът за управление на отпадъците (ЗУО) разделя отпадъците по видове както следва:

- битови;
- производствени;
- строителни;
- опасни отпадъци.

Общинските власти играят важна роля в изпълнението на политиката по отношение опазване на околната среда, подобряване и развитие на инфраструктурата за третиране на отпадъци, чрез сключването на договори и в това отношение основните им функции:

- осигуряване на съдове за съхраняване на битовите отпадъци;
- събиране на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за обезвреждането им;
- почистване на уличните платна, тротоарите, площадките, алеите и поддържане на зелените площи и други територии от населените места предназначени за обществено ползване;

- избора на площадки, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови и строителни отпадъци или на други инсталации или съоръжения за обезвреждане на битови или строителни отпадъци, чрез включването в регионална система;
- разделно събиране на битови отпадъци, включително отпадъци от опаковки, като определя местата за разполагане на необходимите елементи на системата за разделно събиране и сортиране на отпадъците от опаковки, чрез организация по оползотворяване;
- организирането и прилагане на системата за разделно събиране и съхранение на излезли от употреба моторни превозни средства с фирми получили разрешение от МОСВ;
- предотвратяването на изхвърлянето на отпадъци на неразрешени за това места и/или създаване на незаконни сметища, чрез контрол от длъжностни лица;
- определяне на места за поставяне на негодни за употреба батерии.

3.1. Данни за отпадъците

3.1.1. Битови отпадъци

Битовите отпадъци се формират от жизнената дейност на хората. Трябва да бъде направена разлика и не трябва да се приема количеството генерирани битови отпадъци, като идентично на количеството събрани и извозени битови отпадъци, тъй като това е грешно като подход. Под внимание трябва да се вземат и да се отчетат, като генерирани, всички потоци битови отпадъци, независимо дали събирането им е организирано или възложено от общината или не е от общината. Дори и да липсва достоверна и статистически отчетена информация е необходимо под внимание да се вземат всички потоци битови отпадъци, генерирани на територията на общината-организациите по оползотворяване на отпадъците от опаковки, площадките за вторични суровини, производствени и търговски обекти, генериращи отпадъци, които предават на организации по оползотворяване или директно на преработвателни предприятия, производствени и търговски обекти, свързани с изискванията за разширена отговорност на производителя.

Съгласно Допълнителните разпоредби на ЗУО **битови отпадъци** са „отпадъците от домакинствата" и „подобни на отпадъците от домакинствата" (това са отпадъците, образувани от домакинствата, и отпадъците, образувани от фирми и други организации, които по своя характер и състав са сравними с отпадъците от домакинствата, с изключение на производствените отпадъци и отпадъците от селското и горското стопанство).

Количеството и съставът на отпадъците зависят от:

- Мястото на образуване;
- Стандарта на живот на населението и неговата култура;
- Степен на благоустроеност на населените места;
- Начин на отопление;
- Други фактори.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ОБЩИНА САДОВО 2021 - 2028

Като се изхожда от административно-териториалната и социално-икономическа характеристика на община Садово, основните източници на твърдите битови отпадъци се явяват:

- Домакинствата;
- Промислените предприятия;
- Търговски и обслужващи обекти.

На територията на общината, услугите по организирано събиране и транспортиране на битовите отпадъци от населените места, се изпълняват съгласно сключените договори с. Всички населени места от общината (100% от населението) са включени в системата по организирано сметосъбиране, като услугите се извършват по утвърдени графици и повторемост на изпълнение.

Събраните от територията на община Садово отпадъци се транспортират и депонират на територията на община Асеновград – Регионален център за обезвреждане на твърди битови отпадъци – гр. Асеновград. За целта Общината има сключен договор, който се преподписва ежегодно.

Битови отпадъци за периода 2015-2020г. Дял на населението, обхванато от системи за организирано сметосъбиране

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Образувани битови отпадъци	6121,423	5839,334	6783,442	4068,370	4549,000	4892.060
Предадени за депонирани битови отпадъци	5976,388	5704,585	6639,481	3810,800	4587.932	4893.46
Предадени за предварително третиране битови отпадъци	94,041	99,189	125,878	226,559	43.660	61.820
Предадени за рециклиране битови отпадъци	50,994	35,560	18,083	31,011	5.268	6.769
Дял на населението, обхванато от системи за организирано сметосъбиране	100,0	100,0	100,0	100,0	100.0	100.0
	14940	14773	14650	14504	14422	14841
Норма на натрупване	409,7	395,3	463	280,5	315,4	329,6

Данни община Садово

Количества събрани и третирани отпадъци за периода 2019-2020г.

Източник на отпадъците	Код на отпадъка		Количество 2019 - тон	Количество 2020 - тон
от общински системи за събиране на смесени битови отпадъци	20 03 01	Смесени битови отпадъци	4549,000	4 830, 240
от системите за разделно събиране на отпадъци от опаковки	19 12 12	други отпадъци от механично третиране на отпадъци	43,660	61,820
от системите за разделно събиране на отпадъци от опаковки	15 01 01	хартиени и картонени опаковки	2,616	3.432
от системите за разделно събиране на отпадъци от опаковки	15 01 02	пластмасови опаковки	1,527	2.00
от системите за разделно събиране на отпадъци от опаковки	15 01 07	стъклени опаковки	1,125	1.330

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ОБЩИНА САДОВО 2021 - 2028

– от други системи за разделно събиране в т. пунктове, съдове, общински площадки по чл.19, ал.3, т.11 ЗУО	16 06 04	алкални батерии	0.389	1.203
– от други системи за разделно събиране в т.ч. пунктове, съдове, общински площадки по чл.19, ал.3, т.11 ЗУО	20 01 36	излязло от употреба електрическо и електронно оборудване	6.356	6.295

Данни община Садово

Изводи:

Анализът на отпадъците в община Садово показва, че през 2020 г. показателя натрупване на отпадъци е $329,6 \text{ кг/ж/г.}$ т.е. стойността на показателя в общината е близо до средните за страната. Същевременно нормата на натрупване на отпадъци за общината е значително по-висока от средната за населени места с население от 3-25 хил.ж., която е $295,5 \text{ кг/ж/г.}$, съгласно Методиката за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци, одобрена от МОСВ.

Друг важен аспект на анализа на отпадъците е свързан с определянето на общо генерираните отпадъци и нормата на натрупване на отпадъци. За целта към количеството на събраните смесени битови отпадъци е необходимо да бъдат добавени количествата на разделно събраните отпадъци от опаковки от организацията за оползотворяване на отпадъци, с която общината има договор, както и количествата, събрани в т.нар. пунктове за вторични суровини и директно събрани от търговските вериги. При определяне количеството на генерираните отпадъци се взема количеството генерирани отпадъци от обслужването на зелените общински площи.

В тази връзка на първо място следва да се установено количеството на генерираните смесено събрани отпадъци на територията на общината. За целта е използвана информацията предоставена от община Садово и официални данни на НСИ. Видно от таблицата по-горе представената от общината информация следва да бъде ревизирана, като към посочените от администрацията количества се добавят и тези депонирани след механичното третиране на разделно събраните отпадъци.

Въпреки намаляващия брой на населението в община Садово битовите отпадъци се увеличават. Това се дължи на различни сезонни характеристики, на променящите се потребителски навици и начин на живот на домакинствата и на дейността на промишлените предприятия, търговски обекти и заведения. За редуциране обема на депонираните количества е препоръчително цялостно подобряване на системата за сметосъбиране и сметоизвозване в общината, увеличаване дела на разделно събраните рециклируеми отпадъци, разширяване на фамиленото компостиране на зелените и био-разградими отпадъци, осигуряване на възможности за отделно събиране и извозване на отпадъците от твърдо гориво през отоплителния сезон, на строителните отпадъци при текущи и основни ремонти и други мерки.

3.1.2.Разделно събрани отпадъци

За определяне на количествата разделно събрани отпадъци е взета предвид и информацията, предоставена от Изпълнителната агенция по околна среда и „ЕКОКОЛЕК“ АД.

Информация за разделно събиране на отпадъците

Налични системи	Обхват	Обслужвано население	Организация на системата
-----------------	--------	----------------------	--------------------------

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ОБЩИНА САДОВО 2021 - 2028

Имат въведена система за събиране на отпадъци от опаковки, обслужвана от "Екоколект" АД	100	14 841	27 точки по 2 контейнера
Имат въведена система за събиране на отпадъци от опаковки, обслужвана от "Екоколект" АД	100	14841	27 точки по 2 контейнера

Информация ИАОС

Тези количества са представени в следващите таблици. Установено е, че в справката от ИАОС са включени разделно събраните отпадъци от контейнерите за разделно събиране на отпадък от „ЕКОКОЛЕК“ АД, които подават справка към ИАОС. Предвид това, за целите на анализа са приети стойности, при които е отчетано несъответствието между информацията предоставена от различните информационни източници.

Разделно събрани отпадъци от контейнерите на фирма „ЕКОКОЛЕК“ АД

Вид отпадък	2019	2020
хартия	2,616	3.432
пластмаса	1,527	2.00
стъкло	1,125	1.330

Източник: фирма «КМД» ЕООД – подизпълнител на «ЕКОКОЛЕКТ» АД.

Забележка: От 2021 г. Община Садово има сключен договор с друга фирма за събиране на разделно събрани отпадъци от опаковки – «БУЛЕКОПАК» АД

Разделно събрани битови отпадъци от площадките за разделно събиране на отпадъци

Вид отпадък	Разделно събран отпадък от площадки (тона)				
	2016	2017	2018	2019	2020
Хартия	0	0	0	0	0
Пластмаса	0	0	0	0	0
Стъкло	0	0	0	0	0
Метал	0	0	0	0	0
Дърво	0	0	0	0	0
Други	0	0	0	0	0

Източник: Изпълнителна агенция по околната среда

***В справката на ИАОС са включени разделно събраните отпадъци от контейнерите за разделно събиране на отпадък съгласно Таблица 3.*

**** Разделно събрани електроуреди*

3.1.3. Паркове и градини

Като потенциален източник на по-големи количества биоотпадъци са идентифицирани зелените площи (паркове и градини) и гробищните паркове на територията на общината.

В категорията „паркове и градини“ в община Садово попадат спортни терени, зелени площи, представляващи зелената система в населените места и гробищни паркове, които Общината има ангажимент да поддържа съгласно чл. 34, ал. 1 ЗУО.

Към момента на територията на община Садово няма въведена система за разделно събиране на зелените (градинските) отпадъци, част от тях попадат в общинските контейнери за организирано събиране на смесени битови отпадъци, т. нар. „сива кофа“, или биват третирани на място (чрез горене или неконтролирано гниене). На този етап Общината не би могла да извърши изследване, каква част от смесените битови отпадъци са с произход от обществени паркове и градини. При въвеждане на разделното им събиране следва да се получи най-адекватна оценка. Поради тези ограничения на този етап представяме нашата оценка за потенциалните количества градински отпадъци на база данните за обществени

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ОБЩИНА САДОВО 2021 - 2028

зелени площи (паркове, градини, спортни терени и гробищни паркове) в община Садово, като приемаме че те не попадат в контейнерите за смесени битови отпадъци.

При разделно събиране и оползотворяване на цялото количество на образуваните биоотпадъци от поддържането на обществени площи, паркове и градини, ще се изяснят след въвеждането на новата система.

Обществените зелени площи, паркове и градини в община Садово

-	ВИД НА ОБЕКТА	ПЛОЩ В М ²
гр. САДОВО:	Зелена площ	3340
	Стадион извън регулация	29500
	Паркинг кв. 14	897
	Зеленина кв. 14	1340
	Част от П-163, пред общ. Садово	557
	Училище и детска градина	4430
	V- Зеленина, кв. 14	540
	III-жил. Комплекс, кв. 27	700
	III – Парк, кв. 22	7935
	Част XXII-ССТ	35000
с. АХМАТОВО:	Стадион	16300
	Детска площадка и озеленяване	0,700
с. БОГДАНИЦА:	Детска градина, училище и пансионат, кв. 24	8416
	Парк, кв. 22	23676
с. БОЛЯРЦИ:	Стадион	23740
	Парк	6150
	Детска площадка	510
	Малък парк	3000
	Зелена площ до кметства и здравни заведения	3000
с. КАРАДЖОВО:	Площ за озеленяване	8758
	Детска градина , кв. 13	6151
	Културен дом, кв. 16	3425
	Площ за озеленяване, кв. 27	1270
	Училище, кв. 44	7017
с. КАТУНИЦА:	Площ за озеленяване, кв. 87	3600
	Спортен комплекс	48169
	Градина, кв. 30	20 000
	Училище, кв. 42	6135
	Училище, кв. 41	22 005
	Дет. Ясли кв. 53	7060
с. КОЧЕВО:	Културен дом, кв. 17	1200
	Граф. И озел. Кв. 17	1200
	Детска площадка	1300
	Детска градина	2900
с. МИЛЕВО:	Парк	17350
	Стадион	14000
	Площадка	0,600
	Площадка и озел.	0,550
с. МОМИНСКО:	Читалище, кв. 10	2370
	Училище, детска градина и детска площадка, кв. 14	2855
с. ПОПОВИЦА:	Стадион	14300

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ОБЩИНА САДОВО 2021 - 2028

	Парк	3000
	Площ за озеленяване	8000
с. С Е Л Ц И:	Озеленяване, кв. 15	1204
	Църква, кв. 20	5688
	Зеленина, кв. 24	1458
с. ЧЕШНЕГИРОВО:	Стадион, кв. 1	7233
	Площ за озеленяване, кв. 1	4940
	Площ за озеленяване, кв. 71	5060
	Дом на летеца, кв. 71	1996

Общо количество генерирани отпадъци на територията на община Садово

Видове отпадъци – 2020 г.	Количества от община Садово (тон)	Коментар
Смесени битови отпадъци, постъпили в регионалните инсталации за третиране.	3 445,26	Данните са взети от НСИ, отчетните документи на операторите (отчетни книги, годишни отчети и др.), управляващи различните отпадъчни потоци генерирани на територията на общината.
Разделно събрани битови отпадъци за оползотворяване в контейнерите за разделно събиране на отпадъци.	22,943	Данните са от годишните отчети на фирма „Екопак България“ АД
Разделно събрани битови отпадъци от площадки за разделно събиране на отпадъци.	-	Данните са от годишните отчети на Изпълнителна агенция околна среда. (включително 36,006 т. - "други", които включват предадени електроуреди)
Зелен отпадък от поддръжка на общински площи	-	Съгласно задължението на Кметът на общината да осигурява разделно събиране и оползотворяване на цялото количество на образуваните биоотпадъци от поддържането на обществени площи, паркове и градини по чл. 34, ал. 1 ЗУО на територията на съответната община.
Общо	5 444,973	-

Трети важен аспект на анализа на отпадъците е свързан с морфологичния им състав. В следващата таблица са показани данни за морфологичния състав на смесените битови отпадъци на базата на проучване за община Садово

3.1.4. Строителни отпадъци

„Строителни отпадъци“ са отпадъците, които се образуват от строителството, ремонта и реконструкцията на сгради и други обекти. Правилното регулиране на дейностите, свързани със строителните отпадъци и контролът върху тях са регламентирани в ЗУО. На територията на РИОСВ - Пловдив има фирми с издадени разрешения за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци.

Липсата на специализирани депа за строителни отпадъци води до неконтролирано изхвърляне на строителни отпадъци от граждани и фирми и формиране на незаконни сметища главно на входовете и изходите на населените места, както и замърсяване на зелените площи в самите населени места. Съгласно чл.11 от ЗУО и Наредбата за управление на строителните отпадъци (ДВ, бр.98/2017г., посл. изм. и допъл.) се въвеждат строги изисквания за управлението на строителните отпадъци. Възложителите на строително - монтажни работи и премахване на строежи изготвят планове за управление на строителните отпадъци. Тези планове се утвърждават и отчетат пред местната администрация, като

се представят в РИОСВ. Тези мерки целят предотвратяване и ограничаване на замърсяването на околната среда и ограничаване на риска за човешкото здраве в резултат на третирането и транспортирането на строителните отпадъци СО

3.2.Проучване, прогнозиране, планиране

Прогнози за образуваните битови отпадъци

Прогнозата за образуваните битови отпадъци в община Садово за периода 2021-2028г. е изготвена въз основа на два компонента:

- Демографска прогноза за периода 2021-2027г.
- Норма на натрупване на отпадъци на 1 жител/кг/г и прогноза за нарастването ѝ.

Прогнозата за броя на населението на община Садово е изготвена на базата на следните източници на информация

Официална демографска прогноза на НСИ за периода - I вариант (при хипотеза за конвергентност). Този вариант е определен от НСИ като най-реалистичен. Прогнозата на НСИ по този вариант включва както прогноза за населението общо за страната, така и за всяка една от 28-те области.

Нормата на натрупване представлява средното годишно количество образувани битови отпадъци, които се падат на един жител.

В рамките на анализа на количествата на битовите отпадъци в община Садово бяха изчислени нормите на натрупване за периода 2015–2020 г. При изчисляване на нормата на натрупване е взет предвид, заложен в Националния план за управление на отпадъците 2014-2020 сценарий за изменение на нормата на натрупване, а именно нарастване с 1 % до 2023 г., след което същата нараства с намаляващ темп и след 2035 г. остава постоянна величина, с което се прекратява нарастването на количеството битови отпадъци в резултат от икономическия растеж. Стабилността в ръста се дължи на мерките за предотвратяване образуването на отпадъци, които община Садово трябва да изпълни във връзка с реализирането на новата общинска програма за управление на отпадъците, като и очакваното повишение в благосъстоянието на населението.

Нормата на натрупване е изчислена на базата на данните от морфологичния анализ за количеството на всички генерирани битови отпадъци на територията на общината към 2020 г., включително разделно събраните рециклируеми отпадъци, без да се взема предвид количеството на зелените отпадъци, генерирано при поддръжката на общинските зелени площи. При отределяне на нормата на натрупване е работено с данни от морфологичния анализ за състава на отпадъка, който е актуален към 2020 г. Нормата на натрупване е производното на идентифицирано количество битови отпадъци и данните за броя на населението към 2020г. от НСИ. Към така образуваната основа е прибавен ръстът от 1 % годишно нарастване.

Прогнозните количества на битовите отпадъци са изчислени като произведение на прогнозното население и прогнозната норма на натрупване за съответната година от прогнозния период, като към него се добави количеството на разделно събираните зелени отпадъци от общинските зелени площи. Те са представени в следващата таблица.

Прогнозни количества на битовите отпадъци за община Садово за периода 2021-2028 г. (тона)

	мярка	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
битови отпадъци	т/година	4892,06	4940,98	4990,39	5040,29	5065,50	5090,82	5116,28	5141,86	5167,57
население	бр.	14 841	14693	14564	14418	14273	14130	13989	13849	13711

норма на натрупване	кг./жител / година	329,6	336	342	349	355	360	366	371	375
---------------------	--------------------	-------	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

Нарастващият темп в нормата на натрупване и съответно запазващото се стабилно ниво на количеството на генерирания отпадък на територията на общината при тенденция за намаляване на населението се дължи на обстоятелството, че независимо от официалните данни за броя на населението, които показват спад на населението с темпове сходни със средните за страната на практика е налице аномалия, касаеща потоци от населене, свързани с трудова мобилност в рамките на деня на население от съседните общини.

Изпълнението на целите за рециклиране съгласно чл.31, ал.1, т.1 от ЗУО ще се реализира на регионален принцип, съвместно от всички общини на територията на РСУО, като разпределението на участието на всяка от тях е посочено Изпълнение на целите за рециклиране съгласно чл.31, ал.1, т.1 от ЗУО

Прогнози за образуваните строителни отпадъци

Съгласно Националния стратегически план за управление на строителни отпадъци 2011-2020 г., одобрен от Министерския съвет най-големи количества отпадъци от строителство и разрушаване на сгради се очаква да се образуват и съответно третират в следните пет области: София, Варна, Бургас, Благоевград и Пловдив. Основна причина за това е, че според данни на НСИ в тези области се извършва най-мощно строителство на жилищни, административни и други сгради. Също така тези области са индустриални центрове, което допринася за генериране на отпадъци от строителство и разрушаване от индустрията. Друг важен фактор е, че тези области са с развита пътна инфраструктура, което налага извършването на мащабни строително-ремонтни дейности, което води до образуване на строителни отпадъци. Тъй като община Садово е в периферията на област Пловдив по експертна преценка образуваните строителни отпадъци за периода 2021-2027 г. ще се задържат на нивото от 2014 г. тъй като програмата за развитие на общината не предвижда по-голямо развитие на строителния бранш и не се очаква разширение на строителните дейности.

3.3. Съществуващи практики за третиране и транспортиране на отпадъците

3.3.1. Събиране и транспортиране на отпадъци

Населението на община Садово е 100% обхванато от системата за организирано сметосъбиране и сметоизвозване. Услугата по събиране и транспортиране на битови отпадъци, се извършва от фирма „Сити транс“ ЕООД гр. Садово след проведена обществена поръчка по реда на ЗОП съгласно Договор № 77/04.08.2015 г. с предмет: „Сметосъбиране, сметоизвозване и поддържането на чистотата на териториите за обществено ползване в населените места на територията на община Садово“. Договорът е в сила до 04.08.2020 г. Обект на дейностите по сметосъбиране и сметоизвозване са следните видове отпадъци: смесени битови отпадъци, едрогабаритни отпадъци (ЕГО) и изхвърлени около контейнерите строителни отпадъци, образувани при извършване на ремонтни дейности от домакинствата, пепел и сгурия, генерирани сезонно (през отоплителния период), зелени биоразградими отпадъци. Фирмата има и ангажимент да извършва дезинфекция на съдовете за битови отпадъци.

Обезвреждането на твърдите битови отпадъци, извозвани в рамките на общинската система за сметосъбиране, се извършва в Регионално депо за неопасни отпадъци-Асеновград.

3.2.2. Съоръжения за депониране на отпадъците

На територията на регионалната инспекция - Пловдив има изградени в съответствие с действащите нормативни изисквания четири регионални депа за неопасни отпадъци – на община Пловдив – депо в землището на с. Цалапица; община Пловдив - „Инсталация за биологично разграждане по закрит способ с Депо за неопасни отпадъци”, с. Шишманци, общ. Раковски; община Карлово и община Асеновград, за експлоатацията на които има издадени от МОСВ – София Комплексни разрешителни, съответно отнасящите се до Садово са:

1. КР № 451-Н0/2013 г. на Община Асеновград за „Регионален център за обезвреждане на твърди битови отпадъци - I-ви етап“ за общините Асеновград, Първомай, Садово, Куклен и Лъки - преустановено обезвреждането на отпадъци, чрез депониране.
2. КР № 451-Н1/2019 г. на Община Асеновград за „Регионален център за обезвреждане на твърди битови отпадъци за общините Асеновград, Първомай, Садово, Куклен и Лъки – изпълнение на клетка 2 за битови отпадъци и клетка 2 за строителни отпадъци“

Съгласно изискванията на Закона за управление на отпадъците и районирането в Националната програма за управление на отпадъците на територията, контролирана от РИОСВ – Пловдив има вече създадени три Регионални сдружения на общини, за експлоатацията на съществуващите регионални депа и съоръжения за оползотворяване и обезвреждане на отпадъците, като това в което членува община Садово е: Регионално сдружение със седалище Община Асеновград – за експлоатация на Регионално депо за неопасни отпадъци, разположено в землището на гр. Асеновград, включващо общините Асеновград, Първомай, Садово, Куклен и Лъки.

Закрити депа за производствени или опасни отпадъци: Землище с.Катуница, община Садово, имот №000425 - Прекратена е експлоатацията със Заповед № РД- 169 / 24. 08.2009 г. на Директора на РИОСВ – Пловдив.

Закрити и рекултивирани депа за битови отпадъци: гр. Садово, имот № 031031, местност "Чардака" - Прекратена е експлоатацията със Заповед № РД-150/16. 07. 2009 г. на Директора на РИОСВ – Пловдив.

Депо за неопасни отпадъци - утайки на ПСОВ - Пловдив, находящо се в землището на с. Катуница, общ.Садово, имот № 000425. Оператор на Депото е „В и К" ЕООД, гр. Пловдив. Депонирането на отпадъци на Депото е преустановено със Заповед № РД-169/ 24.08.2009 год. на Директора на РИОСВ - Пловдив. Изготвен е Проект за рекултивация и „Аварийен план" на Депото.

Нерегламентирани сметища: с. Караджово, община Садово – извънселищна територия.

През 2020 г. след извършена **проверка за нерегламентирани замърсявания** /сметища/ на речните легла и прилежащите територии за нерегламентирани замърсявания /сметища/ в населените места се констатира, че в с. Катуница, община Садово има нерегламентирани замърсявания. В някои от останалите населени места са констатирани незначителни нерегламентирани замърсявания. Дадени са предписания за почистване на замърсените терени, които са изпълнени в срок.

На територията на общината **няма изградени претоварни станции**, тъй като не са идентифицирани нужди и необходимост от подобна инфраструктура.

Имайки предвид добрите практики и законодателните изисквания, Община Садово е предприела действия и организира разделно събиране на отпадъците от опаковки от хартия и картон, пластмаса, стъкло и метали чрез сключване на договор с организацията за

оползотворяване на отпадъци от опаковки „БУЛЕКОПАК“ АД. Дружеството е лицензирано от Министерство на околната среда и водите за извършване на дейност като организация по оползотворяване на отпадъци от опаковки.

Въведена е системата за разделно събиране на отпадъци в по-големите населени места от територията на общината, в 27 точки по 2 контейнера.

Към момента в Община Садово има сключен и договор с „ЕВМЕТАЛ“ ЕООД за събиране, транспортиране, временно съхранение на излезли от употреба акумулатори и батерии.

SWOT анализ

SWOT анализът изхожда от идеята за разделянето на обекта на стратегическия анализ от средата, в която той функционира. Обектът на стратегически анализ се разглежда откъм неговите “силни страни” и “слаби страни”. Средата, в която функционира обектът на стратегически анализ, се диференцира на “възможности” и “заплахи”.

Направеният SWOT-анализ на управлението на отпадъците в община Садово показва посочените по-долу резултати.

СИЛНИ СТРАНИ

- Разработени са планови и нормативни документи, които се фокусират върху анализи и бъдещи действия с цел решаване на съществуващите проблеми по управление на отпадъците.
- Изградена е общинска система за събиране и транспортиране на битовите отпадъци във всички населени места в общината.
- Общината е организираща система за прилагане на схемата за „разширена отговорност на производителя“ за отпадъци от опаковки от хартия и картон, пластмаса, стъкло, чрез партньорство с организация за оползотворяване на отпадъци от опаковки.
- Приета нормативна уредба за управление на отпадъците на местно ниво.
- Компетентни служители в областта на управление на отпадъците с воля за постигане на нормативните изисквания от ръководството на общината.
- Общината разполага с натрупани средства от отчисления по чл. 60 и чл. 64 от ЗУО
- Нивото на събираемост на такса „Битови отпадъци“, съгласно чл. 62 от Закона за местните данъци и такси е високо и устойчиво.

- Общината е заложила основите на информиране на населението и промотиране на устойчиви практики за управление на отпадъците.
- Общината участва в реализиране на проект за инсталация за компостиране на зелени отпадъци.
- Липсват сериозни източници на замърсяване.

СЛАБИ СТРАНИ

- Нивото на депониране на битовите отпадъци е високо, съответно са високи разходи за депониране на отпадъците
- Липса на достатъчна инфраструктура за разделно събиране и оползотворяване на биоотпадъците.
- Липса на единна електронна информационна система за отпадъците.
- Липсата на собствен ресурс за финансирането на инсталации, които да допринасят за намаляване количеството на депонираните смесено събрани отпадъци.
- Общината не изпълнява целите за отклоняване на битови биоразградими отпадъци от депата.
- Липса на целенасочени мерки и стимули, насочени към предотвратяване образуването на отпадъци.
- Недостатъчна ангажираност на жителите за разделно събиране на отпадъци и спазване на изискванията за изхвърляне на отпадъци. Периодично образуване на нерегламентирани замърсявания.
- Неосъществена рекултивация на затвореното общинско депо за ТБО.
- Ниска социална поносимост към увеличаване на таксите за отпадъци.
- Няма изградена мониторингова система, която да отчита удовлетвореността на обществеността от резултатите, свързани с дейностите и услугите по управление на отпадъците.
- Нормативни ограничения за броя на администрацията, което е основна причина за недостатъчен административен капацитет по управление на отпадъците.

ВЪЗМОЖНОСТИ

- Използване на финансовите инструменти на ЕС за решаване на проблемите, свързани с ефективното управление на отпадъците, в т.ч. биоотпадъците.
- Доизграждане на регулативни инструменти (плани и нормативни документи, които се фокусират върху анализи и бъдещи действия с цел решаване на съществуващите проблеми) в сектора Управление на отпадъците;
- Координиране на дейности по управление на отпадъците съвместно със съседни общини в рамките на РСУО .
- Работеща схема за разширена отговорност на производителя за отпадъци от опаковки в партньорство с общината.
- Провеждане на кампании в рамките на национални и местни инициативи за населението за промотиране ползите от предотвратяване и разделно събиране на отпадъците. Промяна на обществените нагласи в полза на ефективното управление на отпадъците.
- Внедряване на нови ефективни технологии, позволяващи рециклиране и оползотворяване на отпадъците.

- Разширяване на обхвата на Община на територията на областта на системата за събиране на опасни отпадъци от домакинствата.
- Осигуряване на прозрачност при определяне на такса битови отпадъци за граждани и бизнес.
- Въвеждане на принципа „заплащане според количеството на образуваните отпадъци“.
- Включване на частния сектор и реализиране на ПЧП /публично частно партньорство/ за реализиране на дейности по управление на отпадъците от строителство.

ЗАПЛАХИ

- Преминаването към нови схеми за определяне на такса битови отпадъци, произтичащи от национално законодателство, което може да доведе до значително повишаване на такса битови отпадъци за населението.
- Липсата на собствен ресурс за финансирането на проектирането и изграждането на системи, които да допринасят за намаляване количеството на депонираните смесено събрани отпадъци.
- Увеличение на разхода за управление на отпадъците.

IV. Основни цели на програмата

Генерална цел: Ефективна и устойчива система за управление на отпадъците, предлагаща икономически достъпни и качествени услуги, в съответствие с екологичното законодателство, националната политика и стратегията за развитие на община Садово за ограничаване на вредното въздействие на отпадъци върху околната среда и човешкото здраве.

Стратегическите цели, чието постигане през периода на Програмата ще допринесе за изпълнението на генералната цел, са:

Стратегическа цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците, чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване;

Стратегическа цел 2: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци, което да намали риска за населението и околната среда от депонирането им;

Стратегическа цел 3: Управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда;

Стратегическа цел 4: Превръщане на обществеността в ключов фактор при прилагане йерархията на управление на отпадъците.

При определяне на стратегическите цели са използвани следните принципи:

- Релевантност - целите трябва да стимулират общината да изпълнява своята мисия;
- Реалистичност - целите трябва да бъдат реалистични;
- Мотивираност - целите трябва да стимулират изпълнението на заложените дейности;
- Прозрачност/разбираемост - целите трябва да бъдат определени просто и ясно;
- Ангажираност/задължителност - целите трябва да предопределят задълженията;
- Хармонизираност - целите в областта на политиката и звената вътре в общината трябва да бъдат в тясна взаимна връзка.

За всяка от стратегическите цели са разработени оперативни цели, които са пряко съотносими към съответната стратегическа цел, т.е. допринасят за нейното постигане. За разлика от стратегическите цели, оперативните могат да бъдат краткосрочни и средносрочни. И при формулиране на оперативните цели са приложени общите правила за определяне на цели, а именно, целите трябва да са:

- *Специфични* - да са възможно най-точни и конкретни;
- *Измерими* - да са формулирани по начин, който да дава възможност за оценка дали са постигнати;
- *Реалистични* - да е възможно да бъдат изпълнени;
- *Времево обвързани* - да е определен срок за изпълнение.

Някои от оперативните цели са предварително заложили в националното законодателство и в националните програмни документи, например целите за рециклиране на битовите отпадъци от хартия, метали, пластмаса и стъкло; целите за биоразградимите отпадъци и т.н. За онези потоци отпадъци или компоненти на системата за управление на отпадъците, за които няма определени национални цели, общината сама е определила оперативни цели.

Изборът на конкретни целенасочени мерки и тяхната комбинация във времето представляват различните алтернативи за достигане на набелязаните цели.

За да идентифицира конкретните мерки, общината е работила по две алтернативи за постигане на целите:

- 1) чрез децентрализиран подход в управлението на отпадъците;
- 2) чрез централизиран подход в управлението на отпадъците.

За да се изпълнят оперативните цели и да се достигнат стратегическите цели на програмата, е заложило да се изпълни определен набор от дейности, които са обособени в подпрограми. Достигането на всяка стратегическа цел може да се осъществи, чрез изпълнението на една или няколко подпрограми.

ЗУО изисква общинските програми за управление на отпадъците да се разработват в съответствие със структурата, целите и предвижданията на Националния план за управление на отпадъците. Като се имат предвид стратегическите цели и програмите с мерки за тяхното достигане от Националния план за управление на отпадъците 2021-2028г., общинската програма за управление на отпадъците на Община Садово, включва следните стратегически цели и подпрограми за достигане на всяка от тези цели:

Таблица 61: Съответствие на подпрограмите на стратегически те цели

Стратегически цели	Подпрограма
Стратегическа цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване	<ul style="list-style-type: none"> • Подпрограма за предотвратяване образуването на отпадъци
Стратегическа цел 2: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци което да намали риска за населението и околната среда от депонирането им	<ul style="list-style-type: none"> • Подпрограма за разделно събиране и изпълнение на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци най-малко от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло • Подпрограма за разделно събиране и постигане на целите за биоразградимите битови отпадъци в т.ч. за биоотпадъците

	<ul style="list-style-type: none"> • Подпрограма за изпълнение на изискванията и целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци • Подпрограма за предотвратяване и намаляване на риска от депонирани отпадъци
Стратегическа цел 3: Управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда	<ul style="list-style-type: none"> • Подпрограма за информационно осигуряване, запазване и подобряване на административния капацитет на общината по управление на отпадъците
Стратегическа цел 4: Превръщане на обществеността в ключов фактор при прилагане на йерархията на управление на отпадъците	<ul style="list-style-type: none"> • Подпрограма за прилагане на разяснителни кампании и информиране на обществеността по въпросите на управление на отпадъците

В началото на всяка подпрограма, преди представянето в табличен формат на мерките/дейностите, резултатите от тях и т.н., е направено кратко представяне на подпрограмата, в което са изложени: какви са националните цели и посока на развитие в разглежданата област; най-важните резултати, които общината е постигнала до момента и които ще надгражда; най-важните изводи и препоръки от анализите, съотносими към подпрограмата; ключовите резултати, които се очакват от изпълнението на подпрограмата и ще спомогнат за достигането на съответната стратегическа цел на програмата за управление на отпадъците; наличието на други дейности и мерки, включени в други подпрограми на общинската програма за управление на отпадъците, които допълват и подпомагат изпълнението на оперативната цел на подпрограмата.

Подпрограмите съдържат както инвестиционни мерки, така и неинвестиционни мерки. Инвестиционните мерки включват основно изграждането на инфраструктура в т.ч.: инсталации за предварително третиране на битови отпадъци с цел оползотворяване на битовите отпадъци и предотвратяване на емисиите на парникови газове; инсталации за компостиране/анаеробно разграждане; закупуване и инсталиране на компостери за домашно компостиране; закупуване на съдове и транспортни средства за разделно събиране и транспортиране на биоотпадъци и др. Инвестиционните проекти и възможностите на финансиране на определените стратегически цели в програмата и мерките в плана за действие са представени в тази глава. За изготвяне на Инвестиционната програма се вземат в предвид възможностите на общината за финансиране на дейностите по управление на отпадъците.

Финансирането на дейностите по събиране, транспортиране и депониране на битовите отпадъци, почистване на обществени места, почистване на незаконни сметища се поема от общинския бюджет чрез приходите от такса „битови отпадъци“.

Осигуряването на финансови средства за големи инвестиционни проекти в областта на управлението на отпадъците ще се търсят чрез външно финансиране от структурните и кохезионни фондове на ЕС, чрез Оперативните програми или други финансиращи организации.

Инвестиции, свързани с проекти, като например за въвеждане на фамилно компостиране и други малки проекти с образователна цел могат да се финансират от ПУДООС.

През плановия период ще се търсят възможности за привличане на инвестиции от частния сектор под формата на Публично-частно партньорство по отношение изграждане на инфраструктура за събиране и оползотворяване на строителни и биоразградими отпадъци, както и за изграждане на инсталации за сепариране.

Инвестициите, които попадат в меката част на програмата, за разпространение на информационни материали, провеждане на кампании, обучения или инструктиране на притежателите на отпадъци се финансират от общинския бюджет или могат да бъдат финансирани от организациите по оползотворяване на отпадъците и други външни донори от частният сектор.

Някои от дейностите в плана за действие не изискват наличен финансов ресурс, като въвеждане на нормативни изисквания чрез изменения и допълнения на местната нормативна уредба, което ще се осъществи чрез наличния административен капацитет.

Неинвестиционните мерки включват дейности в т.ч.: нормативни промени; назначаване на служители; обучение на служители; подготовка на проекти; разработване на методики, инструкции и др. административни актове; изпълнение на контролни дейности; провеждане на информационни кампании; разработване и внедряване на информационни системи и др.

Приблизителната стойност на остойностените по този подход подпрограми е представена в следващата таблица.

Таблица 62: Стойност на подпрограмите

Подпрограма	Стойност (хил. лв.)
Подпрограма за предотвратяване образуването на отпадъци	5 600
Подпрограма за разделно събиране и изпълнение на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци най-малко от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло	2 000
Подпрограма за разделно събиране и постигане на целите за биоразградимите битови отпадъци в т.ч. за биоотпадъците	7 758 556
Подпрограма за изпълнение на изискванията и целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци	40 000
Подпрограма за предотвратяване и намаляване на риска от депонирани отпадъци	430 000
Подпрограма за информационно осигуряване, запазване и подобряване на административния капацитет на общината по управление на отпадъците	25 000
Подпрограма за прилагане на разяснителни кампании и информиране на обществеността по въпросите на управление на отпадъците	10 000
Общо:	8 271 156

Стратегическа цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците, чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване

4.1. Подпрограма за предотвратяване образуването на отпадъци

Рамковата директива за отпадъците задължава страните членки да разработят програми за предотвратяване на образуването на отпадъци. Това изискване е транспонирано в ЗУО. Съгласно чл.50 на ЗУО, министърът на околната среда и водите разработва и внася в Министерския съвет програма за предотвратяване образуването на отпадъци, като неразделна част от Националния план за управление на отпадъците. За първи път в България такава програма е разработена в рамките на изготвения НПУО 2014 - 2020 г. Мотото на Националната програма за предотвратяване на образуването на отпадъци 2014-2020 г. е „Най-полезният отпадък е този, който въобще не е възникнал“. Такава програма за периода след 2020г не е разработена. В съответствие с изискванията на ЗУО, Община Садово

разработи настоящата „Подпрограма за предотвратяване образуването на отпадъци“(ППОО), като неразделна част от Програма за управление на отпадъците 2021-2028г. ППОО включва:

- Въведение и основни положения;
- Определяне на мястото на предотвратяването на отпадъците в йерархията на управление на отпадъците;
- Цел на Програмата;
- Индикатори за оценка на изпълнение на мерките за предотвратяване образуването на отпадъци;
- Мерки за предотвратяване на образуването на отпадъци;
- План за действие, в който са посочени конкретни мерки и дейности за ПОО.

Въведение и основни положения

Ресурсите на Земята са ограничени, а това ограничава и възможностите за развитие на постоянно нарастващото световно население. Отпадъците от една страна се образуват от използването на ресурси или продукти, а от друга - те имат негативни ефекти върху околната среда в резултат от тяхното преработване или обезвреждане. Прекъсването на връзката между икономическия растеж и нарастващото използване на ресурсите, което води до негативно влияние върху човека и природата е основна цел в областта на политиката по околна среда. Този ръководен принцип за устойчиво развитие представлява не само ориентир за държавни действия, но е и мерило за решенията на икономиката и обществото. Съгласно РДО всяка страна членка на ЕС трябва да разработи Програма за предотвратяване на образуването на отпадъци. Предвидените в нея цели и мерки трябва да доведат до прекъсване на споменатата връзка между икономическия растеж и въздействието върху околната среда.

Според РДО, както и според българския ЗУО, „Отпадък“ е всяко вещество или предмет, от който притежателят се освобождава или възнамерява да се освободи, или е длъжен да се освободи“. Особено важно е да се подчертае, че предотвратяването на отпадъци (ПО) има най-висок приоритет в йерархията на управление на отпадъците. Най-големите натоварвания на околната среда възникват при производството на един продукт и именно поради това тези натоварвания се намаляват, чрез мерки за ПО.

„Предотвратяване на образуването на отпадъци“ означава: да се предприемат мерки, преди веществото, материалът или продуктът да стане отпадък, с което се намалява: количеството отпадъци, включително чрез повторната употреба на продуктите или удължаването на жизнения им цикъл; вредното въздействие от образуваните отпадъци върху околната среда и човешкото здраве, или съдържанието на вредни вещества в материалите и продуктите. Различните възможности за третиране на отпадъците винаги са свързани с трудности и натоварвания за околната среда. Отпадъкът не изчезва просто така, а чрез депонирането и изгарянето, дори чрез рециклирането, само се променя като вещество. Всяко депониране е намеса в природата, като при това не могат на 100% да се изключат вредни въздействия върху околната среда. В най-добрия случай отпадъците се оползотворяват, но дори и в този случай възникват натоварвания поради употребата на енергия и вода. Поради това, най-адекватното противодействие на проблемите с отпадъците са действията преди образуването на отпадъци, а именно предотвратяването на образуването на отпадъци.

Необходимо е също да има доброволни и самоограничителни мерки от страна на всички участници в обществения живот, като тези мерки трябва да се разясняват, да се помага за тяхното създаване и провеждане, да се дават съвети на бизнеса и домакинствата.

Основни участници в разработването и реализацията на политиките по ПОО са:

Държавата. Тя създава ефективни предпоставки и регулации за подпомагане на участниците в дейностите по предотвратяване образуването на отпадъци, за да изпълни задължението си съгласно РДО и ЗУО. За целта държавата може да предвиди в съответните нормативни актове, например, различни данъци и/или такси, които стимулират производства или потребление с по-малко отпадъци. Държавата може също така да регламентира, чрез нормативен акт дори забрани за дадени продукти, ако това не противоречи на европейските норми, както и определянето на задължения, като например задължително обратно изкупуване, ограничения в разпространението, регламентиране на транспортирането, складирането и третирането на отпадъците и др. Освен това по силата на чл. 49 и чл. 50 от ЗУО държавата е длъжна да прилага мерки за планиране като изготвя и план за управление на отпадъците, както и програма за предотвратяване на образуването на отпадъци. Въвеждането на разрешителни и регистрационни режими също е задължение на държавата, регламентирано в ЗУО.

Общини. Общините са отговорни за събирането на отпадъците на тяхната територия, като извършват тази дейност самостоятелно или чрез регионални сдружения. По силата на чл.52 от ЗУО те са длъжни да изготвят програма за управление на отпадъците, чиято структура, цели и предвиждания отговарят на НПУО, включително на ППО, която по силата на ЗУО е неразделна част от НПУО. В общинските програми и наредби за управление на отпадъците могат да се включат и съвсем конкретни мерки за ПО, като например ограничаване на ползването на прибори за еднократна употреба при обществени мероприятия.

Икономически и научни субекти, неправителствени организации. За предотвратяване на образуването на отпадъци икономическите субекти, подпомагани от научните среди, могат да разработят продукти и производствени процеси, които са екологосъобразни и бедни на отпадъци и да оптимизират съществуващи процеси и продукти. Предлаганите на пазара продукти трябва да бъдат с по-дълъг живот, да са лесни за поправка и да са произведени и търгувани без излишни опаковки. Тоест икономическите субекти, подпомагани от научни организации, могат да предприемат мерки, с които се отказват от производството на неекологосъобразни продукти. Засега този отказ е по-скоро доброволен и продиктуван от маркетингови или други съображения, но той може да стане и задължителен при разработване и влизане в сила на съответни закони, наредби и стандарти. Неправителствени организации, които подкрепят идеите за общество, стремящо се към нулеви отпадъци, могат да създадат платформи и доброволни мрежи за всички субекти, които имат желание да допринесат за реализация на тези политики.

Домакинства. Въпреки, че основните количества отпадъци не се генерират от домакинствата, респективно от крайните купувачи, мерките за предотвратяване на отпадъци са насочени в най-голямата си част към тях. Всеки потребител може да ограничи купуването на стоки, които водят до образуване на много отпадъци и по този начин да принуди производителите да спрат или поне да намалят производството на такива стоки. На сегашния етап това означава потребителят да има такова съзнание, че дори да е готов да понесе ограничения в своите „удобства“, респективно да вложи повече усилия и време. Поради това реално и действащо предотвратяване на отпадъци сред потребителите може да

се очаква, когато на пазара се предлагат достатъчно стоки и услуги, които са ефективни от екологична гледна точка.

Определяне на мястото на предотвратяването на отпадъците в йерархията на управление на отпадъците

Предотвратяването на образуване на отпадъци е определено в РДО, респективно в §1, точка 28 от ДР на ЗУО, като: "Мерките, взети преди веществото, материалът или продуктът да стане отпадък, с което се намалява:

- количеството отпадъци, включително чрез повторната употреба на продуктите или удължаването на жизнения им цикъл;
- вредното въздействие от образуваните отпадъци върху околната среда и човешкото здраве; или
- съдържанието на вредни вещества в материалите и продуктите".

С цел по-доброто изясняване на цитираното определение неговите отделни компоненти могат да бъдат обяснени чрез термините: количествено и качествено предотвратяване. Докато намаляването на количествата отпадъци се нарича количествено предотвратяване на отпадъци, то намаляването на съдържанието на вредни вещества в материалите и продуктите се нарича качествено предотвратяване на отпадъците. Двата аспекта са тясно свързани и не трябва да се разглеждат като независими, а по-скоро като взаимно допълващи се. Само в случай, че даден продукт не бъде произведен, то той не би се превърнал в отпадък, т.е. в случая на 100% количествено предотвратяване няма да има нужда и от качествено предотвратяване.

Предотвратяването е хоризонтална мярка, която обхваща всички фази на потока на материали - добив, производство, разпространение и потребление. Предотвратяването на отпадъка не е само в една от тези фази. Колкото по-рано се реализират мерките по предотвратяване, толкова по-ефективни ще бъдат.

Йерархия на отпадъците. Общи положения.

В законодателството и в политиката за предотвратяване и управление на отпадъците се прилага като приоритетен ред следната йерархия на отпадъците:

- предотвратяване;
- подготовка за повторна употреба;
- рециклиране;
- друго оползотворяване, например оползотворяване за получаване на енергия;
- обезвреждане.

Цел на Програмата

За ограничаване на количеството отпадъци, генерирани на територията на Община Садово от съществено значение са мерките за предотвратяване и/или минимизиране на образуването на отпадъци. За подобряване на текущото състояние, относно генерираните количества отпадъци и в съответствие с йерархията за управление на отпадъците, един от основните приоритети на ПУО е провеждането на целенасочена политика за ПО, синтезиран в стратегическата цел на настоящата ППОО.

Стратегическа цел: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците, чрез предотвратяване образуването им.

Оперативната цел: е количествено ориентирана и е формулирана по следния начин: Нормата на натрупване на битовите отпадъци нараства със значително по-бавни темпове от нарастването на минималната работна заплата или през 2028г. ръстът на нормата на натрупване на битовите отпадъци да е по-нисък от ръста на минималната работна заплата, спрямо 2020г.

Оперативната цел е в синхрон с основната цел на европейската и национална политика в областта на околната среда „Прекъсването на връзката между икономическия растеж и нарастващото използване на ресурсите, което води до негативно влияние върху човека и природата“.

Индикатори за оценка на изпълнение на мерките за предотвратяване образуването на отпадъци

Определянето на индикатори за успеха на предотвратяване на образуването на отпадъци е изключително труден процес. Трябва да се определят „специфични качествени или количествени контролни показатели“ (индикатори), чрез които да може да се оценява и наблюдава напредъкът на изпълнението на мерките за ПО. В нашата програма индикаторите за изпълнение на оперативната цел са: Специфичен количествен текущ показател за наблюдение на напредъка е стойността на нормата на натрупване в общината и на минималната работна заплата за съответната година от програмния период.

Целевият индикатор е през 2028 г. ръстът на нормата на натрупване на битовите отпадъци да е по-нисък от ръста на минималната работна заплата спрямо 2020г.

За постигане на стратегическата и оперативна цел на ППОО с общия принос на всички граждани, Община Садово се ангажира да:

- Стимулира - като осигурява финансова подкрепа за граждански инициативи и икономически стимули за дейности, водещи до повторна употреба;
- Мотивира - като провежда информационни кампании, показващи ползите от промяна в консуматорските навици на хората;
- Дава пример - като въвежда мерки за предотвратяване на отпадъците в ежедневната практика и дейността на общинска администрация, чрез зелени обществени поръчки, предоставяне на електронни услуги, намаляване на използването на хартия и др.

Мерки за предотвратяване на образуването на отпадъци

В Приложение №4 към чл. 50, ал. 3, т. 2 на ЗУО са изброени 16 примерни мерки за ПО, обособени в три групи:

- мерки, които могат да засегнат рамковите или нормативни условия, свързани с образуването на отпадъци;
- мерки, които могат да засегнат фазата на проектиране, производство и разпространение;
- мерки, които могат да засегнат фазата на потребление и употреба.

Анализът на приложимостта на примерните мерки показва, че относими към компетенциите на местните власти и подходящи за прилагане в Община Садово са посочените по-долу мерки от Приложение № 4. За всяка мярка са представени нейната същност, досегашно прилагане и планирани действия в настоящата подпрограма по всяка мярка.

Мярка 1: Използване на планирането и стимулиращи икономически инструменти за насърчаване на ефикасното използване на ресурсите

Съдържанието на тази мярка може да се раздели на две групи дейности:

- Разработване на общински програми за предотвратяване образуването на отпадъци - съгласно българското законодателство, кметът на общината разработва Програма за управление на отпадъците и Подпрограма за предотвратяване образуването на отпадъци, която е част от нея. Кметовете на няколко общини, ако те са включени в регионално сдружение, могат да разработят и Програма за съответния регион.

- Прилагане на икономически мерки. С въвеждането на допълнителни плащания (екотакси, данъци, концесионни възнаграждения и пр.) за ползване на природни ресурси се цели намаляване на количеството на използваните ресурси в производството и по този начин и намаляване на количеството на отпадъците, които биха възникнали.

Въпреки, че вече са разработвани и приети различни програми, както в областта на околната среда като цяло, така и специално в областта на управление на отпадъците, не са предвиждани конкретни взаимообвързани мерки за предотвратяване на отпадъците.

Сама по себе си изготвената програма е мярка за планиране на ефективното използване на ресурсите. Въвеждането на „електронна община“, освен преките положителни ефекти за гражданите и бизнеса, има съществен принос към политиката за ПО и ефективно използване на ресурсите. Реализирането на мерки в това направление ще доведе до намаляване на употребата на офис хартия и консумативи, което е равнозначно на предотвратени тонове отпадъци в общината. Подобряването на обслужването на граждани в периода на програмата ще се фокусира и върху разширяване на предлаганите електронни услуги и тяхното популяризиране сред гражданите и фирмите. Въвеждането на услугите може да стане чрез ОП „Електронно управление и техническа помощ“ 2021-2027г., а информационната кампания за популяризиране ще се извършва в рамките на информационните кампании на общината за предотвратяване на отпадъците, като част от цялостната информационна дейност на общината по управление на отпадъците.

Наред с това, общината може да насърчава екологосъобразно поведение на гражданите и юридическите лица, чрез подходящи икономически стимули. Например въвеждане на по-ниски ставки на годишния патентен данък по ЗМДТ за еднолични търговци и предприемачи, чиято дейност води до повторна употреба на дадени продукти (услуги за ремонт на дрехи, обувки, мебели, велосипеди, електрическо и електронно оборудване). Целта е да се стимулират собствениците на занаятчийски работилници и ателиета за поправка да разширяват и модернизират своята дейност и използване на тези услуги от по-широк кръг потребители.

Тъй като трудно може да се измери точният ефект на количественото и качествено предотвратяване на отпадъци, постигнато в резултат на прилагането на тази мярка, подходящ индикатор за нейния успех може да бъдат стойностни показатели като например: брой разработени програми за ПО, брой изпълнени мерки от общинската програма за ПО, брой и/или стойност на въведените допълнителни екоплащания или икономически стимули.

Мярка 2: Разяснителни кампании и предоставяне на информация, насочена към широката общественост като цяло или към специфични групи от потребители

Тази мярка може условно да бъде разделена на информационни кампании и на мероприятия за обучение. Популяризирането на различни практически действия, водещи до предотвратяване на отпадъци, може да се извършва чрез съответни кампании в средствата за масова информация, рекламни брошури и пр. Целта на тези кампании е потребителят да е в състояние да взема информирано решение, относно предотвратяване на отпадъци при пазаруване или при извършване на ежедневните дейности в домакинството с оглед ПО и намаляване на тяхното количество.

Съществуват много добри примери за проведени информационни кампании относно ПО от местните власти: за намаляване на количеството отпадъчна хартия, образувано от разпространението на рекламни материали в това число и на безплатни вестници, в редица европейски страни съществува практика за поставяне на стикери „против нежелана поща“ на разположение на всеки, който желае да участва. От друга страна растящото място на

информационните и комуникационни технологии в дома отваря пътя за нови подходи, позволяващи „всички хартии“ да бъдат избегнати, като се дава приоритет на електронния носител, независимо дали става въпрос за битови сметки или за друга информация, предоставена на хартиен носител. В България също има добри примери за проведени информационни кампании за ПО, например кампанията „Зелена идея“, провеждана в различни радиа и финансирана по ОПОС 2007-2013г. Организирането на обучение на преподаватели може да бъде засилено, като съвместно с Министерството на образованието и науката се намери и подходящ начин (например в часовете на класния ръководител) за включване на преподаването на придобитите знания в учебната програма.

Досега на територията на Община Садово информационни кампании са провеждани главно за разделно събиране на отпадъци от опаковки, но не са провеждани такива, които са конкретно и целенасочено за предотвратяване на отпадъци. През периода на програмата се залага да бъдат проведени такива, на които ще се разяснява и предостави информация за ползите от предотвратяването на отпадъците и съвети за действия в тази посока. Основният резултат на тази мярка е повишаване на общественото съзнание. Специална целева група ще са децата и учениците в детските и учебни заведения, които много бързо се приобщават към „зелените“ идеи. Информационните кампании ще се фокусират приоритетно към намаляването на образуването на отпадъци от опаковки от хартия, картон, стъкло и пластмаса и биоразградими отпадъци.

Въпреки, че непосредствените резултати от тази мярка не могат да се измерят количествено, тя има много голямо значение за формиране на съзнание в потребителското общество, което се стреми да избягва образуването на отпадъци. Индикатори: Брой проведени информационни кампании и обучения.

Мярка 3: Зелени обществени поръчки

Както европейското, така и българското законодателство позволяват залагането на екологични критерии при обществените поръчки. България е сред европейските страни с най-малък дял на зелените обществени поръчки. За това положение съществуват редица причини от икономически и най-вече конюнктурен характер, поради които при възлагане на обществени поръчки най-често се прилага критерият „най-ниска цена“ или „икономически най-изгодна оферта“. Това означава, че в повечето случаи екологичните критерии не се вземат предвид. Дори обаче и да се използва само критерият най-ниска цена, има достатъчно възможности за прилагане на мярката, напр. при поръчки на стоки и услуги, които попадат в групата на стоките и услугите, за които има разработени критерии от ЕК например рециклирана хартия, офис и ИТ оборудване, осветление, почистващи продукти и услуги и др.

В Германия чрез закон е предвидено, че при възлагане на обществени поръчки трябва да се предвиди използване на такива продукти, които се характеризират с по-дълъг жизнен цикъл и са удобни за поправки и за повторна употреба. Чрез „повишаване на капацитета на общината за възлагане на зелени обществени поръчки“ или „разширяване на обхвата на зелени обществени поръчки“, или чрез прилагане на екологични критерии при избор на изпълнители общините могат да въздействат косвено върху образуването на отпадъци. Индикатори: Брой и/или стойност на „зелени“ обществени поръчки, брой обучени служители

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ОБЩИНА САДОВО 2021 - 2028

ПОДПРОГРАМА ЗА ПРЕДОТВРЯВАНЕ НА ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИ									
Стратегическа цел: 1	Намаляване на вредното въздействие на отпадъците, чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване								
Оперативна цел:	През 2028 г. ръстът на нормата на натрупване на битовите отпадъци да е по-нисък от ръста на минималната работна заплата, спрямо 2020г.								
Базови стойности на целевия индикатор	Минимална работна заплата: 610 лв. Норма на натрупване в Община Садово към 31.12.2020г.: 349 кг./жител/година								
Мярка	Дейности /мерки/	Бюджет (лв)	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
1.Използване на Планиране то и стимулиращи икономически инструменти за насърчаване ефикасното използване на ресурсите.	1.1. Разработване на програма за управление на отпадъците с включени цели и мерки за ПО	5000	Отчисления по чл.64 от ЗУО	2021	Одобрена от общински съвет Програма за управление на отпадъците	Етапи на изготвяне на Програма за управление на отпадъците с включени мерки за ПО	Разработена и приета Програма за управление на отпадъците с включени мерки за ПО	Община	Обществеността и други заинтересовани страни, които участват в обществените консултации при разработването на програмата
	1.2. Извършване на мониторинг на изпълнение на мерките за ПОО заложи в програмата	-	-	2021-2028	Намаляване на вредното въздействие на отпадъците	Ежегодно - брой изпълнени/в процес на изпълнение мерки	Всички мерки, включени в ППОО са изпълнени до края на 2027 г.	Еколог	
	1.3. Пилотно въвеждане на намален размер на такса „Битови отпадъци“ за домакинствата, които прилагат домашно компостиране	-	-	2021-2028	Осигурен данъчен стимул за домакинствата	Подготовка на промени в размера на такса „Битови отпадъци“ към Наредба за реда за определяне иъбиране на местните такси, цени на услуги и права	В приложението към Наредбата са определени по-ниски ставки на такса „Битови отпадъци“ за домакинства с домашно компостиране	Общински съвет	Община

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ОБЩИНА САДОВО 2021 - 2028

	1.4. Определяне на ниски ставки на патентния данък по ЗМДТ за данъчно задължени лица, чиято дейност пряко води до повторна употреба на продукти				Осигурени стимули за лицата, предоставящи услуги, водещи до предотвратяване на отпадъци	Подготовка на промени в размера на патентния данък към Наредба за реда за определяне и събиране на местните такси, цени на услуги и права в Садово	В приложението към Наредбата са определени ниски ставки на патентния данък за услуги,отнасящи се до повторна употреба на продукт	Общински съвет	Община
	1.5. Съставяне на регистър на всички производствени фирми на територията на общината и създаване на база данни за отделяните производствени отпадъци от тях				Осигуряване на актуална база данни	Етапи на събиране на информацията и бр. обхванати фирми	Съставен регистър	Община	Фирми и предприятия
2.Използване на разяснителни кампании и предоставяне на информация, насочена към широката общественост като цяло или към специфични групи от потребители	2.1.Изготвяне на годишен план за действие, относно информация и кампании за предотвратяване на отпадъците				Гражданите и фирмите са запознати с ползите от ПО	Изготвени годишни планове		Еколог	
	2.2.Провеждане на кампании за разясняване и предоставяне на информация за политиките по предотвратяване на отпадъците	В рамките на ежегодния бюджет	Общински бюджет Отчисления по чл.64 от ЗУО, Оперативни програми		Гражданите и фирмите са запознати с ползите от ПО	Брой реализирани дейности от годишния план за действие	До 2027г. проведени минимум 3 информационни кампании	Ресорен заместник кмет	
3.Зелени обществени поръчки	Обучение, относно „зелени обществени поръчки" на служител/и от	2 000	Общински бюджет	2021-2028	Служител/и на Общината са преминали обучения по темата за зелени	Брой обучени служители	Към края на 2025г. 5% от обществените поръчки са „зелени"		

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ОБЩИНА САДОВО 2021 - 2028

	общинската администрация с функции за възлагане на обществени поръчки				обществени поръчки				
--	---	--	--	--	--------------------	--	--	--	--

Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци

Най - добрата политика е образуването на отпадъци да бъде предотвратено. За България и българските общини тази политика е в начален стадий и постигането на резултати ще изисква упорита работа и по-продължително време. Ето защо в краткосрочна перспектива управлението на отпадъците в Община Садово ще се подобрява, чрез дейности, свързани с повторно използване, рециклиране и оползотворяване на отпадъците.

В съответствие с националните цели за повторна употреба, рециклиране и оползотворяване на отпадъците, както и стремежът за изпълнение на общинските цели за рециклиране, оползотворяване и намаляване на депонираните отпадъци, доведоха до поставянето на:

Стратегическа цел 2: „Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци, което да намали риска за населението и околната среда от депонирането им" в Програмата за управление на отпадъците, за която са разработени мерки, тематично разделени в четири подпрограми:

- Подпрограма за разделно събиране и изпълнение на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци най-малко от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло.
- Подпрограма за разделно събиране и постигане на целите за биоразградимите битови отпадъци в т.ч. за биоотпадъците.
- Подпрограма за изпълнение на изискванията и целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци.
- Подпрограма за предотвратяване и намаляване на риска от депонирани отпадъци.

4.2.Подпрограма за разделно събиране и изпълнение на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци най-малко от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло

РДО поставя изисквания пред българските общини да достигнат поетапно до 2030 г. рециклиране на битовите отпадъци от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло (в които потоци се включват и отпадъците от опаковки от същите материали) в следните количества:

- до 1 януари 2020г. - най-малко 50 на сто от общото им тегло.
- до 1 януари 2030г. – най-малко 65 на сто от общото им тегло.

Съобразно нормативната уредба всяка община може да достигне целта самостоятелно или заедно с други общини, в зависимост от решението на Общото събрание на съответното РСУО и наличната инфраструктура за третиране на отпадъците в общината и региона. Системите за разделно събиране и рециклиране на отпадъците от опаковки от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло, които се осъществяват и финансират основно от организациите по оползотворяване, чрез схемите за „разширена отговорност на производителя" се отчитат и допринасят в голяма степен за постигане от общините на целите за рециклиране на битовите отпадъци.

Имайки предвид добрите практики община Садово, чрез сключване на договор с „БУЛЕКОПАК“ АД е предприела действия и организира разделното събиране на отпадъците от опаковки от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло. В резултат от предприетите мерки се очаква количеството на разделно събраните битови отпадъци от опаковки в общината да нарасне и да достигне до необходимото за изпълнение на целите на

общината за рециклиране на тези потоци отпадъци. Поради това, общината ще предприеме допълнителни действия в следните направления:

- Разширяване и оптимизиране на системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки и редовно спазване графика за извозването им при строг контрол на разделно събрания отпадък;
- Предоставяне на информация за количествата разделно събрани и предадени за рециклиране битови отпадъци от всички юридически лица на територията на общината;
- Мерки, свързани с осъществяване на контрол за изпълнение на изискванията за разделно събиране и предаване на рециклируеми битови отпадъци;
- Въвеждане на стимули за гражданите и юридическите лица за активно участие в организираните от общината системи за разделно събиране на отпадъците.

В тази подпрограма не са включени част от мерките, които имат пряка връзка с постигането на специфичните цели, но са тематично отнесени в други подпрограми в рамките на настоящата Програма за управление на отпадъците 2021-2028г., тъй като имат хоризонтален характер и допринасят за постигането на няколко стратегически и оперативни цели на програмата. Пряко отношение към постигане на оперативната цел на настоящата подпрограма са мерките от други подпрограми, свързани например с:

- Осъществяване на информационни кампании за ползите от разделното събиране на отпадъци;
- След въвеждане на методиката на национално ниво и влизане в сила на националните нормативни изисквания за определяне на ТБО, където е възможно определянето и да е пряко свързано с количествата изхвърлени отпадъци;
- Внедряване на електронна информационна система за управление на отпадъците в общината, чрез която ще се събират данни за отпадъците, вкл. модул за разделно събрания и предадени за рециклиране, за проследяване на степента на постигане на целите и вземане на съответните управленски решения;
- Обучителни програми за поддържане и подобряване капацитета на администрацията и контролиращите служители на общината;
- Общи събрания на РСУО, обвързани с вземане на решения за подхода за изпълнение на целите на общините в РСУО и решения по други въпроси.

ПОДПРОГРАМА ЗА РАЗДЕЛНО СЪБИРАНЕ И ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА ПОДГОТОВКА ЗА ПОВТОРНА УПОТРЕБА И ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ НА БИТОВИТЕ ОТПАДЪЦИ НАЙ - МАЛКО ОТ ХАРТИЯ И КАРТОН, МЕТАЛИ, ПЛАСТМАСА И СЪТЪКЛО	
Стратегическа цел: 2	Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци, което да намали риска за населението и околната среда от депонирането им
Оперативна цел:	Достигане на целите за рециклиране на битовите отпадъци от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло
Текущи индикатори	2020 г. - минимум 50% от общото тегло на отпадъците от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло са подготвени за повторна употреба и рециклиране.
Целеви индикатори	2030 г. - минимум 65% от общото тегло на отпадъците от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло са подготвени за повторна употреба и рециклиране

Марка	Дейности /мерки/	Бюджет (лв)	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеца	Партньор
	1.1. Разширяване и оптимизиране на системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки и редовно спазване графика за извозването им при строг контрол на разделно събрания отпадък		Организация по оползотворяване на отпадъци от опаковки		Оптимизирана система за разделно събиране на отпадъци от опаковки	Спазване графика за извозването	Разширена и оптимизирана система	Организация по оползотворяване на отпадъци от опаковки	Община
	1.2. Усъвършенстване на системата за разделно събиране на хартиени, картонени, найлонови и пластмасови отпадъци в административните, държавни и обществени сгради		Организация по оползотворяване на отпадъци от опаковки		Усъвършенстване на системата	Брой обхванати сгради в системата	Всички административни, държавни и обществени сгради са обхванати	Общинска администрация	
	1.3. Публикуване на интернет страницата на общината и широко оповестяване на точните местонахождения на площадките за безвъзмездно предаване на разделно събрани			постоянен	Обществеността е информирана	Подготовка на информация за публикуване на интернет страницата на общината	Общината е публикувала на интернет страницата си информация	Еколог	

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ОБЩИНА САДОВО 2021 - 2028

отпадъци, какви отпадъци и в какви количества могат да се оставят на тези площадки и т.н.								
1.4. Ежегодно планиране и осъществяване на тематични проверки за изпълнение на изискванията за разделно събиране и изхвърляне на отпадъците в организираната от общината система за разделно събиране на отпадъците			ежегодно	Изготвен доклад до кмета за резултатите от осъществения контрол	Брой осъществени тематични проверки	Осъществени ежегодни проверки	Еколог	
1.5.Ежегодно събиране и обработка на информация от фирми и др. юридически лица за разделно събрани и предадени за рециклиране отпадъци в електронна информационна система за отпадъците на общината	-	-	ежегодно	Общината да разполага с информация за количествата разделно събрани отпадъци на територията на общината	Брой на фирми и юридически лица, които са представил и навременна и пълна информация	Всички фирми и юридически лица представят навременна и пълна информация	Ресорен зам.кмет	
1.6. Въвеждане на годишни награди за граждани/ фирми за активно участие в системата за разделно събиране на битовите отпадъци	2000	Общински бюджет (в рамките на бюджета за ежегодните информационни кампании)	2021-2028	Стимулиране на гражданите и юридическите лица за активно участие в системите за разделно събиране на отпадъците	Брой организирани събития за връчване на награди на граждани и юридически лица	Най-малко 3 организирани събития за връчване на годишни награди	Звеното в общината отговорно за информационните кампании и връзки с обществеността	

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ОБЩИНА САДОВО 2021 - 2028

	1.7.Усъвършенстване на системите за разделно събиране на отпадъци от специфичните отпадъчни потоци и на масово разпространени опасни отпадъци от домакинствата /луминисцентни лампи, батерии, акумулатори и отработени масла, електрически и електронни уреди и др./	-	Общински бюджет	2021-2028	Общината разполага с допълнителни възможности за разделно събиране и отчитане на рециклируем и отпадъци	Предварителни дейности, проучване на организациите и сключване на договор	Сключени договор с организации по оползотворяване	Ресорен зам.кмет	
	1.8.Инициране на общо събрание на РСУО с оглед вземане на решение за начина на постигане на целите за рециклиране и оползотворяване на битовите отпадъци и други свързани въпроси				Общината разполага с необходимата информация за подхода на общините от РСУО за изпълнение на целите за битови отпадъци	Осигуряване на представител на общината в заседанията на РСУО	Протокол от проведени Общи събрания на РСУО с взети решения		

Подобряване на организацията по разделяне, временно съхранение, събиране и транспортиране на отпадъците.

4.3. Подпрограма за разделно събиране и постигане на целите за биоразградимите битови отпадъци в т.ч. за биоотпадъците

„Биоразградими“ са всички битови отпадъци, които имат способността да се разграждат анаеробно или аеробно, като хранителни и растителни отпадъци, хартия, картон и други. „Биоотпадъците“ са част от биоразградимите битови отпадъци и по-конкретно отпадъците от парковете и градините, хранителни и кухненски отпадъци от домакинствата, ресторантите, заведенията за обществено хранене и търговските обекти, както и подобни отпадъци от предприятията на хранително - вкусовата промишленост.

По-голямата част от битовите отпадъци от домакинствата и други организации са биоразградими отпадъци. Ето защо българското законодателство въведе конкретни количествени цели за разделно събиране, рециклиране и оползотворяване на битови биоотпадъци, както и цели за отклоняване на битови биоразградими отпадъци от депата. Разпоредбите на ЗУО изискват до 31 декември 2020г. ограничаване на количеството депонирани биоразградими битови отпадъци до 35 на сто от общото количество на същите отпадъци, образувани в Република България през 1995г. Амбициозни национални цели за оползотворяване на битовите биоотпадъци са поставени и в Наредбата за разделно събиране на биоотпадъците, приета през месец декември 2013г.

Наредбата задължава кметовете на общини във всеки от регионите за управление на отпадъци да постигат следните **регионални** цели за разделно събиране и оползотворяване на битови биоотпадъци:

- до 31 декември 2020 г. - не по-малко от 35 на сто от количеството на битовите биоотпадъци образувани в региона през 1995г.;
- до 31 декември 2025 г. - не по-малко от 70 на сто от количеството на битовите биоотпадъци образувани в региона през 2014г.

Целите се изпълняват съвместно от всички общини в региона, в съответствие с решението, взето от Общото събрание на съответната РСУО. Целите се считат за изпълнени, при условие, че биоотпадъците са събрани разделно при източника на образуване, транспортирани и предадени за оползотворяване. Наредбата изисква кметовете на общини да осигурят цялото количество образувани биоотпадъци от поддържането на обществени площи, паркове и градини на територията на общината да се събират разделно и оползотворяват.

Биоотпадъците, преработени чрез домашно компостиране, се считат от законодателството за предотвратени отпадъци и не се отчитат за изпълнение на целите за биоотпадъците.

В съответствие с националните политики и изисквания, община Садово си поставя следните цели, относно управлението на биоразградимите отпадъци и биоотпадъците до 2020г.:

- Ежегодно до 2025 г. вкл., ограничаване на количеството депонирани биоразградими битови отпадъци от общото количество на същите отпадъци, образувани в общината през 1 г., а до края на 2025 г. ограничаване на количеството депонирани биоразградими битови отпадъци до 70 на сто от общото количество на същите отпадъци, образувани в общината през 1995 г.

- Разделно събиране и оползотворяване на битови биоотпадъци в следните количества:
 - до 31 декември 2020 г. - не по-малко от 50 на сто от количеството на битовите биоотпадъци образувани в общината през 2014г.
 - до 31 декември 2025 - мин. 75% от количеството на битовите биоотпадъци образувани в региона през 2014 г.

Към момента общината изпълнява целите за намаляване на депонираните биоразградими битови отпадъци, но трябва да се положат допълнителни усилия за изпълнение на целите за битовите биоотпадъци, тъй като все още няма изградена инсталация за оползотворяване на зелените отпадъци. За да се изпълняват целите за намаляване на биоразградимите битови отпадъци е необходимо в най-кратки срокове да бъдат взети мерки за изграждане на компостираща инсталация за зелените отпадъци към РСУО.

Сравнително малко е количеството на генерираните хранителни отпадъци, както и малък е броят на обществените генератори на такива отпадъци - детски градини, учебни заведения, ресторанти и др., от които да се събират разделно. Необходимо е в общинската наредба за управление на отпадъците да бъдат включени специални разпоредби и изисквания за разделно събиране и оползотворяване на зелените биоотпадъци, които да влязат в сила след създаване на съответната система, включително и биоотпадъците от пазарите, които също подлежат на компостиране.

В подпрограмата за достигане на целите и изискванията за биоразградимите отпадъци са предвидени мерки, които условно могат да бъдат класифицирани като инвестиционни мерки и „меки“ мерки.

- Инвестиционните мерки в програмата са свързани с ОПОС 2021-2027г., както и от други източници на финансиране. Новите инвестиции са свързани главно с:
 - Закупуване и предоставяне на домакинствата на компостери за домашно компостиране;
 - Закупуване на съдове за разделно събиране на биоотпадъци и транспортни средства за превоз на разделно събрани биоотпадъци.

Наборът от „меки“ мерки за постигане на набелязаните цели включва внедряване на информационна система за отчитане на домашното компостиране, като модул от бъдещата интегрирана информационна система.

В настоящата подпрограма не са включени част от „меките“ мерки, които имат пряка връзка с постигане на набелязаните цели на програмата, но са описани в други подпрограми, тъй като имат хоризонтален характер и допринасят за постигането на няколко цели и подцели на плана. Пряко отношение към постигане на набелязаната цел на настоящата програмата са мерките от другите програми на плана, свързани с:

- осъществяване на информационните кампании за насърчаване на населението да събира разделно отпадъците и за активно предоставяне на информация за битовите отпадъци;
- продължаване прилагането на икономически инструменти, които чрез стимули и санкции да доведат до постигане на набелязаните цели /отчисленията за депониране, редуция на ТБО за участващите в системите за разделно събиране/;
- включването в общинската наредба на специални разпоредби и изисквания за разделно събиране и оползотворяване на биоотпадъците;

- периодично извършване от общината на проучвания за морфологичния състав на битовите отпадъци;
- определяне на ТБО, възможно най-пряко свързано с количествата изхвърлени отпадъци;
- обучение и подобряване административния капацитет за инспекции по управление на отпадъците на общинско ниво;
- мерките за разработване и внедряване в общината на електронна информационна система за отчитане изпълнението на целите за рециклиране и оползотворяване на битовите отпадъци;
- мерките, свързани с подобряване на оползотворяването и на рециклирането на битовите отпадъци от хартия и картон, включително и опаковки от същия материал, тъй като те са едновременно и биоразградими отпадъци.

Реализацията на мерките от настоящата подпрограма гарантира поетапното намаляване на количествата депонирани биоразградими отпадъци и за насърчаване на разделното събиране на биоотпадъците с цел компостиране и анаеробно разграждане, както и за третиране на биоотпадъците по начин, който осигурява висока степен на защита на околната среда.

Осъществяването на програмата има значителен принос за изпълнение и на целите за намаляване на парниковите газове в съответствие с Третия национален план по изменение на климата до 2020 г., тъй като изпълнението на мерките за биоразградимите отпадъци са едновременно и мерки за намаляване и предотвратяване на емисиите на метан от депата за битови отпадъци.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ОБЩИНА САДОВО 2021 - 2028

ПОДПРОГРАМА ЗА РАЗДЕЛНО СЪБИРАНЕ И ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА БИОРАЗГРАДИМИТЕ БИТОВИ ОТПАДЪЦИ В Т.Ч. ЗА БИООТПАДЪЦИТЕ	
Стратегическа цел: 2	Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци, което да намали риска за населението и околната среда от депонирането им
Оперативна цел:	Достигане на целите и изискванията за биоразградимите, в т.ч. за биоотпадъците
Текущи индикатори	2020г. - количеството отклонени от депониране биоразградими битови отпадъци е до 35% от общото количество на същите отпадъци, образувани в общината през 1995г.; 2020 - мин. 50% от количеството на битовите биоотпадъци образувани в региона през 2014 г. са разделно събрани и оползотворени
Целеви индикатори	2025г. - количеството отклонени от депониране биоразградими битови отпадъци е до 70% от общото количество на същите отпадъци, образувани в общината през 1995г.; 2025 - мин. 75% от количеството на битовите биоотпадъци образувани в региона през 2014 г. са разделно събрани и оползотворени

Мярка	Дейности (мерки)	Бюджет	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
1. Достигане на целите и изискванията за биоразградимите, в т.ч. за биоотпадъците	1.1. Приоритетна рекултивацията на депата за битови отпадъци, които не отговарят на нормативните изисквания	5 000 000	ОПОС 2021-2027	2025		Технически, финансови и административни процедури по осигуряване на финансиранедд	Рекултивирано Депо за ТБО в кв. Точиларци и и изграждавна площадка за сепариране на отпадъци	Ресорен зам.кмет	
	1.2. Оптимизира събирането и третирането на отпадъци и внедряване на съвременни технологии за разделно събиране, предварително третиране, компостиране на	2 000 000	ОПОС 2014-2020	2022	Изградена инсталация за компостиране на зелените отпадъци, с която се намаляват депонираните биоразградими отпадъци	Етапи на подготовка и изпълнение на проекта в съответствие с одобрения за финансиране проект	Въведена в експлоатация инсталация	Общини Садово и Стамболийски	

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ОБЩИНА САДОВО 2021 - 2028

	биоразградимите отпадъци, с цел повишаване на количествата рециклирани отпадъци и стимулиране на повторната употреба								
	1.3. Включване в общинската наредба за управление на отпадъците на изисквания за разделно събиране на зелените отпадъци, след осигуряване на системата за разделното им събиране				Нормативно са определени изискванията за разделно събиране на зелените отпадъци	Подготвени изменения в Наредбата за управление на отпадъците на територията на Общината	Приети изменения в Наредбата за управление на отпадъците на територията на Общината	Общински съвет	
	1.4. Закупуване на транспортни средства за превоз на разделно събрани биоотпадъци	300 000	ОПОС 2021-2027, ПУДООС/ДБ/ Отчисления по чл.64 от ЗУО Общински бюджети	2021-2027	Закупени превозни средства за транспортиране на разделно събрани биоотпадъци	Брой закупени транспортни средства	Закупени транспортни средства за превоз на биоотпадъците	Община	Общини от РСУО

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ОБЩИНА САДОВО 2021 - 2028

	1.6. Разработване и внедряване на модула от информационната система за битовите отпадъци на общината, отчитащ битовите биоразградими, в т.ч. и биоотпадъците	5 000	ОП „Електронно управление и техническа помощ“ 2021-2027	2024	Работещ модул за биоразградимите и биоотпадъците като част от информационната система за битовите отпадъци на общината	Етапи на възлагане и изпълнение на поръчката	Общината отчита изпълнението на целите за биоразградимите и биоотпадъците в съответствие с изискванията на Наредбата за разделно събиране на биоотпадъците	Община	Всички оператори и организации, които подават информация в информационната система
--	--	-------	---	------	--	--	--	--------	--

4.4. Подпрограма за изпълнение на изискванията и целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци

Отпадъците от строителството и разрушаването във висока степен подлежат на рециклиране и повторна употреба. Така от проблем за околната среда, те могат да се превърнат в ресурс. Това е основен подход в устойчивото управление на отпадъците, наложен от активната политика на ЕС в това направление. Според РДО до 2030г. подготовката за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване на материали от неопасни отпадъци от строителство и разрушаване, следва да се увеличи най-малко до 90% от общото им тегло, като се изключват незамаърсени почви, земни и скални маси от изкопи в естествено състояние.

- до 1 януари 2020г. - най-малко 70 на сто от общото тегло на отпадъците.
- до 1 януари 2030г. - най-малко 90 на сто от общото тегло на отпадъците

Важна предпоставка за постигане на целите са част от действията, предприети на национално ниво до момента, а именно:

- за първи път е разработен и одобрен Национален стратегически план за управление на отпадъците от строителство и разрушаване на територията на Република България за периода 2011 -2020г.;
- одобрени са нормативни разпоредби в ЗУО и в Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали. В тях са разграничени ясно отговорностите на общинските, регионалните и централните институции.

Община Садово, както и другите общини в страната имат следните отговорности, произтичащи от ЗУО и Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали:

- Организиране на събирането, включително разделното, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата;
- Когато общината е възложител на строителни дейности или на дейности по разрушаване на сгради, включително принудително премахване на строежи е длъжна:
 - Да разработи План за управление на строителните отпадъци, като задължителна част от строителната документация за инвестиционния проект за издаване на разрешение за строеж;
 - Да изпълни реално Плана за управление на строителните отпадъци;
 - Да влага в строежите определен процент материали от рециклирани строителни отпадъци или материално оползотворяване в обратни насипи;
 - Да осигури селективното разделяне и материално оползотворяване на определени видове отпадъци в минимални количества.

Изискването за разработване на План за управление на строителните отпадъци не се прилага за:

- разрушаване на сгради с разгъната застроена площ (РЗП) под 100 кв. м;
- реконструкция, основен ремонт и/или промяна предназначението на строежи с РЗП, по-малка от 500 кв.м;
- строеж на сгради с РЗП, по-малка от 300 кв.м;
- разрушаване на негодни за ползване или застрашаващи сигурността строежи, когато тяхното премахване е наредено по спешност от компетентен орган.

Планът за управление на строителните отпадъци се включва в обхвата на инвестиционните проекти по Глава 8 от ЗУТ, а за обектите за които не се изисква одобрен инвестиционен проект по ЗУТ, се изготвя като самостоятелен план. Изпълнението на плана за управление на отпадъците се установява:

- за строежите, за които се упражнява строителен надзор - с окончателния доклад по чл.168 от ЗУТ на лицето, упражняващо строителния надзор, в който се описва изпълнението на целите за оползотворяване и рециклиране на строителни отпадъци и целите за влагане на рециклирани строителни материали при изпълнение на проекта;
- за строежите, за които не се упражнява строителен надзор - с отчет до кмета на общината по образец съгласно Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали.

Докладите и отчетите се представят на органа, одобрил инвестиционния проект или плана за управление на строителните отпадъци, както и на РИОСВ. При строителство, разрушаване на законни строежи и при доброволно премахване на незаконни строежи или на негодни за ползване или застрашаващи сигурността строежи, възложителят на строителните дейности носи отговорност за изпълнението на целите, свързани с оползотворяване на материали от строителни отпадъци.

Анализите на строителните отпадъци и на инфраструктурата за строителните отпадъци ни показват, че община Садово, както преобладаващата част от общините, а и фирмите в страната, депонират строителните си отпадъци нерегламентирано. На територията на общината, както и в региона все още няма инсталация за рециклиране на строителните отпадъци. За това е необходимо общината да направи проучване за възможностите за рециклиране на строителните отпадъци в териториално близки райони, както и за оползотворяване на строителни отпадъци в обратни насипи, рекултивация на нарушени терени и стари депа и други подобни и информирание на гражданите и организациите, чрез публикации на интернет страницата си.

В Наредбата за управление на отпадъците на територията на общината, подробно са разписани изискванията на ЗУО и Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали. В законодателството е регламентирано, че разходите за управление на отпадъците от строителство и разрушаване, следва да се поемат от притежателите на отпадъците. В тази връзка доставянето на отпадъците до съоръженията за третиране и заплащането на цената за приемането им е задължение на съответния притежател. В условията на общината е възможно приемането на отпадъци да става срещу заплащане на услуги по разполагане на контейнери на мястото на образуването и извозването им до площадки за временно съхранение или директно до съоръжения. Размерът на заплащането ще зависи от транспортните разстояния и ще бъде по-висок за малките населени места. Следователно необходимо е да бъдат предприети мерки за предотвратяване възникването на нерегламентирани сметища. Препоръчва се тези мерки да са насочени към предотвратяване на тези практики във възможно най-ранен етап, например чрез изискване на договор за предаване на отпадъци преди издаване на разрешението за строеж или със плана за управление на отпадъците при разрушаване на сгради.

В подпрограмата за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради са предвидени мерки, които условно могат да бъдат разграничени като инвестиционни мерки и „меки“ мерки.

Инвестиционните мерки са свързани главно с изпълнението на съоръжения и инсталации за селективно разрушаване, подготовка, рециклиране и оползотворяване на строителни

отпадъци и за производство на рециклирани строителни материали. Необходимостта от изграждането на такива съоръжения, местоположението и капацитета им са дефинирани в Националния стратегически план за управление на отпадъците от строителство и разрушаване на територията на Република България за периода 2011-2020г. Те могат да бъдат изградени чрез публично - частно партньорство между бизнеса и общините, включително чрез предоставяне на подходящи общински терени за изграждане на съоръжения.

В подпрограмата не са включени част от „меките“ мерки, които имат пряка връзка с постигане на набелязаните цели на програмата, тъй като са описани в други подпрограми.

Пряко отношение към постигане на набелязаната цел на настоящата програма са мерките от другите програми на плана, свързани с:

- Програми за обучение на служители за целите на изпълнение на изискванията за селективно разрушаване на сгради и за разделяне на строителните отпадъци в процеса на строителството;
- Осъществяване на информационните кампании за насърчаване на населението и бизнеса да събира разделно отпадъците и за активно предоставяне на информация за отпадъците;
- Разработване и внедряване на интегрирана общинска информационна система за отчитане на отпадъците, включително изпълнението на целите за рециклиране и оползотворяване на отпадъци с подсистема за строителните отпадъци.

България има много малко практически опит в разглежданата област, поради което са необходими постоянни и координирани усилия на централните, регионалните и местни власти както и на бизнеса от строителния бранш и на неговите браншови организации. При планиране на осъществяване на мерките, отнасящи се до строителните отпадъци е взето под внимание, че за депонирането на тези отпадъци се заплащат отчисления за депониране за всеки тон депониран отпадък, аналогично на отчисленията за депониране на битови отпадъци.

ПОДПРОГРАМА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ИЗИСКВАНИЯТА И ЦЕЛИТЕ ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ И ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА СТРОИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ	
Стратегическа цел: 2	Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци, което да намали риска за населението и околната среда от депонирането им
Оперативна цел:	Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци от строителните дейности
Текущи индикатори	Ежегодно до 2028 г. в строежите с възложител община Садово се влагат рециклирани строителни материали в количества, съгласно изискванията на Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали. Брой одобрени инвестиционни проекти с включен План за управление на строителните отпадъци
Целеви индикатори	През 2021 г. в строежите с възложител община Садово се влагат рециклирани строителни материали в количества, съгласно изискванията на Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали за 2021г. Всички инвестиционни проекти, одобрени от общината включват План за управление на строителните отпадъци, който се изпълнява

Мярка	Дейности (мерки)	Бюджет	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеца	Партньор
1.Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци от строителните дейности на община Садово	1.1.Прилагане на контрол за изпълнение изискванията на ЗУО относно строителните отпадъци и Наредбата за строителните отпадъци	-	-	2021-2028	Осъществен контрол за изпълнение изискванията на ЗУО относно строителните отпадъци и Наредбата за строителните отпадъци	В годишните планове за извършване на контролна дейност са включени тематични проверки относно спазване на изискванията за строителни отпадъци, брой извършени проверки; брой наложени санкции; брой съставени предписания	Спазени са всички изисквания на ЗУО относно строителните отпадъци и Наредбата за строителни отпадъци	Община	Възложители на инвестиционни проекти

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ОБЩИНА САДОВО 2021 - 2028

	1.2. Стимулиране изграждането на мощности за рециклиране или система за раздробяване на строителните отпадъци		ПЧП, частни инвестиции	постоянен	Изградена инсталация за оползотворяване или система за раздробяване на строителни отпадъци		Брой инсталации	Община	Частен бизнес
	1.3. Отреждане е предоставяне на временна площадка на която гражданите и други организации да могат да оставят / срещу заплащане/ разделно събрани строителни отпадъци от малки ремонтни дейности до определени количества	40 000	Общински бюджет	2021-2028	Гражданите и други организации не изхвърлят строителните отпадъци в контейнерите за битови отпадъци		Осигурена временна площадка за строителни отпадъци от малки ремонти	Ресорен зам. кмет	
	1.4. Проучване за възможностите за рециклиране на строителните отпадъци в териториално близки райони, както и за оползотворяване на строителни отпадъци в обратни насипи, рекултивация на нарушени терени и стари депа и		Общински бюджет	2021-2028	Осигурена възможност за рециклиране на строителните отпадъци в териториално близки райони, както и за оползотворяване на строителни отпадъци в обратни насипи, рекултивация на нарушени терени и стари депа и		Направено проучване	Еколог	

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ОБЩИНА САДОВО 2021 - 2028

	други подобни терени.				други подобни терени.				
--	-----------------------	--	--	--	-----------------------	--	--	--	--

4.5. Подпрограма за предотвратяване и намаляване на риска от депонирани отпадъци

Депонирането на отпадъците стои на най - ниското ниво в йерархията на управлението на отпадъците, въведена с европейското и националното законодателство. Все още дори и най-напредналите държави не могат да предотвратят напълно депонирането на отпадъци. Ето защо, част от усилията за подобряване на управлението на отпадъците са насочени към управление и предотвратяване на риска от депонираните отпадъци, което може да се постигне чрез няколко групи мерки:

- Ползване на депа, които отговарят на екологичните нормативни изисквания и минимализират рисковете за околната среда;
- Чрез намаляване на количествата депонирани отпадъци, посредством увеличаване дела на рециклираните и оползотворени отпадъци;
- Закриване и рекултивация на общински депа за битови отпадъци с прекратена експлоатация, които предвиждат оползотворяване на полезните компоненти при осъществяването на рекултивационните дейности;
- Последващи грижи след рекултивацията на депата и мониторинг на закритите депа;
- Предотвратяване на депонирането на опасни битови отпадъци, чрез разделното им събиране и предаване за обезвреждане.

Част от мерките, свързани с подобряване на йерархията на управление на битовите отпадъци (рециклиране и оползотворяване на биоразградимите и рециклируемите от хартия, метал, пластмаса и стъкло и др.), както и на строителните отпадъци и утайките от ПСОВ, имат едновременно принос и за намаляването на депонираните отпадъци, но са включени систематично в предходните подпрограми.

В настоящата подпрограма са включени допълнителни мерки от компетенциите на община Садово, свързани с:

- осигуряване на екологосъобразно депониране на остатъчните битови отпадъци на депо, отговарящо на всички нормативни изисквания;
- разделно събиране на опасни битови отпадъци и предаването им за обезвреждане.

Община Садово е сред общините в България, които спазват изискванията за депониране на битовите отпадъци на депа, които отговарят на европейските и националните изисквания от средата на 2009 г., когато за България беше крайният срок за привеждане в съответствие с тези изисквания.

В подпрограмата са включени и някои свързани с депонирането на смесени битови отпадъци мерки, и по-конкретно – закупуване на нови контейнери за смесени битови отпадъци с оглед унифициране на системата за събиране и извозване на смесените битови отпадъци на територията на общината, което се мотивира от изготвените анализи за управление на отпадъците. Общината може да ползва ПУДООС като инструмент за финансиране, както редица общини в страната, тъй като средствата се отпускат като безлихвени заеми за петгодишен срок с двегодишен гратисен период.

Що се отнася до намаляване и предотвратяване на риска от депониране на опасни битови отпадъци, мерките, които общината ще предприеме, се отнасят основно до сключването на договори с организация за оползотворяване на отпадъчни масла, отпадъци от електронно и електрическо оборудване и батерии и акумулатори, както и осигуряване на площадка, на която домакинства и източници, подобни на домакинства, могат да оставят разделно събрани опасни битови отпадъци (като например, стари препарати за растителна защита, кутии с бои и лакове и др.).

В подпрограмата не са включени част мерките, които имат пряка връзка с постигане на оперативните цели на подпрограмата, но са описани в други подпрограми на настоящата Програма, тъй като имат хоризонтален характер и допринасят за постигането на повече от една стратегическа цел. Пряко отношение към постигане на набеязаните цели на настоящата подпрограмата са мерките от други подпрограми, свързани с:

- осъществяване на информационните кампании за предотвратяване на отпадъците и за насърчаване на населението и бизнеса да събира разделно отпадъците и за активно предоставяне на информация за битовите отпадъци;
- наличието на актуален анализ за морфологичния състав на битовите отпадъци и възлагане на такова през 2025г. в съответствие с изискванията на нормативната уредба (на всеки 5 години);
- определяне на такса битови отпадъци, по-пряко свързано с количествата изхвърлени отпадъци, но след приемане на национална методика и влизане в сила на националните разпоредби за промени в начина на определяне на ТБО;
- обучение и подобряване административния капацитет по управление на отпадъците;
- внедряване в общината на електронна информационна система за отпадъците;
- съставяне на отчети за изпълнение на целите за битовите отпадъци и представянето им пред компетентните органи
- обучителни програми за поддържане и подобряване на капацитета на администрацията и контролиращите инспектори на общината
- подготовка и изпълнение на проект за общината за изграждане на съоръжение за компостиране на зелените отпадъци в зависимост от условията и изискванията в поканата към общините за кандидатстване по ОПОС 2021-2027 г.
- предоставяне на временна площадка, на която гражданите и други организации могат да оставят без допълнително заплащане разделно събрани строителни отпадъци от малки ремонтни дейности до определени количества

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ОБЩИНА САДОВО 2021 - 2028

ПРЕДОТВРЯВАНЕ И НАМАЛЯВАНЕ НА РИСКА ОТ ДЕПОНИРАНИ ОТПАДЪЦИ	
Стратегическа цел: 2	Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци, което да намали риска за населението и околната среда от депонирането им
Оперативна цел:	Обезвреждане на остатъчните количества битови отпадъци, съгласно нормативните изисквания през целия период на действие на програмата
Текущи индикатори	Етапи на изпълнение на технически, финансови и административни процедури
Целеви индикатори	100% от битовите отпадъци генерирани на територията на Община Садово предназначени за депониране се обезвреждат в депа, отговарящи на нормативните изисквания

Мярка	Дейности (мерки)	Бюджет	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеца	Партньор
1.Остатъчните количества битови отпадъци се обезвреждат, съгласно нормативните изисквания през целия период на програмата	1.1. Изпълнение на етап „биологична рекултивция" от проекта за закриване и рекултивация на старото депо на гр. Садово	Осигурен е в рамките на проекта	ПУДООС		Рекултивирано общинско депо, съгласно нормативните изисквания		Изпълнен етап „биологична рекултивция"	Община	ПУДООС
	1.2. Определяне на отговорно звено за осъществяване на последващия контрол и мониторинг на параметрите на околната среда в района на закритото сметище	10 000	Общински бюджет	постоянен	Отговорността за осъществяване на последващия контрол и мониторинг на параметрите на околната среда в района на закритото сметище е адресирана		Одобрен с акт на общината документ, определящ отговорността за последващия мониторинг на закритото сметище Одобрен с акт на общината документ, определящ отговорността за	Кмет	

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ОБЩИНА САДОВО 2021 - 2028

							последващия мониторинг на закритото сметище		
	1.3.Периодично почистване на локални натрупвания на отпадъци на нерегламентирани места	20 000	Общински бюджет	постоянен	Чиста околна среда	Брой почистени локални замърсявания	Вкрая на периода на програмата няма локални замърсявания	Община, кметства	НПО училища институции
	1.4. Подновяване на амортизираните съдове за смет /закупуване на нови/, закупуване на нови транспортни средства за извозване на отпадъци	400 000	ПУДООС Отчисления по чл.64 от ЗУО Общински бюджет	2021-2028	Ефективна и обезпечена с необходимия брой съдове и транспортна техника система за събиране и извозване на смесените битови отпадъци	Етапи на подготовката на необходимите документи за закупуване на съдовете и транспортните средства	Доставени контейнери и кофи, транспортни средства	Ресорен зам. кмет	

Стратегическа цел 3: Управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда

4.6. Подпрограма за информационно осигуряване, запазване и подобряване на административния капацитет на общината по управление на отпадъците

За ефективното управление на отпадъците от ключово значение е наличието на административен капацитет в общината за изпълнение на функциите, произтичащи от нормативната уредба и поставените общински цели във връзка с общинската политика за управление на отпадъците. Новите и все по-растящи изисквания на националното законодателство за отпадъците налагат непрекъснато развитие и повишаване на административния капацитет на общините, което да гарантира, че те разполагат с ключови служители за компетентно управление на отпадъците на територията си. Ключовите характеристики на административния капацитет, определят и оперативните цели на настоящата подпрограма, около които са обединени включените в подпрограмата мерки, както следва:

Мерки за нормативна и програмна осигуреност на дейностите по управление на отпадъците

За изпълнение на тази мярка е предвидено непрекъснато следене и развитието на националната правна рамка в сектор отпадъци, с цел навременно отразяване на нормативните промени в местната нормативна уредба, както и промени в нормативните документи на общината, съобразно местните условия и възникващи потребности. Разработването на ясни вътрешни правила за наблюдение, отчет и оценка на изпълнението на Програмата също е от основно значение за проследяване на напредъка в изпълнението и предприемане на коригиращи действия в случай на възникнали проблеми.

Постоянно повишаване на квалификацията на служителите

За запазване и повишаване на квалификацията на служителите, които имат отговорности по управление на отпадъците, са предвидени редица обучителни дейности.

Подобряване на информационното осигуряване на дейностите за управление на отпадъците

Основните мерки са насочени към подобряване на информационната база за управление на отпадъците. Необходимо е всички дейности и процеси в областта на отпадъците да бъдат информационно обезпечени, чрез изграждане на единна информационна система, която да осигурява възможност за събиране, съхранение и обработка на данните в интегриран вид. Единната информационна система за отпадъците ще гарантира изготвянето на качествени анализи и отчети и проследяване на напредъка по заложените в Програмата за управление на отпадъците на Община Садово цели до 2027г.

В съответствие с развитието на националното законодателство в сектор отпадъци и с националните политики за непрекъснато повишаване на квалификацията и за учене през целия живот, в подпрограмата са предвидени дейности за развитие на компетентността, знанията и уменията на служителите от администрацията и от дейност „Чистота“ с функции свързани с отпадъците и за тяхното ресурсно обезпечаване.

Включените в подпрограмата мерки имат хоризонтален характер и тяхното изпълнение ще подпомогне постигането на всички стратегически цели на Програмата за управление на отпадъците на Община Садово 2021-2028 г.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ОБЩИНА САДОВО 2021 - 2028

ПОДПРОГРАМА ЗА ИНФОРМАЦИОННО ОСИГУРЯВАНЕ, ЗАПАЗВАНЕ И ПОДОБРЯВАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИЯ КАПАЦИТЕТ НА ОБЩИНАТА ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ	
Стратегическа цел: 3	Управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда
Оперативна цел:	Подобряване на нормативната и програмна осигуреност, информационното осигуряване на дейностите по управление на отпадъците и постоянно повишаване на квалификацията на служителите
Текущи индикатори	Брой изпълнени мерки от плана
Целеви индикатори	Подобрена нормативна и програмна осигуреност и повишен капацитет на служителите

Мярка	Дейности (мерки)	Бюджет	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеща	Партньор
	1.2. Приемане на промени в общинската нормативна уредба съобразно развитието и изискванията на националното законодателство и местните политики за отпадъци			постоянен	Нормативна осигуреност	Брой приети/ допълнени документи	Приети промени в общински нормативни документи при установена необходимост	Ресорен зам. кмет	Общински съвет
	1.3. Изготвяне на годишен отчет пред ОбС Садово и РИОСВ - Пловдив по изпълнение на дейностите заложи в Програмата за управление на отпадъците в общината			ежегодно	Изготвен годишен отчет		Проследяване на напредъка по изпълнение на мерките в Програмата за управление на отпадъците на община Садово 2021-2027г.	Ресорен зам. кмет	
2. Постоянно повишаване на	2.1. Обучения на служители в ОА и други общински	5 000	Общински бюджет ОП "Електронно	постоянен	Повишена квалификация и	Брой проведени обучения	Брой обучени служители	Община	МОСВ РИОСВ НСОРБ

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ОБЩИНА САДОВО 2021 - 2028

квалификацията на служителите	звена по теми за управление на отпадъците		управление и техническа помощ.“		умения на служителите				
3.Подобряване на информационното осигуряване на дейностите за управление на отпадъците	3.1 .Изграждане на единна информационна система за управление на отпадъците, която да осигурява възможност за събиране, съхранение и обработка на данните	20 000	ОП " Електронно управление и техническа помощ Общински бюджет	2021-2023	Общината разполага с достоверна информация в реално време за постъпващите отпадъци на техните съоръжения и инсталации за отпадъци	Етапи на въвеждане в действие на информационната система за управление на отпадъците	Внедрена и функционираща информационна система	Община НСОРБ	РиОСВ ИАОС
	3.2.Създаване и поддържане от общината на електронни регистри за обектите, които подлежат на контрол по управление на отпадъците			постоянен	Създадени регистри на обектите, които подлежат на контрол по управление на отпадъците от общината	Общината е създала нормативно задължение за създаване и поддържане на регистри на обектите, които подлежат на контрол	Общината има информация за обхвата на обектите, които подлежат на контрол по нормативната уредба за управление на отпадъците	Община	
	3.3.Изготвяне на годишни планове и годишни отчети за осъществяване на контрол от общината по управление на отпадъците				2021-2028	Одобрени годишни планове и годишни отчети за контрол по нормативната уредба за управление на отпадъците	Брой одобрени общински годишни планове и годишни отчети за контрол по нормативната уредба за управление на отпадъците	Общината осъществява контролна дейност по управление на отпадъците на основата на детайлно разработен план и отчита изпълнението на годишните цели за контролната дейност	Община

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ОБЩИНА САДОВО 2021 - 2028

	3.4.Създаване в общината на електронен регистър/актова книга за резултатите от осъществените проверки по управление на отпадъците, за дадените предписания, наложените глоби и санкции, резултатите от изпълнението на дадените предписания от общинските контролни органи по управление на отпадъците			2021-2028	Създаден в общината електронен регистър/актови книги относно резултатите от осъществения контрол по управление на отпадъците	Брой създадени регистри/актови книги за резултатите от осъществените проверки	Общината има създадени условия за проследяване на резултатите от осъществената контролна дейност по нормативната уредба по управление на отпадъците	Община	
--	--	--	--	-----------	--	---	---	--------	--

Стратегическа цел 4: Превръщане на обществеността в ключов фактор за прилагане на йерархията на управление на отпадъците**4.7. Подпрограма за прилагане на разяснителни кампании и информиране на обществеността по въпросите на управление на отпадъците**

Информирането и участието на обществеността е основен компонент на всяка Програма за управление на отпадъците. Отпадъците са резултат от човешката дейност и без участието на населението, основен генератор на битови отпадъци, дори и най - добре разработената програма не може да постигне своите цели. От изключителна важност е населението и бизнесът да бъде запознато с йерархията при управление на отпадъците, да са запознати с приоритетността в реда на справянето с отпадъците, както и за отговорностите на всеки, който образува или допринася за образуването на отпадъци, включително и отговорността да покрива пълните разходи за своите действия. Включените в подпрограмата мерки целят повишаване на информираността и мотивацията на различните социални групи и на бизнес организациите, което е от критична важност за подобряване на резултатите при управлението на отпадъците, като се залага на разширяване на обхвата на информационните дейности за обществеността и бизнеса, дейности, които традиционно се подценяват.

Важна предпоставка за постигане на заложената цел са и част от предприетите до момента от общината мерки, като участие в провежданите ежегодни национални кампании за почистване от отпадъци чрез доброволци, ежегодния конкурс за общини „За чиста околна среда“, информационни кампании на организациите по оползотворяване. Предлаганата подпрограма от мерки има за цел да подпомогне взаимната връзка между отделните дейности, така че да се извлече максимален ефект и подобряване на общата ефективност от тях. Затова, част от мерките са насочени към осигуряване на устойчивост и допълняемост не само на общинско ниво, но и на национално.

Освен мерките насочени пряко в двете основни направления - информиране и включване на обществеността при вземане на управленски решения в областта на управление на отпадъците, в подпрограма са включени и мерки, които имат по-конкретна насоченост и произтичат от откритите празноти в управлението на отпадъците и тяхното преодоляване, чрез провеждането на тематични информационни и доброволчески кампании и др. Подпрограмата за подобряване информираността и участието на населението и бизнеса относно дейностите по управление на отпадъците има изключително значение за общото подобряване на управлението на отпадъците и на практика подпомага всички останали подпрограми от Програмата за управление на отпадъците на Община Садово 2021-2028 г. Същевременно други мерки, включени в други подпрограми от Програмата за управление на отпадъците също допринасят за постигането на целта за превръщане на обществеността в ключов фактор при прилагане йерархията на управление на отпадъците. Мерки в подпрограмата за „Подобряване информираността и участието на населението и бизнеса относно дейностите по управление на отпадъците“: публикуване на интернет страницата на общината на информация за местоположението, вида и условията за предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата и юридическите лица, публикуване и разпространение на актуална информация и провеждане на разяснителни кампании за задължения на гражданите и бизнеса и за действията, които трябва да предприемат при управление на генерираните от тях отпадъци и др. Специално внимание се обръща на работата с децата в детските градини и училищата на територията на общината за създаване на нагласи и правилно отношение към отпадъците

ПОДПРОГРАМА ЗА ПРИЛАГАНЕ НА РАЗЯСНИТЕЛНИ КАМПАНИИ И ИНФОРМИРАНЕ НА ОБЩЕСТВЕННОСТТА ПО ВЪПРОСИТЕ НА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ	
Стратегическа цел: 4	Превръщане на обществеността в ключов фактор за прилагане йерархията на управление на отпадъците
Оперативна цел:	Подобряване информираността и участието на населението и бизнеса, относно дейностите по управление на отпадъците
Текущи индикатори	Ежегодно нарастване на броя на домакинствата, които участват в разделното събиране на отпадъците; Ежегодно нарастване на броя на търговските обекти, производствени, стопански и административни сгради, които участват в системите за разделно събиране на отпадъци.
Целеви индикатори	През 2028г. : -над 90% от домакинствата, живеещи на територии с въведени системи за разделно събиране на отпадъците, участват в тези системи; -над 90% от търговските обекти, производствени, стопански и административни сгради участват в системите за разделно събиране на отпадъци.

Мярка	Дейности (мерки)	Бюджет	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции	
						Текущи	Целеви	Водеца	Партньор
1.Подобряване информираността и участието на населението и бизнеса, относно дейностите по управление на отпадъците	1.1. Провеждане от общината на консултации с обществеността и други заинтересовани страни в процеса на разработване на общинската програма за управление на отпадъците				Всички заинтересовани страни са включени в процеса на разработване на общинската програма за управление на отпадъците		Общината е провела обществени консултации при разработване на общинската програма за управление на отпадъците	Община	Граждани и другите заинтересовани страни
	1.2. Публикуване на обяви за консултации, срещи, обществени обсъждания и други в процеса на вземане на решения по общински нормативни актове и документи в областта на отпадъците		Общински бюджет	постоянен	Осигурени предпоставки за участие на обществеността в процеса на вземане на решения относно	Брой проведени обществени консултации/ обсъждания	Брой проведени обществени консултации/ обсъждания	Кмет	

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ОБЩИНА САДОВО 2021 - 2028

					общинските политики в областта на отпадъците				
1.3. Провеждане на информационни и разяснителни кампании за разделно събиране и подобряване на управлението на битовите отпадъци като ресурси в съответствие с мерките, предвидени в общинската програма за управление на отпадъците за различни възрастни и социални групи	2 500	Отчисления по чл.64 от ЗУО Общински бюджет	Ежегодно	Гражданите и фирмите са информирани за реда, начина и ползите от разделното събиране и оползотворяване на битовите отпадъци	Брой проведени информационни кампании за разделно събиране и подобряване на управлението на битовите отпадъци	Минимум 3броя проведени информационни кампании за разделно събиране и подобряване на управлението на битовите отпадъци	Община		
1.4. Провеждане на анкетно проучване за отчитане на мнението на населението по различни аспекти на политиката по управление на отпадъците и предоставяните услуги			Ежегодно	Събрана информация за мнението на обществеността с цел подпомагане вземането на управленски решения	Възложени и изпълнени анкетни проучвания	Проведени минимум 3 анкетни проучвания	Еколог		
1.5. Публикуване на годишните отчети по изпълнение на ПУО до 2020г.			Ежегодно до 31 март	Осигурена прозрачност при изпълнение на общинските политики за отпадъците	Публикувани годишни отчети	Публикувани 5 бр. годишни отчети	Ресорен зам. кмет		
1.6. Публикуване на актуална информация за отпадъците и управлението им на интернет страницата на общината			постоянен	Осигурен достъп на населението до информация за отпадъците и управлението им в общината	Брой публикувани информации	Публикувана актуална информация за услугите предоставяни от общината свързани с	Еколог		

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ОБЩИНА САДОВО 2021 - 2028

							отпадъците и управлението им		
1.7. Провеждане на кампании по почистване	1 500	Общински бюджет Дарения на чували и ръкавици	Ежегодно 2021-2027	Повишено участие на населението и бизнеса, почистени нерегистрирани и замърсявания	Брой участници количества събрани и извозени отпадъци брой почистени нерегистррани сметища	В края на 2027г. 10% увеличение на броя на участниците спрямо 2021г.	Еколог	Дейност „Чистота“	
1.8. Провеждане на прояви в рамките на Европейската седмица за намаляване на отпадъците, участие в местни, национални и международни кампании свързани с дейности с отпадъците, издаване на информационни материали	5 000	Отчисления по чл.64 от ЗУО Общински бюджет	Ежегодно	Повишено участие на населението и бизнеса в дейности по намаляване на отпадъците		Брой прояви	Ресорен зам. кмет	Еколог Дейност „Чистота“	
1.9. Организиране на конкурси на екологична тематика за деца и ученици	1 000	Общински бюджет	Ежегодно	Развиване на екологично мислене и отношение към опазването на природата сред подрастващите	Брой участници Училища, детски градини	В края на 2027г. 10 % увеличение на броя на участниците спрямо 2021г.	Община	Регионален инспекторът на МОН	

V. Координация с други общински и регионални планове и програми

За ефективното използване на процеса на стратегическото планиране на общинско ниво, съществено значение има връзката между отделните стратегически документи. Това обвързване допринася да бъде проследена съвместимостта на целите в отделните програмни документи и да не се допусне противоречие. В съответствие със Закона за местното самоуправление и местната администрация, общинският съвет определя политиката за развитие на общината във връзка с осъществяването на дейностите, свързани с общинското имущество и предприятия, общинските финанси, данъци и такси, устройството и развитието на територията, опазването на околната среда и устойчивото ползване на природните ресурси, образованието, здравеопазването, културата, социалните и комуналните дейности и т.н. Той одобрява стратегии, програми и планове за развитие на общината, които отразяват и националните и европейски политики на местните общности.

Общинската Програма за управление на отпадъците е също елемент от цялостната система за планиране на развитието на общината, региона и страната, поради което в тази част на програмата се представя взаимовръзката на Програмата за управление на отпадъците на територията на община Садово 2021-2028г. с други програмни документи и необходимостта от координацията и съвместяването им, с цел постигане на съвместен ефект от изпълнението им.

Програмата за управление на отпадъците на община Садово 2021-2028г. е разработена в координация с наличните програмни документи в сектор отпадъци на национално ниво и с общинските програмни документи за развитието на общината. При разработването на Програмата са взети предвид основните постановки на националните програмни документи, в т.ч.:

- Национален план за управление на отпадъците 2021-2028г. и Национална програма за предотвратяване на отпадъците, като част от него;
- Национален стратегически план за поэтапно намаляване количествата на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране до 2020г.
- Национален стратегически план за управление на отпадъците от строителството и разрушаване на територията на Р.България за периода 2011-2020г.
- Национален план за управление на утайките от ПСОВ до 2020г.
- Трети национален план за изменение на климата 2013-2020г. и по-конкретно в частта, отнасяща се до емисии на парникови газове от сектор „Отпадъци“

С изпълнението на заложените мерки в Програмата се очаква да бъде допринесено за изпълнение на целите на посочените национални програмни документи, тъй като поставените общински цели са в пълен синхрон с националните цели, приоритети и мерки в областта на управлението на отпадъците.

Като елемент от системата за планиране на развитието на общината за периода до 2027г., Програмата за управление на отпадъците на община Садовое синхронизирана и съобразена с ключови общински програмни документи:

План за интегрирано развитие на Община Садовоза периода 2021-2027г.

Той определя рамката за развитие на общината до 2027г., като интегрира икономическите, социалните, екологичните и инфраструктурните аспекти на желания устойчив и балансиран растеж на територията на общината, като дефинира стратегически и специфични цели, приоритети и мерки. Програмата за управление на отпадъците 2021-2027г. е в подкрепа на изпълнение на **Стратегическа цел 3: Подобряване на екологичната инфраструктура** Приоритет 11: Мярка 6: „Оптимизира събирането и третирането на отпадъци и внедряване на съвременни технологии за разделно събиране, предварително третиране, компостиране

на биоразградимите отпадъци, с цел повишаване на количествата рециклирани отпадъци и стимулиране на повторната употреба“ и Мярка 7: „Приоритетна рекултивацията на депата за битови отпадъци, които не отговарят на нормативните изисквания“

Разработена в съответствие с националната законодателна рамка, *Програмата за управление на отпадъците на Община Садово 2021-2027г.* включва цели и мерки, които допринасят за постигане на националните и регионалните цели за развитие и в частност за управление на отпадъците.

VI. Система за наблюдение, контрол и отчитане на изпълнението на общинската Програма за управление на отпадъците

Наблюдението и оценката на изпълнението на програмата са ключови етапи от цялостния процес на планиране, с оглед проследяване на изпълнението на предварително поставените цели, срокове и ресурси и навременно предприемане на действия за преодоляване на възникващи проблеми при реализацията на мерките, а при необходимост - извършване на актуализация.

Член 52 от ЗУО поставя рамкови изисквания към разработването на програми за управление на отпадъците от общините, като поставя и следните най-общи изисквания по отношение на наблюдението, отчета и контрола на програмата:

- Програмата се актуализира при промяна във фактическите и/или нормативните условия;
- Кметът на общината информира ежегодно в срок до 31 март общинския съвет за изпълнението на програмата през предходната календарна година.

Наблюдението на изпълнението на Програма за управление на отпадъците на община Садово 2021-2027г. е процес на системно събиране и анализ на информация, относно хода на изпълнение на включените в програмата мерки. За всяка мярка или група от мерки в отделните подпрограми към програмата са посочени очаквани резултати от изпълнението ѝ, както и индикатори за текущо изпълнение и целеви индикатори. Именно за посочените резултати и конкретно определени индикатори ще се събира необходимата информация в рамките на системата за наблюдение, отчет и контрол. В допълнение към изпълнението на текущите и целевите индикатори, за всяка мярка се наблюдава и спазването на предвидения график и степента на изразходване на ресурсите. Наблюдението на изпълнението на програмата за управление на отпадъците включва няколко важни аспекта.

Кметът на общината *организира наблюдението на изпълнението* на общинската програма за управление на отпадъците. Той определя звеното в структурата на общинската администрация, което ще отговаря за събиране и обобщаване на информацията за изпълнение на включените в програмата мерки, както и за изготвяне на годишния отчет за изпълнение на програмата.

Вторият аспект се отнася до *събиране на информация* за проследяване на напредъка на изпълнението на програмните цели. Осигуряването на достатъчно и надеждни данни в единен формат за образуване, състав, събиране, оползотворяване и обезвреждане на отпадъците е от съществено значение за проследяване на напредъка към постигане на целите и осъществяване на контрол по изпълнение на мерките. Изключително важно е общината да разработи и прилага единна информационна система за отпадъците. С оглед на това, че за някои мерки ще се налага измерване на информираността, развитието на социалните нагласи и участието на населението и бизнеса при изпълнение на мерките за отпадъците, целесъобразно е общината да провежда проучвания или анкетни допитвания. Сроковете

за събиране и систематизиране на данните трябва да са съобразени с нормативно изискваните срокове за отчети и доклади, с цел постигане на ефективност и ефикасност на процеса. ЗУО изисква кметът на общината да представя годишен отчет за изпълнение на програмата за управление на отпадъците за предходната година до 31 март, а регионалните сдружения за управление на отпадъците да представят годишни отчети за изпълнение на целите по чл. 31 от ЗУО до 10 март на следващата година. На трето място, системата за наблюдение, отчет и контрол на изпълнението на програмата включва действия, които осигуряват необходимата информация за *междинни оценки и окончателна оценка* на степента на изпълнение на целите, както и механизъм за анализ на причините за евентуални проблеми при изпълнението им и за актуализация при необходимост. Като административен подход следва кметът на общината да издаде заповед, в която подробно да са описани отговорностите на всички структурни звена в общината за набиране на съответната информация със съответните срокове, както и за обобщаването ѝ и подготовката на Отчет пред общинския съвет за изпълнението на общинската програма за управление на отпадъците.

Орган за контрол по изпълнение на програмата е общинският съвет. Кметът на общината информира ежегодно общинския съвет и обществеността за изпълнението на програмата през предходната календарна година. За целта той изготвя *Отчет за изпълнение на Програмата за управление на отпадъците* през съответната година, който се представя в срок до 31 март, като копие от отчета се изпраща на РИОСВ. Целта на отчета за изпълнение на програмата през предходната календарна година е да се проследи напредъкът при изпълнението и да се идентифицират необходимите промени или адаптиране на програмата за текущата година. Отчетът се изготвя на достъпен език и стил и включва графики, фигури, таблици, които да илюстрират напредъка по изпълнение на мерките и целите. Това е необходимо за по-добро разбиране на съдържанието от страна на неспециалисти в областта на отпадъците - както общински съветници, така и широката общественост.

Член 52, ал.3, т.2 от ЗУО поставя най-общи изисквания по отношение на *актуализацията* на разработените от общините програми за управление на отпадъците - програмата се актуализира при промяна във фактическите и/или нормативните условия. Необходимост от актуализация на общинската програма за управление на отпадъците може да възникне по различни причини:

- в резултат от въздействието на "външни" фактори - например промени в изискванията на европейското и българското законодателство, които налагат промяна в поставените в програмата стратегически и специфични цели и в съответните програмни мерки;
- в резултат на фактори, свързани с изпълнението - значително изоставане в изпълнението на програмните мерки и/или липса на напредък за постигане на целевите индикатори въпреки изпълнението на програмните мерки, което налага прилагането на допълнителни мерки към вече приетите или замяна на някои от приетите мерки, които не дават очаквания предварително резултат.

С оглед значението на изпълнението на целите в общинските програми за управление на отпадъците за изпълнение на националните цели, които страната докладва на ЕК, общината следва да предвиди междинна оценка на програмата след тригодишен срок на изпълнение, която ще посочи тенденциите и степента на изпълнение на програмните цели. В съответствие с изводите от оценката следва да се извърши актуализация на програмата, ако се налага. Ако обаче в резултат на промени в обстоятелствата се налага да се направи

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ОБЩИНА САДОВО 2021 - 2028

актуализация в друг времеви период, то тя може да се извърши по всяко време от изпълнението на общинската програма за управление на отпадъците.

Процедурата за актуализация на общинската програма за управление на отпадъците следва процедурата за разработване и одобрение на програмата. Актуализацията на програмата също трябва да премине през обществени консултации и да се приложи законодателството за екологична оценка на планове и програми, след което да се одобри от общинския съвет и да се публикува за информация на обществеността.

Настоящата Програма за управление на отпадъците на Община Садово 2021-2028 г. е приета с Решение № 274, взето с Протокол № 26/15.10.2021 година.